

ПОЛИТИКИН

3
динара

БРОЈ
1152

ЗАБАВНИК

25. I 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

Ripley

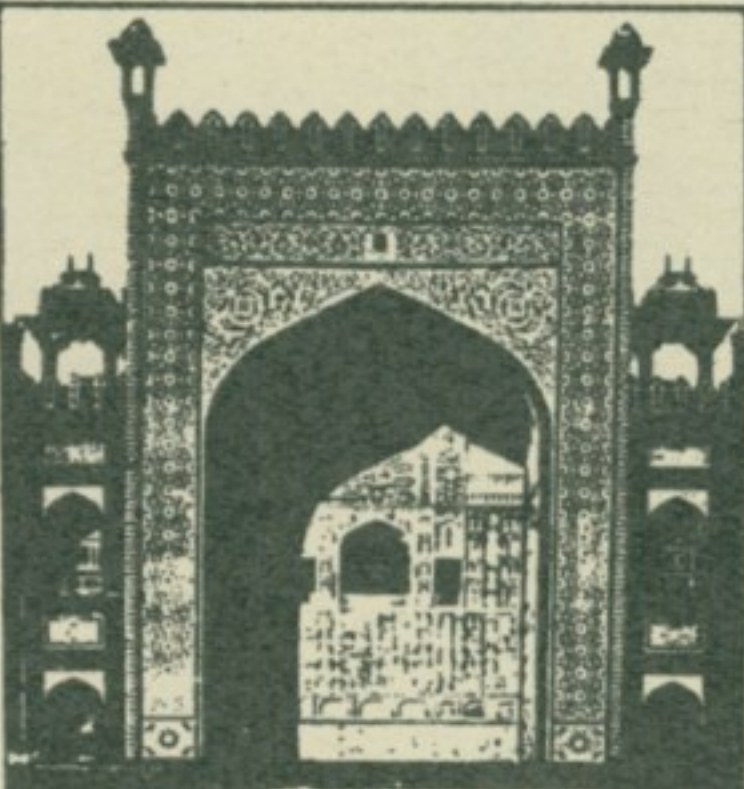
Веровати или не!

НАЈВЕКА ЦИЦИЈА У ИСТОРИЈИ

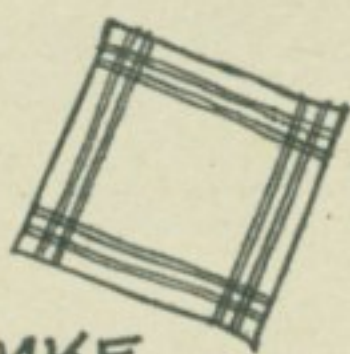
РУСКА ПРИНЦЕЗА
СОФИЈА ВОЛКОНСКА
(1784-1868)

ИМАЛА ЈЕ ДНЕВНИ ПРИХОД
ОД 15000 Н. ДИНАРА
И ПОСЕДОВАЛА ЈЕ
ОПРОМНЕ КОМПЛЕКСЕ ШУ-
МА А ИПАК ЈЕ
ЈЕДИНУ ВАТРУ
У СВОЈОЈ КУЋИ
ЛОЖИЛА
ПО ЈЕДНОМ
ЦЕПАНИЦОМ
КОЈУ БИ СВАКОГ ДАНА
УПРАЛА СА ЈЕДНОМ
СИЛАДИШТА
ДРЕВА.

МИРИСНА ЏАМИЈА

У КАРИДУ (ИНДИЈА)
САГРАЂЕНА ЈЕ ПОМО-
ЋУ МАЛТЕРА КОЈИ ЈЕ
БИО ПОМЕШАН
СА 3500
КИЛОГРАМА ШАФРАНА
ТАКО ДА ЊЕНИ ЗИ-
ДОВИ И ДАНАС, ПОС-
ЛЕ 650 ГОДИНА,
ЗРАЧЕ
БЛАГ МИРИС.

ВЕЛИКЕ ПАМУЧНЕ МАРАМИЦЕ

УПОТРЕБЉАВАНЕ СУ
НЕКАД НА ИНДОНЕЖАН-
СКОМ ОСТРВУ БУТОНУ
КАО НОВАЦ.

МОРСКИ БЕСКИЧМЕНЈАК
НАЗВАН

ДАЛИЈА АНЕМОНА

КОЈА СЕ ХРАНИ РАЧИЦИМА
ДОБИО ЈЕ ИМЕ ПО ТОМЕ
ШТО БОЖОМ И ОБ-
ЛИКОМ ПОДСЕКА НА
ЦВЕТ ДАЛИЈУ.

НЕВЕСТА И МЛАДОЖЕЊА

У ГВИНЕЈСКОМ ПЛЕМЕНУ
КАРЕНГЕ
ЗА ВРЕМЕ СВЕЧАНОСТИ
СИЛАПАНА БРАКА
НОСЕ НА ЛИЦУ МАСКЕ
И НЕ ДОЗВОЉАВАЈУ ЧИ-
НИ СВАТОВИМА ДА
ИХ ВИДЕ.

ХЕРМАН НИЛСЕН

ИЗ
КОЛСТЕВРОА, У
ДАНСКОЈ, ЗА
ОПЛАДУ
ОД 120
Н. ДИНАРА
ПОТРАЊАО
ЈЕ ЈЕДАН
КЛИНЕР
9
КИЛОМЕ-
ТАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● припадници афричког племена
Вахехе тако спретно баратају ко-
пљем да без грешке погађају циљ
удаљен и по сто педесет метара.

● месо крокодила има укус сли-
чан свињском месу. Најукуснији
део на крокодилу је реп.

● све бројке, због њиховог раз-
личитог облика, не разазнајемо
подједнако добро. Најјаснија је

јединица. По лакоћи разазнавања
бројке бисмо могли поставити о-
вим редом: 1, 7, 0, 4, 3, 2, 9, 6, 5, 8.
Издаљка се осмица, петица и
тројка лако замене.

● почев од 1924. године до данас
у Совјетском Савезу прстеновано
је око три милиона птица-селица.

Птице које су носиле прстен са о-
знаком Москве, налажене су ка-
сније на свим континентима, па
чак и на Антарктику. Изузетак је
једино Јужна Америка.

● кућна мува лети у затворе-
ном простору брзином од око 8
километара на сат, а нешто брже
напољу.

● манија за бројањем назива се
у психијатрији аритдотимија. Од
ње су патиле и неке чувене лично-
сти. Кажу да је Наполеон улазе-
ћи у какав нови град увек бројао
прозоре.

● у старој Спарти васпитање
женске деце било је регулисано
законом. Пошто би напунила се-
дам година женска деца долази-
ла су редовно на јавне вежбе.

Те су вежбе биле: рвање, трча-
ње, скакање, бацање обруча и
копља, певање и играње у колу.

● врло је тешко разликовати
врању од гаврана. Али ипак се
може: гавран има нешто дуже и
шиљасте перје на грлу него
врања.

● трава ће убудуће моћи да ра-
сте и на стенама и на бетону: до
овог закључка дошли су недав-
но учесници међународног скупа
ботаничара у Гисену у Западној
Немачкој. Опиту које су неки
стручњаци вршили показали су
да се то може постићи ако се
помеша семе траве и материје
које задржавају воду, као што
су ђубриво и тресет.

WALT
Disney

ПАЈА ПАТАК

МНОГО ЈЕ
СВАДЉИВА У
ПОСЛЕДЊЕ
ВРЕМЕ!
ПРОСТО
МИ СЕ НЕ
ИЗЛАЗИ!

ЗДРАВО!
ЈА...
ОВАЈ...
АХ...

НЕ СТОЈ
ТУ КО УКОПАН!
УЛАЗИ
ИЛИ СЕ
ЧИСТИ!

НЕКАКО СИ... ОВАЈ...
ЛАКО РАЗДРАЖЉИВА ОВИХ
ДАНА! КАКО БИ БИЛО
ДА ВЕЧЕРАС ОДЕМО
У БИОСКОП?

ВЕЧЕРАС
БУ РАНО ДА
ЛЕГНЕМ! СУТРА
ЗОРОМ ИМАМ
ВАЖНА
ПОСЛА!

СУМЊИВА МИ ЈЕ!
МОРАЋУ ДА ПРО-
ВЕРИМ
КАКВА ТО
ВАЖНА
ПОСЛА ИМА
ТАКО
РАНО!

Copyright © 1973
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

КАКВОМ
ЈЕ САМО
БРЗИНОМ
ОДЈУРИЛА!

МОРА
ДА ЈЕ ТУ...
КОЛА СУ ЈОЈ
ПАРКИРА-
НА ИСПРЕД
РАДЊЕ!

МОЈА ЈЕДНО-
МЕСЕЧНА ДИЈЕ-
ТА...

...ЗА-
ВРШИЛА
СЕ
СИНОК!

МОРАО ЈЕ ДА ПУ

УЗАЛУД ЈЕ МЛАДИ ЂОРЂЕ УБЕЂИВАО ОЦА ДА ПОЂЕ СА ОСТАЛИМА. — ЈА БЕЖАТИ НИТИ СМЕМ НИТИ ХОЋУ! — БИО ЈЕ УПОРАН СТАРАЦ.

Већ се било добро смрачило кад се Карађорђе уморан вратио од стоке коју су чобани чували у шуми. У дворишту провери да ли је све мирно, а онда приђе куће и виде да унутра има некога. Турци! Та 1786. година била је на изглед мирна, али турски притисак био је све тежи а и освета Срба све чешћа.

Карађорђе у вајату остави своју дугачку пушку па

са два пиштоља и јатаганом заденутим за појас уђе унутра. На простртој постељи поред ватре седела су три Турчина и пушила на чибук. Карађорђева мајка Марица спрема је вечеру.

— Добро вече! — рече Карађорђе.

— Бог добро дао — отпоздравише незвани гости.

Карађорђе седе на треножац поред ватре према Турцима. У соби је владала тишина. Једино се чуло чан грљање судова.

— Ко ти је ово, газдарице? — упита један Турчин.

— Син — одговори Марица.

ПОБИЋУ ИХ НОЋАС!

Поново настаде непријатна тишина. Карађорђе је замисљен гледао у ватру, а

Турци га испод ока загледали. А онда ће онај:

— Вала, газдарице, овај твој син је прави хајдук.

— Није ага! — одврати Марица. — Он је као и остала царева раја.

Карађорђе букну у лице, устаде и изађе. Ускоро и мајка пође за њим.

— Ове ћу побити ноћас! — рече јој Карађорђе у дворишту. Мати га само погледа.

— А где је отац? — упита Карађорђе.

— Спава.

— Добро је, да не смета. А ове ћу побити... — прогунђа и оде низ двориште.

Стари Петроније био је Карађорђевог очух за кога се Марица преудала кад јој је први муж, Карађорђево отац, умро. Карађорђе га је волео јер је био добар и пажљив према пасторцима. Само, нису се увек најбоље разумевали. Петроније је био миран и бојажљив, а Карађорђе напрасит и храбар. Зато му и би мило што је стари већ заспао.

Кад се мало смири, Карађорђе поново уђе у кућу. Мајка је већ дала вечеру млађарији, млађој браћи и двома сестрама, и послала их да спавају. Турци су се дели поред ватре, а Марица им послужила вечеру. Карађорђе седе на свој треножац и поче царати ватру. Разговора није било. Турци су јели за синијом и мљацкали без журбе, чешће погледајући Карађорђа испод ока.

— Шта ти је, влаше, то за појасом? Као козје ноге... — упита један.

— Пиштољи, ага! — одговори Карађорђе.

— Чудна ми чуда! Зар и то може да пуца?! — дирну га онај Турчин и сва тројица се гласно насмејаше. Карађорђе се уздржа да не прасне и ништа не одговори. Али, Турчин му није дао мира.

— Како би, болан, ти тиме убио човека? Кажи!

ШТО БИ — БИ

Карађорђу више није требало.

— Ево, овако — рече па потезе пиштољ и испали га право Турчину у груди. Онда потезе брзо и други, па њим уби другог Турчина. Трећи се још није ни повратио од чуда кад Карађорђе потезе јатаган и прободе га. Турчин паде.

Неколико тренутака владала је мучна тишина: на сред собе три мртва човека, по поду крв! Карађорђе и Марица су немо гледали у тај приказ пред собом. А онда се Карађорђе покрену.

— Што би — би! — рече и поче да купи оружје погинулих.

— Шта ћемо сад? Где ће мо их? — упита Марица.

— Скинућемо прво све са њих, па их онда покопати.

Кад су сахранили Турке, Карађорђе покупи њихове ствари и однесе недалеко у шуму. Ту их сакри у једну

— Вала, газдарице, овај твој син је прави хајдук! — рече један Турчин Марици.

ЦА!

шупљу букву а онда се врати и купи турске коње. Једног узјаха, а два поведе.

ДА БЕЖИМО?!

— Чујеш — рече мајци полазећи — ово ће Турци дознати... Ја идем да побием коње па ћу до кума Ђорђа да спреми скелу.

— Да бежимо?! — упита мати.

— Морамо!

Карађорђе је гонио коње до изнемоглости кроз ноћ обасјану месечином. Дубоко у шуми два коња уби а трећег опет узјаха и одјури на Умку.

Кући свог кума Ђорђа Остојића пришао је опрезно, па кад виде да је около мирно, залупа на врата.

— Ко је?! — зачу се из куће.

— Ја сам, куме. Отвори!

Реза зачангрља и на вратима се појави Ђорђе скелеција.

— Које зло у ова доба? — упита.

— Побих тројицу па ми ваља бежати — поче Карађорђе без околишања. — Хоћеш ли да ме превезеш?

— Хоћу, где год треба. Него, ући да данеш душом.

Карађорђе уђе и, не седајући, попи мало ракије. Са Ђорђем се договори да га сутра рано чека са скелом у Дубоком, на Сави, а онда узјаха коња и одјури кући, у Тополу. Стигао је пре сванућа и нашао мајку како га чека са завежљајима ствари које је требало понети.

— Зови оца и децу, а ја одох да јавим комшијама. Да не страдају улудо.

НЕМА ВРАЋАЊА

Сунце је било већ добро одскочило кад је Карађорђева породица са комшијама кренула према Дубоком да би се пребацили преко Саве у Срем. Тридесет и пет људи, жена и деце, на товарених стварима, корачали су што су брже могли. Кад су ушли у Дубоко, би им лакше — ту Турци не залазе јер се никад не зна одакле ће пушка планути! Али, скелеције још није било.

— Ама, хоће л' доћи? — упита стари Петроније нестрпљиво.

— Отац, последњи пут те зовем, врати се ил' ћеш погинути! — викну Карађорђе. Петроније се није ни окренуо и он нареди: — Пуцај!

— Ћути, отац! — рече Карађорђе. — Кум Ђорђе је човек од речи.

— Али, нема га!

— Још му није време. Доћи ће.

— А ако не дође, шта ћемо онда? — наваливао је Петроније.

— Доста, отац! — прекиде га Карађорђе и седе на један пањ. Поседаше и људи око њега, на шта је ко имао. Ћутали су у ишчекивању, али Петроније никако да се умири.

— Знате ли ви, људи, да ми све остависмо?! —

— Носимо главе, кукавче! — одсече Марица.

— Ако кажемо аги да су хтели да нас побiju, неће нам ништа.

— Нема враћања, отац! — викну Карађорђе и мрко погледа очуха. Уто наиђе скелеција и сви поскакаше. Људи покупише своје ствари и кренуше према месту на коме је Ђорђе оставио скелу. Само се Петроније није ни померио.

— Хајде, шта чекаш? — викну Марица. Петроније одмахну главом:

— Ја не идем!

Људи застадоше, уморни и уплашени. Подне је већ одмакло, Турци могу кренути за њима. Треба журити.

— Шта кажеш, отац? — наостриже се Карађорђе. Петроније је дрхтао, био је као у трозници.

— Млад си и луд. Турци ће нас пронаћи и све побити. А ако кажемо да су нас она тројица напала, све се може скончати глобом.

— Не будали, Петроније, већ полази! — умеша се један домаћин. И остали почеше да га наговарају да крене, али Петроније је остајао при свом.

ПУЦАЊ У ДУБОКОМ

— Ти си луд! — викну Марица.

— Ви сте луди, а ја одох. Зар да пустим да развуку и спале све што сам стекао. Боље вам је да не бежите.

Петроније се окрену и полако крену. Видећи да ће

бити зла, жене закукаше, деца почеше да плачу. Карађорђе је нервозно гризао нокте, а Петроније се све више удаљавао.

— Сине Ђорђе! — повика Марица. — Што ћутиш, што га не вратиш?!

Карађорђе је и даље гризао нокте. Мајка му приђе и ледено га погледа.

— Зар он да нас изда? Врати га сине, ако бога знаш. Ако неће, убиј га.

— Не дај, Ђорђе, да због лудог изгинемо! — повикаше остали. — Заустави га или убиј!

Карађорђе као да се прену. Скочи и потрча за Петронијем.

— Отац, врати се! Зар оволика нејач да страда?

— Вероваће нам ага!

— Луд си, отац! — дрекну Карађорђе и зграби га за рамена. — Турци раји не верују!

— Све ће нам, Ђорђе, пропасти!

— Стећи ћемо друго.

— Ја бежати не смем ни ти хоћу — рече Петроније и пође.

Карађорђе је остао иза њега као скамењен.

— Врати се, отац, убићу те!

Стари је корачао као у бунилу, ногу пред ногу не окрећући се. Карађорђе по теже кубуру и уперу је на кума.

— Удри, побратиме, или ћете сад обојица од мене погинути.

Ђорђе скелеција подиже пушку и нанишани. Стари је одмицао.

— Отац, последњи пут те зовем: врати се ил' ћеш погинути.

Петроније и не застаде.

— Пуцај! — викну Карађорђе куму. Овај клекну, нанишани и пушка проломи Дубоко. Петроније паде. Људи су стајали укочени, без речи. А онда Карађорђе приђе очуху.

— Ех, отац, нашао си што си тражио. Боље ти један него оволики народ.

Кад су старог Петронија сахранили у Дубоком, скела је у први мрак понела бегунце преко Саве у Срем.

ДИКАНТРОП И ВЕСНАСАПИЕНС

Н.ЛЕКИЋ

НЕОБЈАВЉЕНИ ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ДОБРО ПРОДРМАО СВЕТ

Л.СРЕДАНОВИЋ

ЗАШТО СУ ШНИЦЛЕ ОВАКО ТАНКЕ? ЗАР НИЈЕ БИЛО ВИШЕ МЕСА?

БИЛО ЈЕ, АЛИ ВЕСНАСАПИЕНС ЈЕ ТАКО НАРЕДИЛА!

НАРЕДИЛА?! ДОСАД СМО ЖИВЕЛИ БЕЗ ШЕФОВА И ДИРЕКТОРА!

ПРОНОСЕ СЕ ГЛАСОВИ ДА ЖЕНЕ ХОЋЕ ДА УЗМУ ВЛАСТ У СВОЈЕ РУКЕ!

ОНЕ БАШ САД У ПЕЋИНИ ДРЖЕ САМИТ* СА ДНЕВНИМ РЕДОМ: "ВЛАСТ ЧАСТ И МАСТ".

КАЖУ ДА СМО МИ МУШКАРЦИ ПРЕВИШЕ ЛАКОМИСЛЕНИ ЗА ОВА ОПАСНА ВРЕМЕНА!

САМИТ* САСТАНАК ГЛАВНИХ ГЛАВОЊА

НЕЋЕМО ДОЗВОЛИТИ ДА НАМ ЖЕНЕ КОМАНДУЈУ! ТО БИ БИЛА МАМОКРАТИЈА!* ЗА МНОМ КО ЈЕ МУШКО!

ТАКО ЈЕ! ДОЛЕ МАМОКРАТИЈА!

ЖИВЕЛА ТАТОКРАТИЈА!

ЕВО ИХ ДОЛАЗЕ! БУДИТЕ СПРЕМНЕ НА СВЕ, МНОГО СУ СЕ НАОШТРИЛИ!

МАМОКРАТИЈА ИЛИ МАТРИЈАРХАТ = КАД У КУЋИ И ДРУШТВУ ВЛАДАЈУ МАМЕ

ШТА ЗНАЧЕ ОНЕ ТАНКЕ ШНИЦЛЕ? ДАЈТЕ ОСТАТАК МЕСА!

НЕ ДАМО! РАСПОРЕДИЛЕ СМО ГА ДА ТРАЖЕ НЕДЕЉУ ДАНА!

СЛУШАЈТЕ ВИ, ЖЕНЕ, БИЋЕТЕ ПРЕБИЈЕНЕ!

БАШ СТЕ ЈУНАЦИ (КАД СЕ А ИЗБАЦИ)!

ЗАШТО ХОЋЕТЕ ДА УВЕДЕТЕ ШТЕДЉУ МЕСА?

ЗАТО ШТО БИ ВИ МУМЛОСАУРУСА ОДЈЕДНОМ ПОЈЕЛИ А ОНДА БИ СУТРА ДЕЦА ГЛАДОВАЛА!

АХА! ИЗГОВАРАТЕ СЕ НА ДЕЦУ! С КОЈИМ ПРАВОМ? ПА ЧИЈА СУ ДЕЦА?

ЕВО, НЕКА ОНА КАЖУ! ДЕЦО ЈЕСТЕ ЛИ ТАТИНИ ИЛИ МАМИНИ!

МИ СМО МАМИНИ!

НЕ СУДИТЕ С ВИ НИКАД НИ СА ДЕЦОМ И ОНА ПРАКТИЧНО И НЕ ЗНАЈУ СУ ИМ ОЧЕВИ!

ИДУЋЕР ПЕТИЦА: ЗАКОНИ ДИВЉИХ ВРЕМЕНА!

НИСАМ ИЗВРШИО ЗАДАТАК!

Сав задихан у штаб Треће санџачке бригаде утрчао је Слободан Тузлић-Бутум.

— Друже начелниче — обратио се начелнику бригаде Жарку Видовићу — Златарци питају да ли да се помере улево.

— О, то си ти, Бутуме! Здравом да се помере. Уосталом, нека сами процене ситуацију. Него, Бутуме, добро си ми дошао, као поручен. Имам за тебе хитан задатак!

Млади политички комесар Прве чете Првог батаљона Треће санџачке бригаде Слободан Тузлић, познатији по надимку Бутум, преморен је и исцрпљен, али о томе не размишља. Далеко иза њега, у прошлости које се, чини му се, више и не сећа, остало је студентско доба на Београдском универзитету.

НЕМАЧКИ ПСИ КИДИШУ

Овде, у планинским крајевима северне Црне Горе, североисточне Херцеговине и југоисточне Босне већ данима, од 15. маја 1943. године, све се тресе и пролама као да су се створили и небо и земља. Све тутњи, пуца и руши се од страшних ратних окршаја.

У своју V офанзиву Немци су довели 127.000 војника против 19.000 партизана од којих је сваки пети рањеник или тифусар. На колоне рањеника на стазама и под крошњама дрвећа обрушавају се непријатељски авиони у ниском бришућем лету. Крвожедни, одлично дресирани немачки пси кидишу на изнемогле и рањене чим им нађуше траг. Трећа санџачка бригада штити рањенике, а налази се и у заштитници Треће дивизије. У близини тече Сутјеска.

Бутум замишљено клима главом, спреман је да крене на задатак. Начелник Видовић наставља:

— Пођи што брже можеш до штаба Четвртог батаљона. Како знаш и умеш пронаћи где се сад налази штаб, предај ово наређење и хитно натраг са њиховим извештајем. И ти, одмах сада, прочитај наређење да знаш о чему се ради!

Бутум с наређењем нестаете у оближњем честару.

Немачки авиони спуштају се до самих крошњи откачијући бомбе и штепујући митраљезима. Погођена стабла падају уз прасак и свом силом забијају се у земљу. Рањеници посустају, они тешки су на носилима. Маршеви су све напорнији, напади непријатеља све чешћи.

Бутум кривуда док му меци шишају око главе. По-

времено се баца на земљу, а хици око њега копају рупе у тлу. Он отприлике зна где би морао да буде штаб Четвртог батаљона, али у овом хаосу тешко је прићи командним местима која су под непрекидном ватром. Осим тога, положаји се стално мењају, све је у покрету. Бутум се уз пут и распитује где је штаб и уместо одговора машу му руком у правцу одакле допире ватра.

КОГА ДА ПОШАЉЕМ?

Одједном, Бутум осети оштар бол у левом куку — то је немачки куршум погодио циљ. Рана га боли и јако квари. Млади комесар је стеже руком, покушава да се покрене, иде некако, али од извршења задатка нема ништа. Одлучује да се врати назад, у штаб бригаде.

Повијен, лица искривљеног од бола, држећи се за рањену ногу, Бутум се као утвара појавио код Жарка Видовића. Његов извештај је кратак:

— Морао сам да се вратим, друже начелниче. Рањен сам, једва сам се довукао... Ето, нисам извршио задатак!

Видовић га је забринут погледао:

— Јеси ли тешко рањен, Бутуме? Мораш хитно у болницу! А, како је доле, код Четвртог батаљона, мора да се гадно туку?! Да ли су далеко одавде?

Бутум тужно одговори:

— Ваљда није тешка рана, а само је мало недостајало да извршим задатак! Четврти батаљон води тешку борбу. Мора да су ме

КОМЕСАР БУТУМ ИЗМАКАО СЕ НЕКОЛИКО КОРАКА ОД НАЧЕЛНИКА ШТАБА И — СТРОПОШТАО СЕ НА ЗЕМЉУ! ДРУГОВИ СУ ПРИТРЧАЛИ ДА ГА ПОДИГНУ...

Немци приметили и отворили ватру, ја сам њих видео. Био сам на стази кад су припуцали... Иначе, батаљон се налази иза прве косе, кад наређење већ није предато, да бар штаб зна где је батаљон!

— Јасно је, Бутуме, да ниси могао даље. Не секирај се, сви те добро знамо као борца који увек извршава задатке — тешио га је Видовић. — Иди, превиј рану, болница је ту, крај нас... Али, шта да радим сад, немам више ниједног курира, по коме да пошаљем наређење? — вајкао се више за себе.

Бутум се озбиљно замислио. По Видовићевим речи-

ма и забринутим лицу видело се колико је ситуација озбиљна.

— Ништа, па кад је тако... да покушам још једном. Наређење мора што хитније у батаљон, одлагање може да буде опасно...

— Не можеш, Бутуме, са том раном. Боље пожури на превијање, биће још задатака, потребан си нам. Снаћи ћу се ја већ некако.

Али, Бутум је, стежући рану руком да не квари, био упоран.

— Ја ћу полако, не брините. А као да ме је мало и болпустио — рече и несигурно одгега вукући рањену ногу.

Другови из штаба забринуту су гледали за њим све док се није изгубио у шумарску. Тло се тресло од експлозија, шрапнели су падали на све стране, меци су плуштали као најгушћа пролећна киша.

САМО ЈЕДНА РАНА

У штаб бригаде стално стижу тужне вести о погибији овог или оног друга. Води се борба на живот и смрт. Воја Лековић, заменик политичког комесара бригаде, сваког часа прима нове извештаје. И он је рањен у акцији успостављања везе са штабом Пете пролетерске бригаде. Ту је и Иван Милутиновић, члан Врховног штаба. Порука Врховног штаба гласи: „Нема одступања!“

Одједном, као гром из ведра неба, у штаб бану Бутум сав у болној примаси. Још више је храмао. Пришао је Жарку Видовићу и тешко дишући поднео извештај:

— Задатак сам извршио! Предао сам, друже начелниче, наређење Четвртог батаљону. Ево њиховог одговора штабу!

Видовић је узео извештај и почео да га чита отпоздравивши Бутуму који се измакао неколико корака и — стропоштао на земљу! Жарко и Воја притрчали су да га подигну, али је за младог политичког комесара било прекасно. Бутум је био мртав!

Партизани су се брзо окупили око мртвог друга са капама у рукама одајући му пошту. Неко је шапатам упитао:

— Да није можда сад залутало неко зрно?

Прегледали су га пажљиво. На Бутуму је била само једна рана, она на куку! Неко је гласно заридео. Видовић је зарио лице у шаке. Тако се Трећа санџачка бригада опростила од свог јунака.

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

АРАПИ

1

АРАБИЈА — Арапи су семитски народ који је првобитно живео на азијском полуострву Арабији, највећем на свету, у родовском уређењу, бавећи се углавном номадским сточарством. Насеља су подизали у пустињским оазама, недовољним да пружи гостопримство толиким племенима. Најразвијенија област била је Хеџас са градовима Меком и Медином. Ту су се укрштали каравански и поморски путеви и развили занати и трговина од Средоземља и Црвеног мора до Персијског залива и Далеког истока.

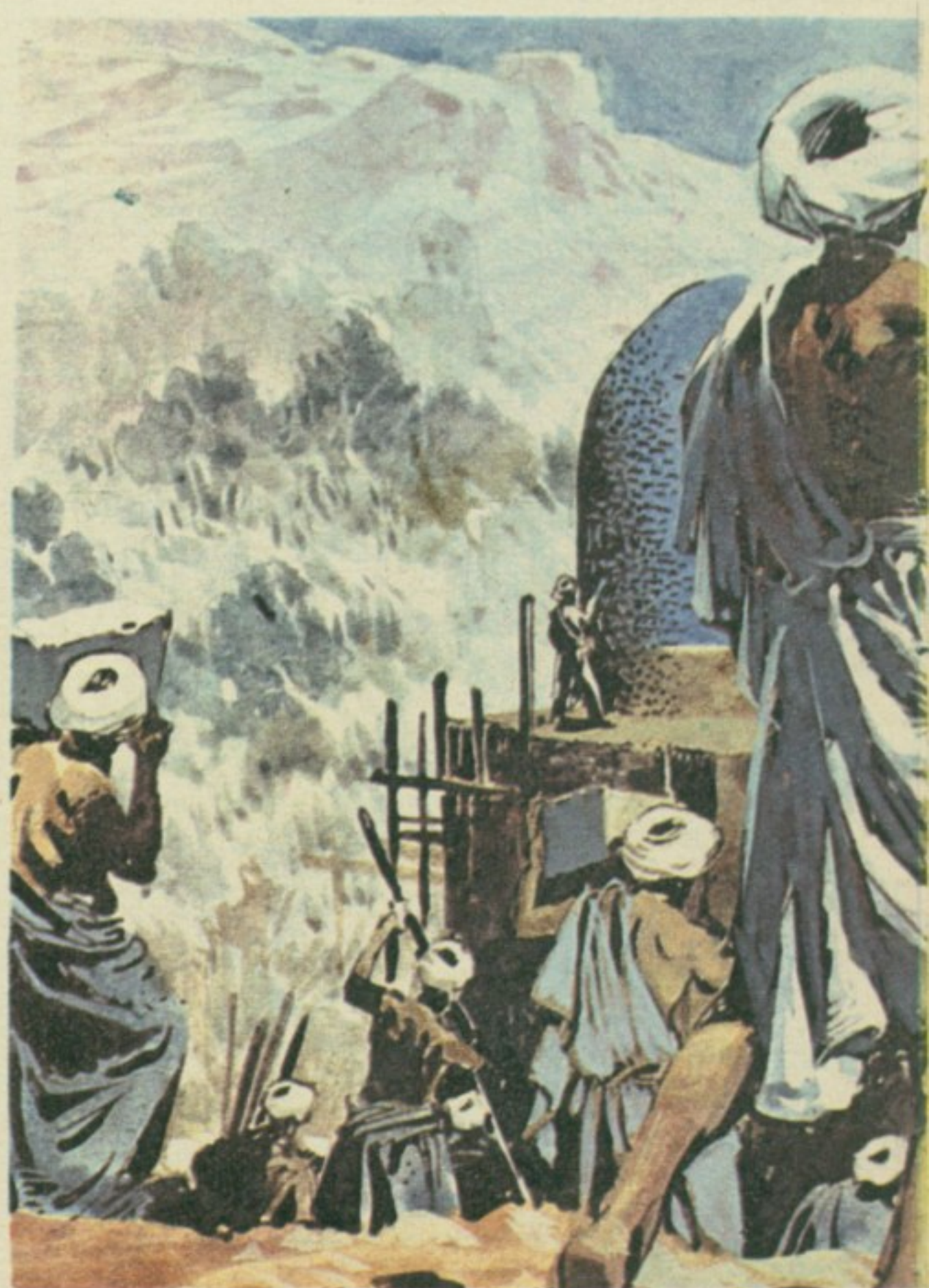
2

МУХАМЕД — Оснивач је муслиманске вере ислама. Родио се 570. у племену Корејшита. Као младић био је гонич камила и пратилац каравана. Долазећи на путовањима у додир са хришћанима, Јеврејима и

4

УЈЕДИЊЕЊЕ — Мухамед није био само верски пророк са огромним утицајем на масе већ и веома вешт политичар. Религија коју је проповедао послужила је као основа за уједињење услед сиромаштва завађених племена и за формирање снажне арапске државе. Његово учење прихватила је и владајућа класа која се дуго опирала јер је живела од многобоштва. Мир и уједињење у VII веку ојачали су Арапе и у економском погледу и покренули их на сеобе и освајања и према западу и према истоку.

5

УМЕТНОСТ — Захваљујући додиру са другим народима Арапи, који раније, услед сиромаштва, нису развили сопствену оригиналну уметност, примају туђу удахњујући јој своју машту, жеље и схватања.

Рођен је пророк

верницима Заратустре упознао је њихове религије што се одразило у његовом учењу. По легенди почео је да проповеда када је имао 40 година. Његово учење придобило је народ, али се није допало владајућој класи. Мухамед је морао да бежи из Меке.

3

ИСЛАМ — Суштина Мухамедовог учења је да постоји само један бог, Алах, а да је он, Мухамед, његов пророк. Добри људи иду на небо, зли у пакао. На небо иду нарочито ратници пали у боју за веру и тамо уживају рајске сласти. Дужности верника су молитве, једномесечни пост једном годишње, давање милостиње сиромасима, одлазак на ходочашће бар једном у животу, учествовање у ратовима. Забрањен је алкохол, месо „нечистих“ животиња, на пример, свиње, кошқање и наплаћивање камате.

Нарочито успешно баве се архитектуром, подижу огромне дивно украшене грађевине снажних вишебојних купола, експериментишу са луком и сводом. Лепота се, по њиховом мишљењу, састоји у реду, боји, величанствености, супротности и понављању истих елемената.

6

МУЗИКА — Одиграла је важну улогу у животу Арапа који су је дубоко осећали и дали јој веома личан и оригиналан печат. Музика је пратила војску у рату и на парадама, била саставни део породичног живота и јавних свечаности. Арапи су сматрали да музика може да изрази свако осећање, да подигне дух, утеши, охрабри, подари праву срећу. Главни инструменти били су бубањ и мали добош, флаута и леут. И, мада је Мухамед био против музике сматрајући је некорисном, није успео да је искорени.

ЧУДО ОД ГРАЂЕ

Да код деце и младих кости нису много гпкпе не-
го код одраслих, после сваке и најобичније фуд-
балске утакмице било би потребно бар 10 кг гипса!

Људско тело толико је сложене грађе а та „машинерија“ ипак та ко беспрекорно функцио- нише да је с правом прогла- шена за неоспорно највеће чудо света!

Као и свака зграда и чо- век има своје темеље на ко- је се ослања. Уместо по- пречних греда и челичних стубова — ми имамо кости. Природа је очигледно била издашна кад нам је додели- ла кости — равно 208! То није све: свакој од њих пре- цизно је одређено колико ће бити дугачка, већ према томе где је смештена и ка- кав ће облик имати. Да ли ће бити пљосната или об- ла, где ће почињати криви- на, све то зависи од тога каква је њена улога. На кра- ју, све су кости повезане у једну целину која заједно с мишићима учествује у из- вођењу сваког покрета. Али, све то не би било мо- гуће да није једне „ситни- це“.

НИШТА БЕЗ ЗГЛОБА

Скелет, а заједно с њим и мишићи, био би потпуно неупотребљив кад не би постојали зглобови. И не са- мо то, без зглобова ми би- смо трпели ужасне болове због трења костију. Зглобо- ви се налазе између кости- ју и пресвучени су хрскави- цом тако да при покретима не осећамо никакво трење. Обично и не мислимо на њих док нам се не деси да у игри или на поледици ишчашимо неки од њих. Па и тада он је одиграо улогу спасиоца: да није било ње- га, при таквом паду сигурно бисмо поломиле кост.

И, кад смо већ код пре- лома, природа као да је мис- лила на децу. Код њих, као и код младића и девојака, у костима има доста хрска- вичаве материје, па су им кости гпкпе и отпорније

на разне механичке ударе. А кад се већ деси да се кост сломи процес који природа тада отпочиње је просто фантастичан.

На оба преломљена краја кости стварају се нове кош- таче хелије које почињу да се приближавају једна дру- гој тачно у правцу прело- ма. Ништа мање чудно није и то што се те нове хелије стварају само до тренутка кад кости поново срасту, кад аутоматски престаје процес окоштавања! Око слоњеног места таложи се доста дебело слој калцију- ма и због тога је кост на сраслом месту чвршћа него на другом здравом месту.

Код одраслих све то иде много теже. То није једина разлика између младих и старих кад су у питању кос- ти.

ПРАВИ ШЛЕМ

У сваком уџбенику пише да човек има 208 костију. То је тачно, али при том се мисли на човека који има приближно 35 година. Код старијих је овај број сма- њен јер шавови између поје- диних костију срасту. Исто тако не треба схватити да сваки човек баш мора да има тачно 208 костију, неки имају мање, неки више. Де- си се да се човек роди с виш- ком ребра, једним преко- бројним прстом и сл. Ипак, то су изузеци.

Правило је да свака кост у организму има своје мес- то и свој задатак. Ниједна кост није сувишна, ниједна не смета другој. Тако, на пример ребра, дугачки кош- тани прутони који полазе од кичме, заједно с грудном косту штите органе у груд- ном кошу, срце и плућа. За- доњи део група ту улогу играју карличне кости. Ипак, у погледу функцио- налности право ремек-дело представља лобања која као какав шлем штити мозак од потреса!

Једина кост која нема ни каквог посла јесте — тртич- на. Она је заправо остатак закржљалог репа, украса који имају многе животиње.

Главни ослонац људског тела је кичмени стуб, савит- љив а ипак снажан, и то веома.

600 КГ НА НОЗИ

Кичма се састоји од елас- тичних пршљенова који су међусобно чврсто повезани али уједно и одвојени „јас- тучићима“ који ублажавају трење при њиховом покре- тању. Укупно у кичми која штити централни нервни си- стем — кичмену мождину — има 33 — 34 пршљена: 5 вратних, 7 грудних, 12 слабинских, 5 крстачних и 4—5 тртичних. Код одрас- лих се оних 24 пршљена, ра- чунајући одозго, називају прави јер су покретни док су остали „лажни“.

Муукарац има кичму ду- гачку 73—75 сантиметара а жене 60 — 65.

Руке се састоје од снаж- них полуга — то јест ду- гих и шупљих костију. Ипак, од свих костију нашег организма највећем напору изложена је бутна кост која представља право чудо гра- ђе: у стању је да издржи притисак и до 600 килогра- ма на сваких седам квадрат- них сантиметара!

ПИЈТЕ МЛЕКО!

Кости у људском ста- вљене су од коштаног ткива и сржи. Коштано тки- во чине органске материје које му дају еластичност и неорганске, задужене за чврстину — калцијум, маг- незијум, флуор, фосфати итд. Зато онима који расту стручњаци препоручују да што више пију млека, чак и цео литар дневно! Јер од свих намирница млеко са- држи највише калцијума и фосфора!

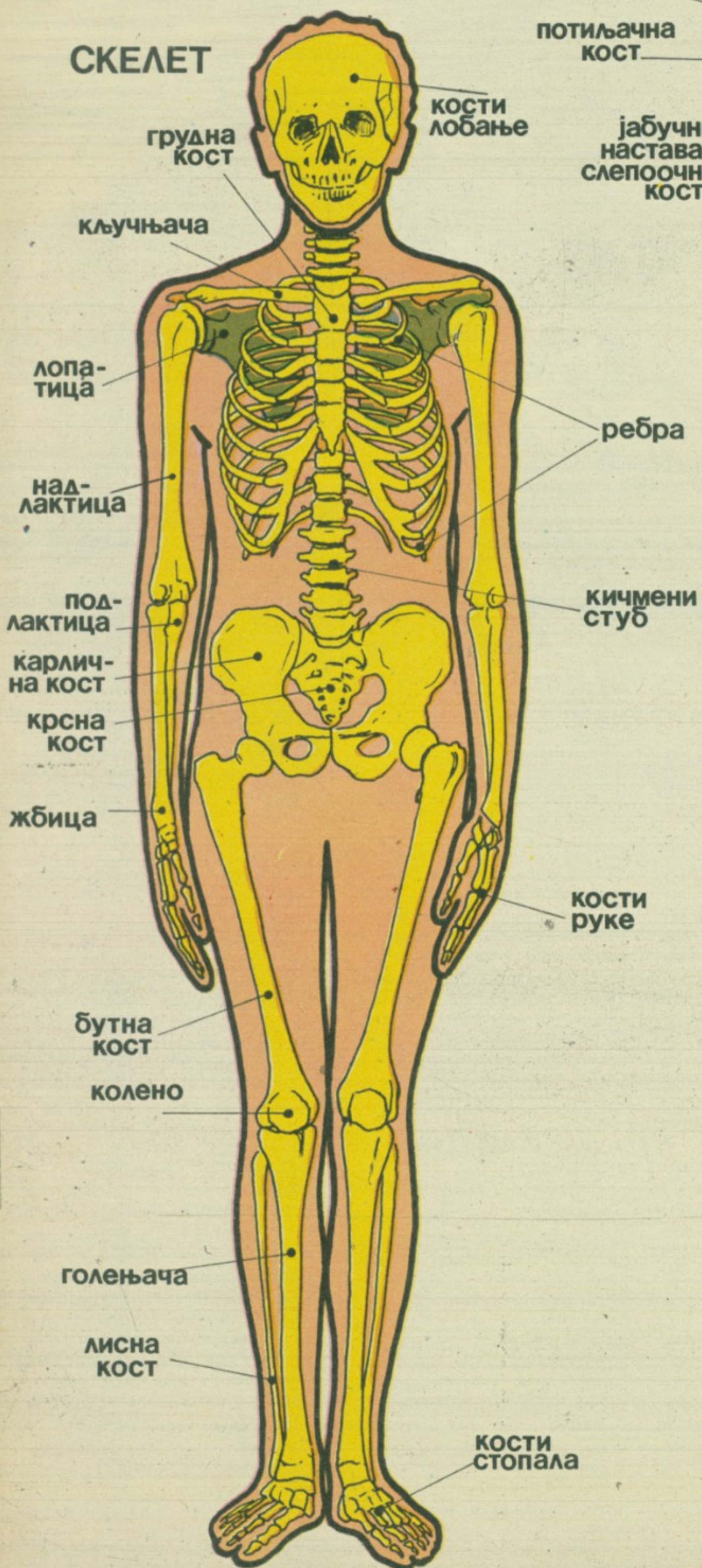
Улога костију овим није завршена.

У шупљим пљоснатим кос- тима нашег тела налази се мекано ткиво такозвана ко- штана срж у којој се ствара- ју црвена и бела крвна зрна без којих нема живота.

И чврсти спољни део кос- ти не седи скрштених руку. Он је сав избушен стотина- ма ситних канала који обез- беђују пролаз крвним судо- вима да би могли да уносе хранљиве састојке у орга- низам.

ВИНЕ

СКЕЛЕТ

темена кост

КОСТИ ГЛАВЕ

чеона кост

клинаста кост

ситаста кост

слепоочна кост

сузна кост

пирамида

носна кост

потиљачна кост

горњо вилична кост

јабучни наставак слепоочне кости

мастоидни наставак

зуби

доња вилица

брадни отвор

вратни део

КИЧМЕНИ СТУБ

леђни део

ртни наставак

међупршљенски колут

слабински део

крсни део

тртични део

ИДУЋИ ПУТ:
МИШИЋИ

ВЕЛИКА БЕКСТВА

Андре Девини је био члан француског Покрета отпора. Априла 1943. ухапсио га је Гестапо, мучио и окованог бацио у самицу војног затвора у Лиону где је чекао извршење смртне казне. Ту је чиндом, коју му је дао један затвореник, научио да скида своје окосе. Затим је научио да дршком кашике уклања пречке са дебелих врата и тако их отвара. Од постељине, своје одеће и жица из матраца направио је 20 метара дугачко уже, а од металних делова лампе на таваници две куке. Када је све било спремно за бекство, у његову ћелију је доведен осамнаестогодишњи Гименез. Знао је да и њега мора повести јер би нацисти убили младића што није подигао узбуну...

Гименез је извадио пречке из врата и тихо их сложио у ћелији. Провирио сам опрезно: у полумрачном ходнику никог није било. Као змија пузио сам ка светларнику носећи нашу опрему. Усправио сам се и два минута непомично стајао. За мном се, исто тако опрезно, кретао Гименез.

ЗАГЛУШУЈУЋА ТИШИНА

Све је било тихо. Везао сам један крај ужета, онај без куке, себи око паса и почео да се пењем уза зид уз Гименезову помоћ: стао сам му на руке, на рамена, па на главу и једва некако дохватио оквир светларника. Мучење и недеље проведене у самици потпуно су ме изнурили тако да сам дахтао од умора. Стегао сам зубе и последњом снагом извукао се на кров. Свежи ноћни ваздух охладно је моје ознојено лице. Било је веома тихо. Полако, дисање ми је постало нормално. Ослонио сам се једном, па другом руком о раван кров и усправио. Звезде су блистале на небу, а тишина ми је бубњала у ушима.

За тренутак сам стајао непомично, а онда сам се сакрио и спустио уже. Прво сам извукао пакет са нашим капутима и опремом, а онда је Гименез везао други крај себи око паса и када је цимнуо уже, почео сам да га извлачим. И он је стигао на кров исто тако изнурен као и ја.

Одвезао сам уже које ми је било везано око паса, Гименез такође, и сад смо стајали један крај другог на крову и убрзано дисали од замора. Полако, враћала ми се снага. Нисам могао да се навикнем на тај безгранични простор око мене. Од дворишта и стражарских кућица били смо само до некле заклоњени ниском оградом тако да смо могли да се крећемо потпуно повијени. Узео сам уже у руке, а Гименез наше ципеле и капуте.

Да се наши кораци не би чули чекали смо да наиђе воз. Гименез је већ постао

нестрпљив, а онда се из даљине зачуло пиштање локомотиве. Док је воз пролазио успели смо да пређемо неколико метара и стигнемо до половине крова. Убрзо је наишао још један воз, овога пута теретни, тако да смо стигли до нашег циља — оног дела крова који се налазио преко пута затворске болнице. Док смо ту стајали сетио сам се наших другова у ћелијама испод нас, од којих су неки знали наш план и сада сигурно проводе ноћ без снастрећења за нашу судбину.

— Лежи ту и не покрећи се — прошапутао сам Гименезу. — Ја идем да осмотрим шта се доле догађа.

Спустио је пакете и послушно клекнуо, док сам ја почео да пузим ка огради. Када сам провирио преко ње, уплашено сам се повукао јер сам угледао стражара. Јасно, није ме могао видети. Говорио сам самом себи да се не плашим, да страх може само да нам одмогне.

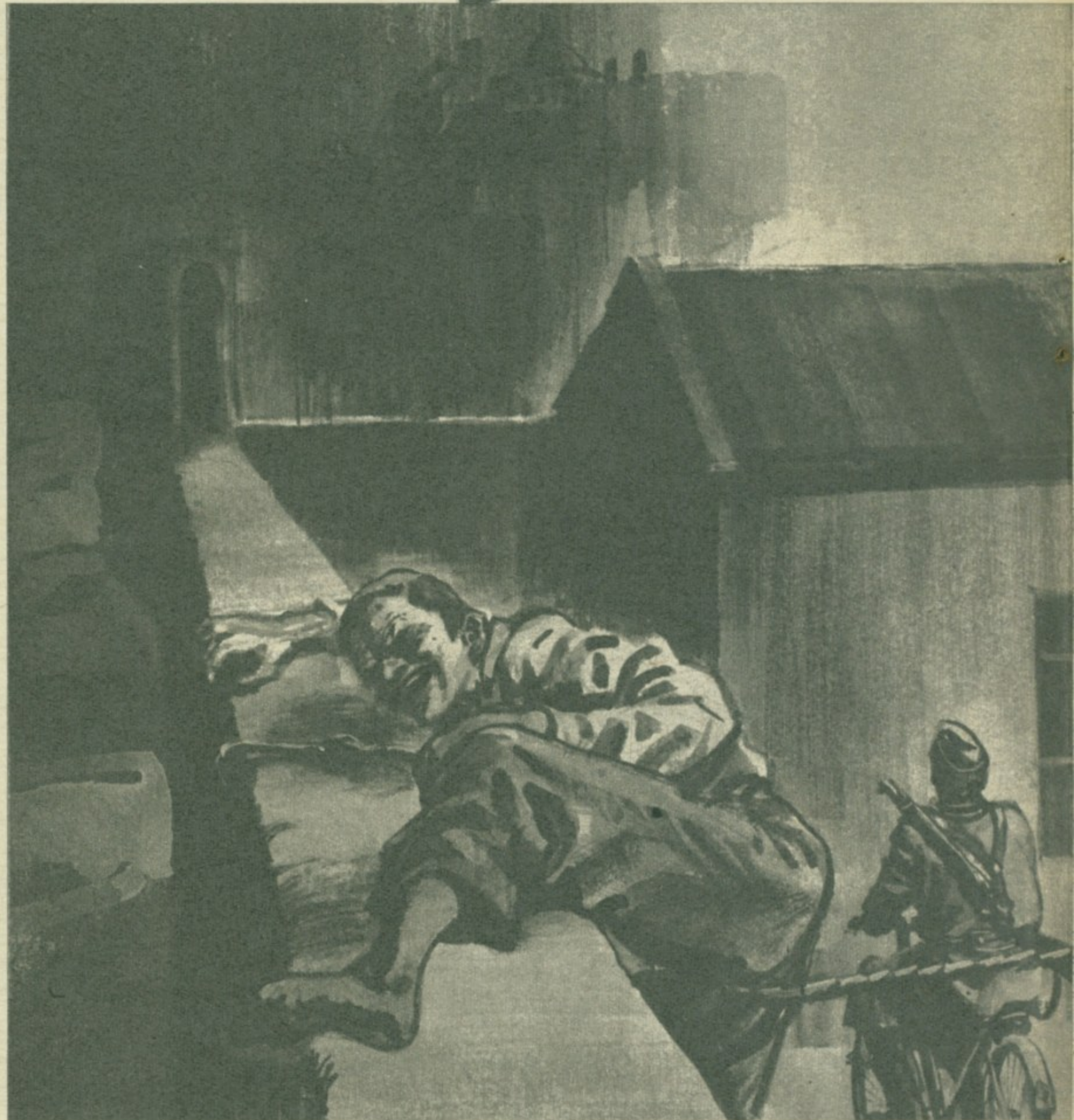
ЗАСПАО НА КРОВУ

Широка ограда ми је скривала поглед на простор испод крова, и зато сам почео да пузим даље све док нисам дошао до места са којег сам намеравао да спустим уже. Ужаснуо сам се када сам угледао понор испод себе. Био сам сигуран да уже није довољно дугачко. Тишина је била скоро неподношљива.

Осматрао сам брижљиво двориште. Наједном, нека тамна прилика код улаза у главни блок привукла је моју пажњу. Био је то стражар, заспао на степеништу. Како ћемо проћи поред њега? Како можемо бити сигурни да заиста спава? Можда се само одмара. У том тренутку стражар је сео и припалио цигарету. Устао је, прошетао се и поново вратио.

Откуцала је поноћ. То је време када се стражари смењују. Стражар је ушао у зграду, а неколико трену така касније изишао је други. Посматрао сам читав сат његове покрете, као што дивља звер вреба плен. Он-

ОСУЂЕНИ

да сам отпузио натраг до Гименеза. Спавао је згрчен на крову.

— Покрет — тихо сам му рекао када сам га пробудио. — Чим наиђе воз, спустићемо се.

Стајао сам једном ногом на крову, а другом опкорачио ограду и спуштао уже. Чинило ми се да је прошла читава вечност док воз није наишао, мада се затвор налазио у близини велике железничке раскрснице и возови су често пролазили.

Када почнем да се спуштам низ уже, повратка више нема. Иако је ноћ била хладна, кошуља ми је била мокра од зноја. Гименез ми је шапнуо:

— Неког има доле.

— Не брини — умирио сам га и почео да се спуштам, надајући се да ће уже издржати терет мог тела. Са собом сам носио и краће уже које ће нам још бити потребно.

Чим сам додирнуо тле, ослушнуо сам. Иза угла су се чули кораци стражара.

Скочио сам као пантер и стегао га за врат. Почео

сам да га давим. Стезао сам га ужасном снагом коју ми је улило очајање. Од напора очи су хтеле да ми испадну из дупље. Није ми било лако, али сетио сам се свих мучења која сам издржао. Знао сам да је у питању мој или његов живот. Опрезно сам спустио његово беживотно тело на земљу.

ЈА ИЛИ ОН!

Тихо сам два пута звизнуо и Гименез је почео да се спушта низ уже. У узбуђењу и страху заборавио је на крову наше ципеле и капуте. Дрхтао је од главе до пете. Ужаснуо се када је видео беживотно тело крај мојих ногу. Потапшао сам га по леђима и тихо рекао:

— Имаћеш тек сад због чега да дрхтиш. Хајде пожури!

Наше невоље су тек почеле. Требало је још да пређемо преко дворишта, да се попнемо уза зид да бисмо стигли на кров једне

помоћне зграде, са њега да се поново спустимо и пребацимо преко последњег зида.

Доста лако препузили смо двориште и стигли до зида. Гименез је покушао да ми помогне да се попнем, али ја више нисам имао ни трук снаге. Рекао сам њему да се он први успне и уз моју помоћ то му је пошло за руком. Затим ми је спустио уже и извукао ме. Па ипак, срце ми је лудачки ударило, мислио сам да ће ми плућа прснути. Био сам потпуно изнурен.

Са зида смо се попели на кров. Морали смо да журимо, јер је на ову страну крова допирала светлост из затворске болнице, док је друга страна крова била у сенци. На несрећу, неспретно сам стао на два црепа истовремено и они су кренули.

— Пази шта радиш! — прошиштао је Гименез кроз зубе.

— Нисам крив...

— Ако ти желиш да те ухвате, ја богами не.

Ускоро смо обојица стигли до ивице крова. Када

А СМРТ СТАЈАЛИ СМО НА КРОВУ А ИСПОД НАС ЈЕ СТРАЖАР НА БИЦИКЛУ НЕПРЕСТАНО ОБИ- ЛАЗИО ОКО ЗГРАДЕ. ЈЕ ПОБЕГАО

ти постигнут. Али, ја као да сам исцрпео сву своју издржљивост и вољу. Бициклиста је стално пролазио испод нас.

СЛОБОДАН У ЧАРАПАМА

Откуцало је четири часа. У даљини се видела железничка станица. Зора је већ почела да руди и нисмо више смели чекати.

— Крени, Гименез. Лакши си од мене.

— Не. Иди ти први.

— На тебе је ред.

— Неху.

— Хајде, одлучи се.

— Не — рекао је очајнички. — Не могу.

Бициклиста је поново зашао за угао. Стао сам да тресем Гименеза.

— Идеш ли, да или не?

— Не, не — скоро је викинуо.

— Ћути — шапнуо сам. Нисам могао победити његов страх.

Време је пролазило, зора се приближавала и наше шансе постајале су све мање. Ипак, још сам оклевао. Гименез је дрхтао крај мене.

Када је стражар поново прошао испред нас наједном сам се ухватио за уже рукама, готово полегао по њему и огромном брзином се пребацио на зид.

Успео сам. Побегло сам.

Обузело ме је осећање тријумфа. Заборавио сам колико сам уморан. Скоро да сам заборавио и Гименеза који је чекао да стражар поново прође па да се и он пребаци до мене. Нисам обраћао пажњу на срце које је лудачки тукло, на растрепане руке, на кошуљу мокру од зноја, на колена која су клецала. Био сам све стан само мириса слободе и осећања да сам, и поред толиких опасности, успео да postanем слободан човек.

Пошао сам према оном крају где се зид нагло спуштао, тако да је одатле било лако скочити на улицу којом су већ пролазили радници журећи на посао. Стајао сам ту неколико тренутака пре него што сам скочио. За то време Гименез ме је стигао.

У пет ујутру ишли смо улицом у чарапама, али као слободни људи...

Андре Девини

Андре Девини се из Лиона пребацио у Швајцарску, затим у Шпанију и Алжир, одакле се вратио у Француску и поново прикључио снагама Покрета отпора.

бисмо се усправили могли смо да видимо зид. Нисам тачно знао распоред страже у овом делу затворског дворишта. Када су ме водили на саслушање, запазио сам по једну стражарску кућицу на сваком углу, али увек су обе биле празне. Знали смо да се један стражар стално вози у круг на бициклу: пролазио је испод нас отприлике свака два-три минута. Јасно смо чули шкрипање неподмазаних педала.

СТРАЖАР НА БИЦИКЛУ

Напрегнуто смо ослушкивали. Управо ми је Гименез пришапнуо да бициклиста

мора да је сам, када смо чули неке гласове. Можда се, ипак, на сваком углу налази по један стражар. Ако је тако, то ће нам веома отежати бекство. Онда само у потпуној помрчини можемо стићи до спољњег зида. А то је значило да ћемо морати пресећи електрични кабл што ће, опет, одмах изазвати узбуну.

Мало сам се придигао на крову и осмотрио. Нигде нико. Чуо сам бициклисту како се приближава и, на моје огромно олакшање, чуо како говори сам са собом. Ипак је био сам.

Од десет увече, када смо кренули из ћелије, превалили смо дуг и опасан пут. Још два метра и бићемо на слободи. Али, знао сам да нас још вребају многе опасности.

Горко искуство научило ме је да брзоплетост може бити фатална. Гименез је наваљивао да одмах кренемо даље. Али, задржао сам га, мада сам био свестан да сваки тренутак задржавања повећава опасност. Помислио сам на празну ћелију, на уже које виси с крова, на мртвог стражара... Па ипак, више од четврт сата сам посматрао кретање стражара на бициклу. Ниједном није подигао главу и после свака четири круга мењао би правац вожње.

Три сата.

Гименеза је ухватило очајање. Најзад, одлучио сам се за покрет. Држећи чврсто један крај ужета у руци, хитнуо сам га као ласо на зид у тренутку када се стражар удаљавао. Кука се одмах закачила. Повукао

сам уже да проверим да ли је довољно чврсто и на своје велико олакшање установио да јесте. Гименез ми је пружио другу куку, чврсто сам је везао за крај ужета који сам држао у руци, а онда њу закачио за кров.

Бициклиста је поново наилазио. Следио сам се од страха. Први пут је пролазио испод ужета. Додуше, није се много разликовао од телефонских каблова који су се налазили неколико метара даље.

Обојица смо неколико пута повукли уже: било је добро затегнуто.

Истину за вољу морам рећи да сам се страховито плашио да ће се уже под мојом тежином прекинути и да ћу осати обогашен да лежим испред зида. Још последњи напор и циљ ће би-

УЛИЦА
ЛУЦКАСТИХ
БР. 13

ХИ!ХИ!ХИ!
ДРУГИ СЕ
ПОВЕРИЛАЦ
НЕЋЕ
УСУДИТИ...

АЈООЈ!
ЈЕ СИ Л!
ВИДЕО?
УЗЕО МЕ
ЗА
НОС?

ПЛОП!

ЗНАШ, ЖЕНО! ЛОПОВСКИ
ПОС'О ПОСТАЈЕ СВЕ
ТЕЖИ...

УЧИТЕ, ЈЕ Л? А ЛОПТА
ВАМ НЕ ПРЕСТАЈЕ ДА
СНАЧЕ!

ОПЕТ ЈЕ ЦРКЛА
СИЈАЛИЦА!
АЛ' КО ДА ЈЕ
ЗАМЕНИ?

НЕ САВЕТУЈЕМ ВАМ ДА
ИКАД ДРЖИТЕ КОЗУ, СЛАТНА
ПРИЈО! ПЕЊЕ СЕ НА НЕМОГУ-
ЋА МЕСТА!

СВАКИ МАЈСТОР
ПОМИЧЕ САНТИМЕТАР...
А ВИ МУШТЕРИТУ!

КОЛИКО ПЛАЋАМО МОРА
СТЕ ВЕД ДА КУПИТЕ И
МАЛО БОЉИ НАМЕШ-
ТАЈ!

АХ,НИТЕ ТО НИШТА! ИДЕМ ДА
ОПЕРИШЕМ ЈЕДНУ ВОЗНИЧКУ
КОВИЛУ КОЈА ЈЕ ПРОГУТАЛА
МИНУ!

МОРАЈЕТЕ ОВАКО ДОК
НЕ ДОБУ ИЗ СЕРВИСА ДА
ПОПРАВЕ ЛИОТ!

НИГДЕ ЈОШ НИСАМ ВИДЕО
ВАРУ КОЈА СВЕТЛИ МУШТЕРИ-
ЈИ У ОЧИ ДОК МЕРИ!

1977
F. B. G. 2

МАШИНОВОЋА У СУЖЊИ

— И за мене је све то тајна. Ја се ничега не сећам! — рекла је Мери Лејн Пипкин кад је коначно изишла из оштећене локомотиве.

већ на изласку из окуке, воз би опет повећавао брзину и необична и опасна журњава се настављала. Чак би се огласио и пискавим завијањем сирене кад би пролазио крај раскрсница.

Компјутерске контроле дуж пруге покушавале су све да спрече судар. У једном градићу десетак колосека је било заузето и у последњем тренутку компјутери су послали воз на једну једину слободну пругу. За свега неколико метара из бегнут је судар са путничким возом.

Неколико минута касније техничари који су управљали компјутерима видели су на својим контролним екранима два зелена светла како иду у сусрет једно другоме. Једно зелено светло је тајанствена локомотива с теретним вагонима. Друга светла тачка је такође теретни воз. За само седам минута возови ће се сусрести и оба претворити у гомилу згужваног метала. Постоји само један начин да се судар спречи, и то ако све буде онако како је замишљено, за кратко време и на брзу руку.

Између два воза налази се мала, споредна пруга. Машиновоћа оног другог теретног воза с изненађењем је установио да је његова ком позиција скренута с пута а непознати воз је у тај мах протутњао крај њега. Сада су железничари све нађе полагали у то да украдени воз скрену на споредни колосек који је служио да на њему стоје теретни вагони док се утоварају.

ГДЕ СЕ НАЛАЗИМ?

Међутим, закаснили су. Воз је журио све брже. Сада је већ достигао брзину од 80 километара на сат. Железничари дуж читаве пруге рачунали су да неће моћи још дуго да се креће том брзином. Нешто ће морати да се догоди. Само, шта?

Циновска локомотива која је вукла 28 теретних вагона зауставила се на железничкој станици у Санфорду, у Флориди. Из ње су изишли машиновоћа и не колико железничара. Оставили су упаљен мотор јер су намеравали да само неколико тренутака проћаскају с отправником возова који их је очекивао тридесетак метара даље. Кад су се од локомотиве удаљили свега неколико корака, тргли су се: локомотива је кренула!

Железничари су потрчали за њом верујући да су попустиле кочнице. Али већ следећег тренутка увидели су да су се преварили: на прозору кабине за машиновоћу угледали су главу једне жене. Мислећи да сада локомотивом управља какав дух, један железничар је, преплашен, пао и онесвестио се. Други су престали да трче за возом, одјурили до првог телефона и подигли узбуну. За кратко време телефони су за звонили у целом крају. Полиција и ватрогасне бригаде одмах су пошле у потрагу за одбеглим возом.

Скретничар на железничкој електронској контроли код Тампе, града на источној обали Калифорније, узбуђеним гласом телефонирао је у Санфорд:

— Шта се то, до врага, догађа? Један непознати воз жури ка северу и управо је пролетео кроз скретницу!

Воз, чији су фарови бледо светлели у магли раног јутра, пролазио је кроз црвене сигнале и журио све брже. Испред њега су бежали преплашени железничари.

ДВЕ СВЕТЛЕ ТАЧКЕ

На успутним кривинама ишао је нешто спорије као да њиме управља искусни машиновоћа који добро зна да завој на прузи и велика брзина често доносе несрећу. Али,

Локомотива коју је возила необична домаћица најпре је остала без точкова а затим излетела из шина и покидала их.

На прозору кабине за машиновоћу железничари су угледали — жену!

У 5,35 тог необичног јутра воз је с треском и ломљавом излетео из шина. Као нејаку нит покидао је и уништио пругу у дужини од 100 метара. Начинио је огромну штету.

Кад се локомотива коначно зауставила и све се стишало, из ње је изишла жена коју су железничари видели на станици у Санфорду. Била је неповређена и са осмехом на лицу. Наивно је упитала окупљене железничаре:

— А где се ја то налазим?

На сва питања узбуђених железничара, а касније и полиције, кратко је одговорила да се зове Мери Лејн Пипкин, да има 25 година, да станује у Санфорду. Домаћица је и мајка четворо деце. Тврдила је да уопште је уме да објасни како и зашто је ушла у локомотиву и њоме управљала. Непрестано је понављала да је то тајна и за њу саму. Говорила је да не зна шта се догодило. Сећам се само да сам прошле ноћи с неким разговарала преко телефона и уопште не знам шта се

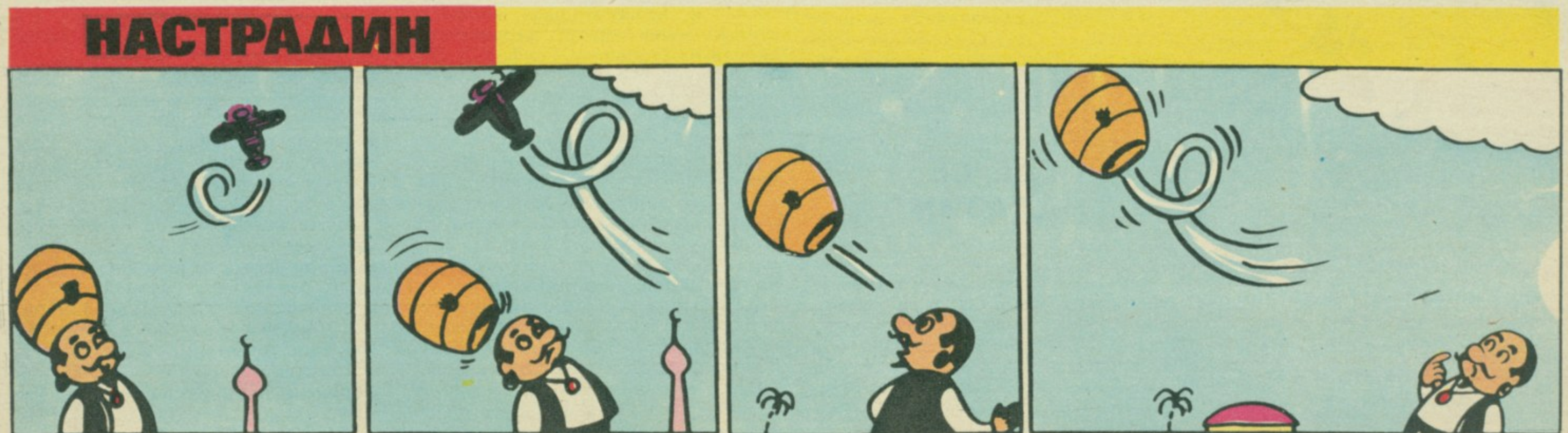
затим одиграло све док воз није излетео из шина, изјавила је Мери полицији.

Ни психијатри нису успели да одгонетну зашто је ускочила у напуштenu локомотиву и журила њом из лажући смртној опасности и свој живот и животе многих других. Ни је умела да објасни како је могла да управља возом; потребно је неколико недеља обуке да би се могло управљати типом локомотиве коју је возила и брзо и смело као прави машиновоћа... А Мери Лејн Пипкин је тврдила да никада раније није ни ушла у такву локомотиву.

Један железничар је изјавио како му се чини да је, неколико тренутака пре него што је воз излетео из шина, видео неког мушкарца како је искочио из локомотиве и побегао. Други су видели само жену. Међутим, све то није доказано.

Домаћица Мери Лејн Пипкин је ухапшена и оптужена — за крађу воза.

Л. И.

У СТАРОМ ЗАМ-
КУ ЈОШ СВИ
СПАВАЈУ...
ОСИМ ЈЕДНОГ
МИША КОЈИ
СЕ ЗОВЕ
МРША...

ААА!

ХО... ХМММ...

ОПЕТ ЈЕДАН ТЕ-
ЖАК ДАН ЗА ПЕ-
ПЕЉУГУ! РАД...
РАД... РАД...

ЈУТРО У ДАЛЕ-
КОЈ ЗЕМЉИ
ГДЕ ЖИВИ ПЕПЕ-
ЉУГА СА СВОЈОМ
ЗЛОМ МАКЕХОМ И
ДВЕ ПАКОСНЕ
ПОЛУСЕСТРЕ,
АНАСТАЗИЈОМ
И ДРИЗЕ-
ЛОМ...

ТРЕБА ДА ПОЖУ-
РИМ! УСКОРО ЋЕ
ТРАЖИТИ ДОРУЧАК!

У КУХИЊИ ЊЕН
ВЕРНИ ПРИЈАТЕЉ
БРУНО ИЗМЕНЈУЈЕ
УОБИЧАЈЕНЕ ЈУТАР-
ЊЕ ЗАБЕВИЦЕ С
МАЧКОМ
ЛУЦИФЕ-
РОМ...

МИР, БРУНО!
БУДИ БАР
ТИ ПАМЕ-
ТАН!

ПРРР

ИЗ КУХИЊЕ СЕ ВЕК ШИРИО
ЗАМАМАН МИРИС...

ДОРУЧАК!

ДОРУЧАК!

ПЕПЕЉУГО!

ПЕПЕЉУГО!

ПЕПЕЉУГО!

ОХ! ЧУЈЕМ!
ЕВО МЕ... ДОЛА-
ЗИМ!

САМО НАРЕЉУЈУ!
ОД ЈУТРА ДО
МРАКА!

ЗА ТО ВРЕМЕ У КРАЉЕВСКОЈ
ПАЛАТИ...

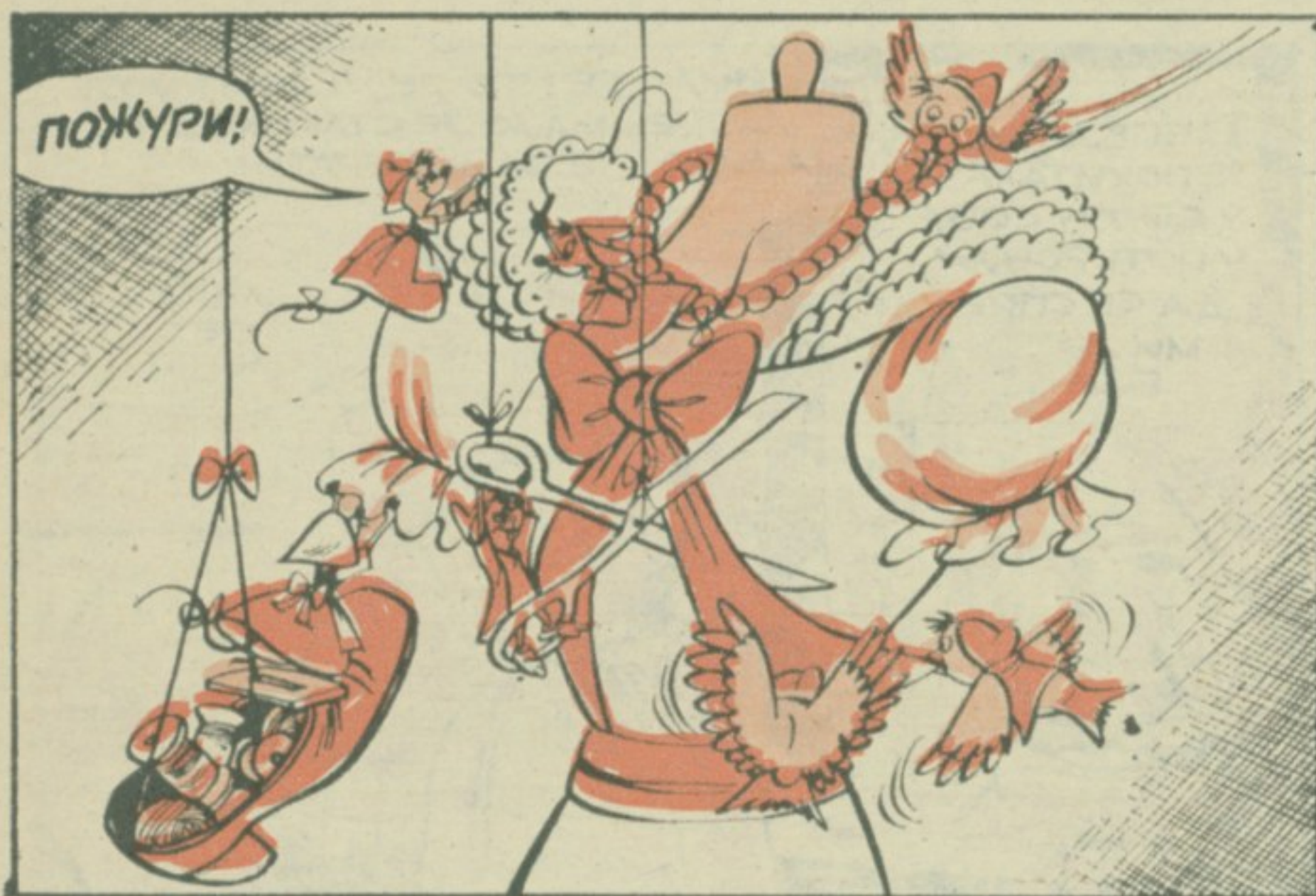

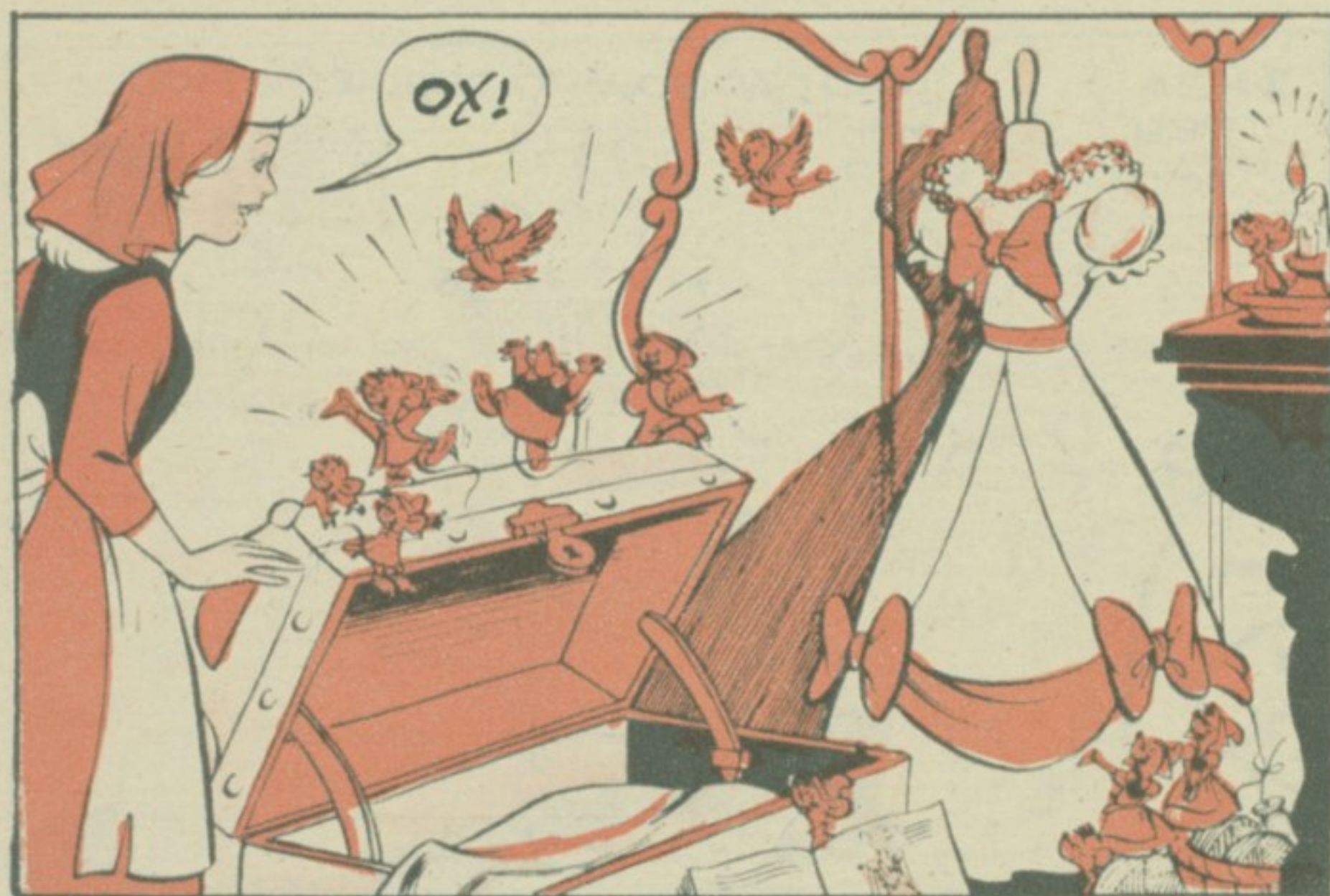
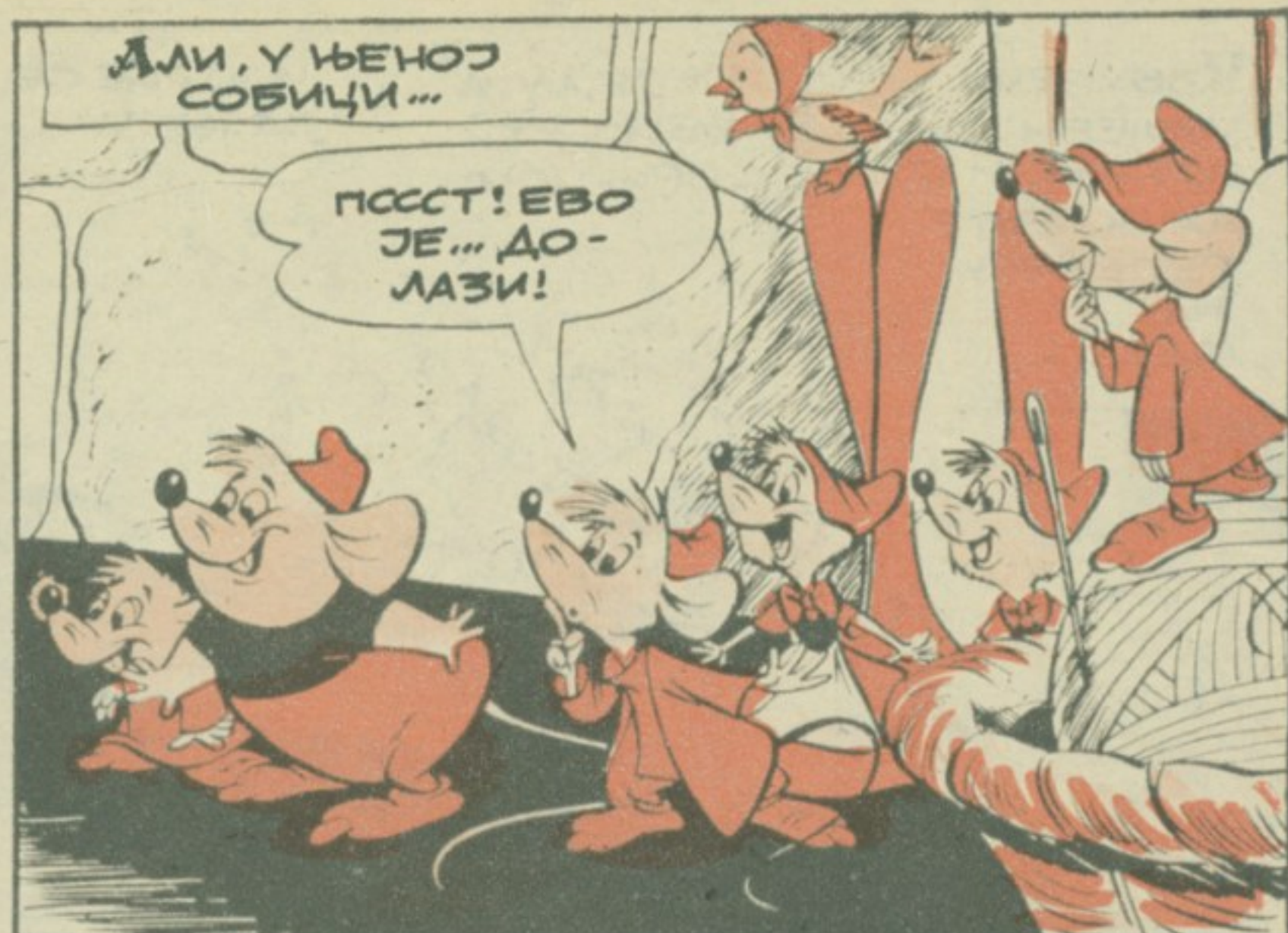
ТАЈ ДЕРАН МОРА
ДА СЕ ОЖЕНИ!
ВРЕМЕ ЈЕ ДА СЕ
СКРАСИ!

А... ДА, ВЕ-
ЛИЧАН-
СТВО!

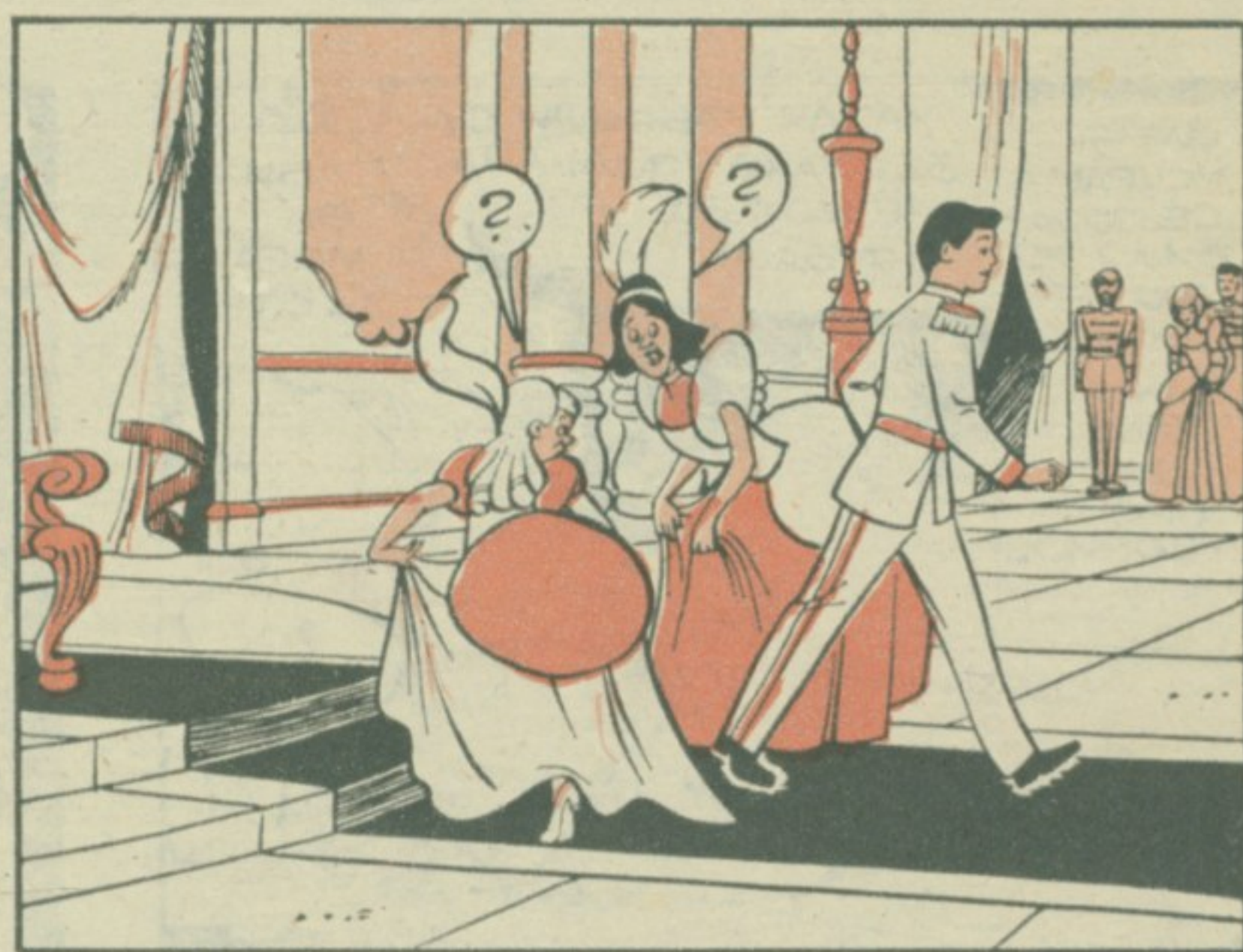

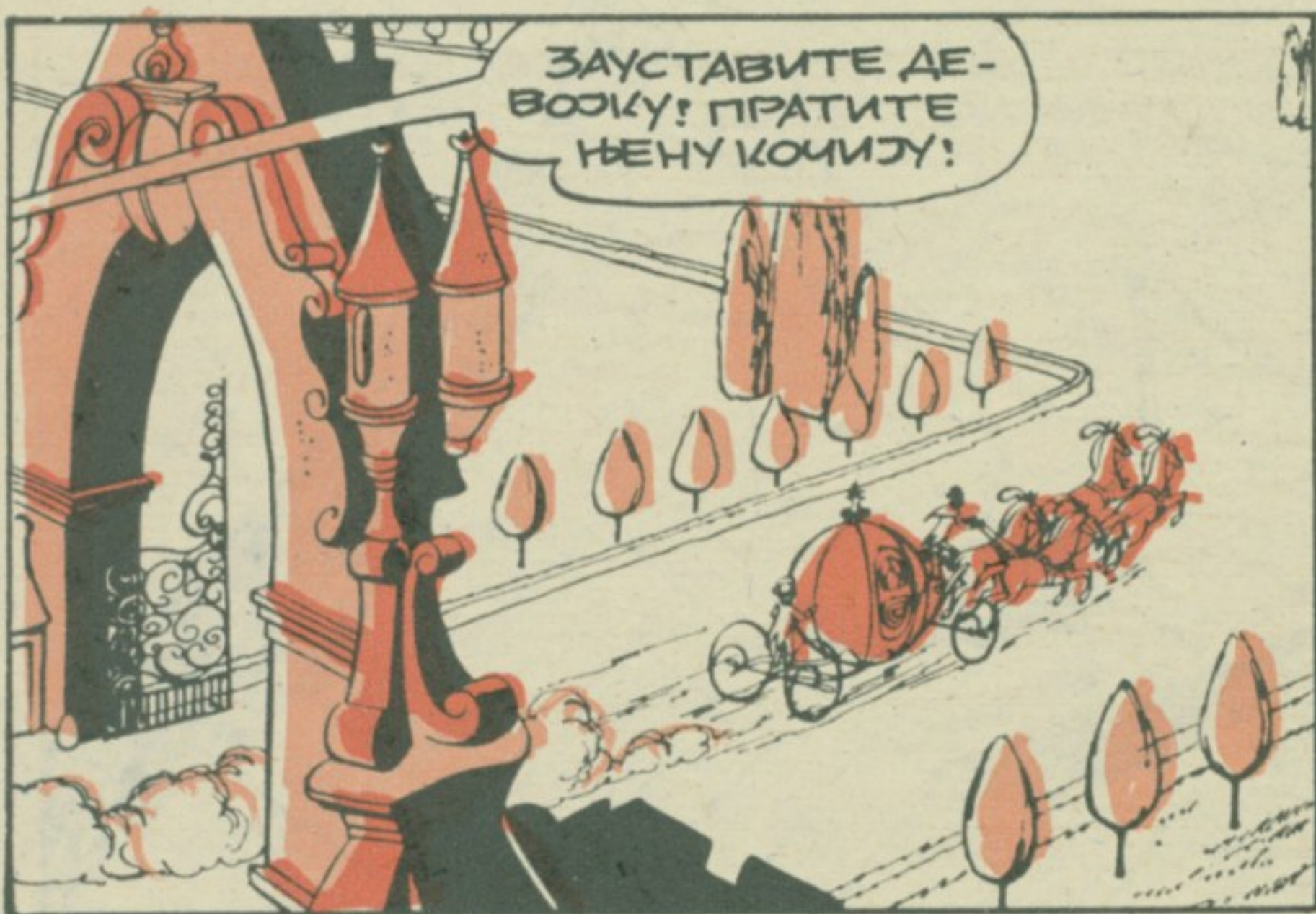
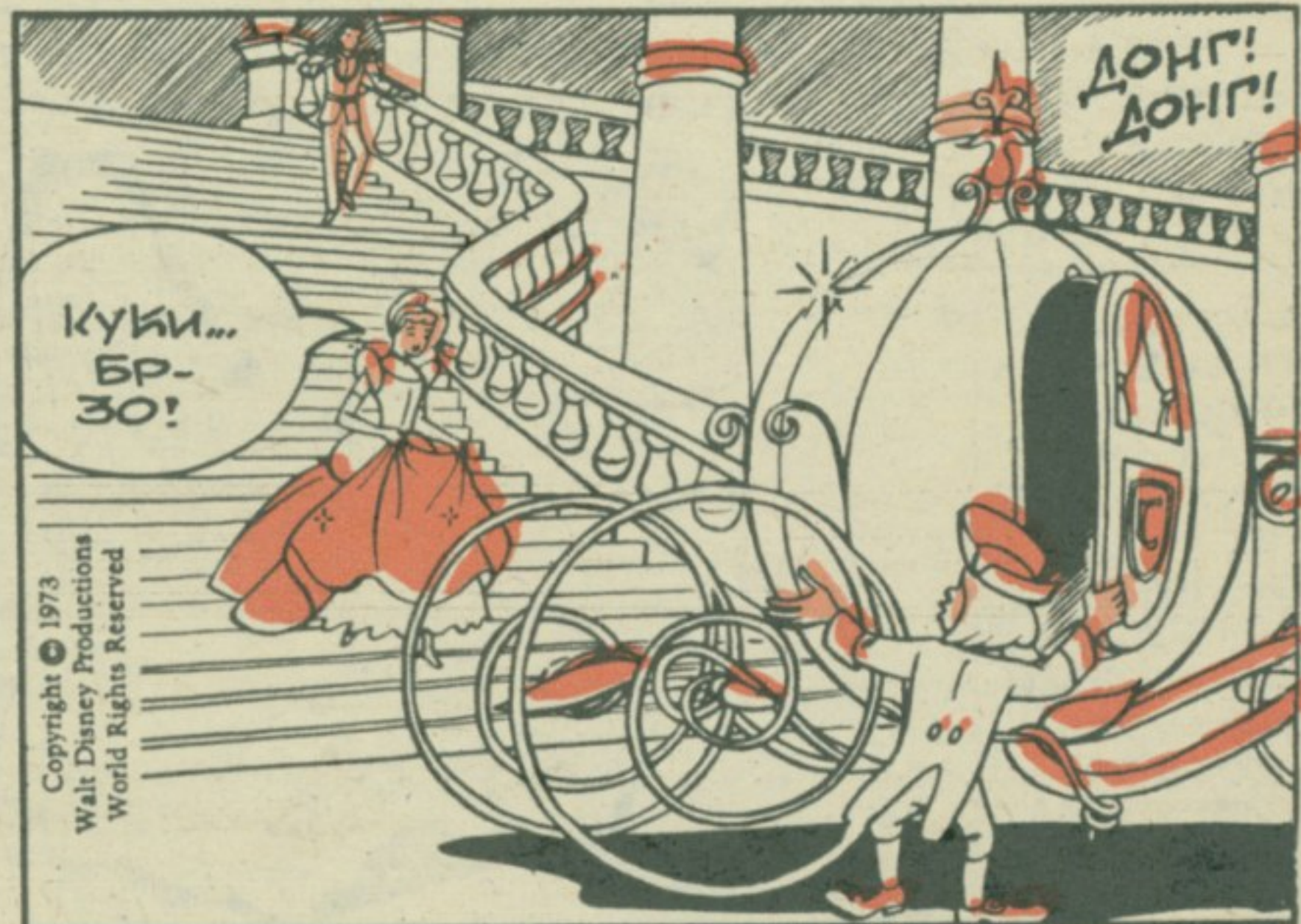
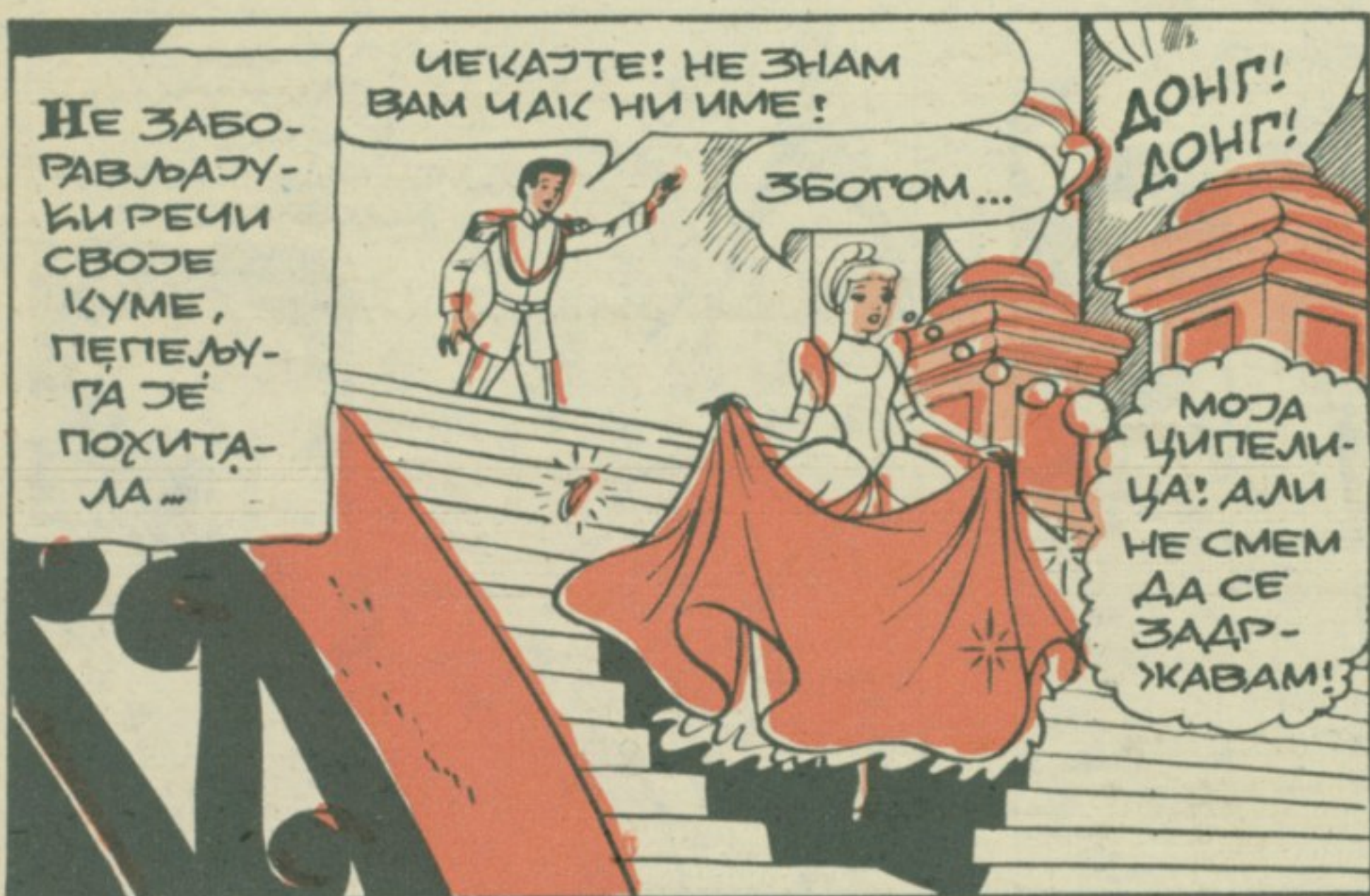

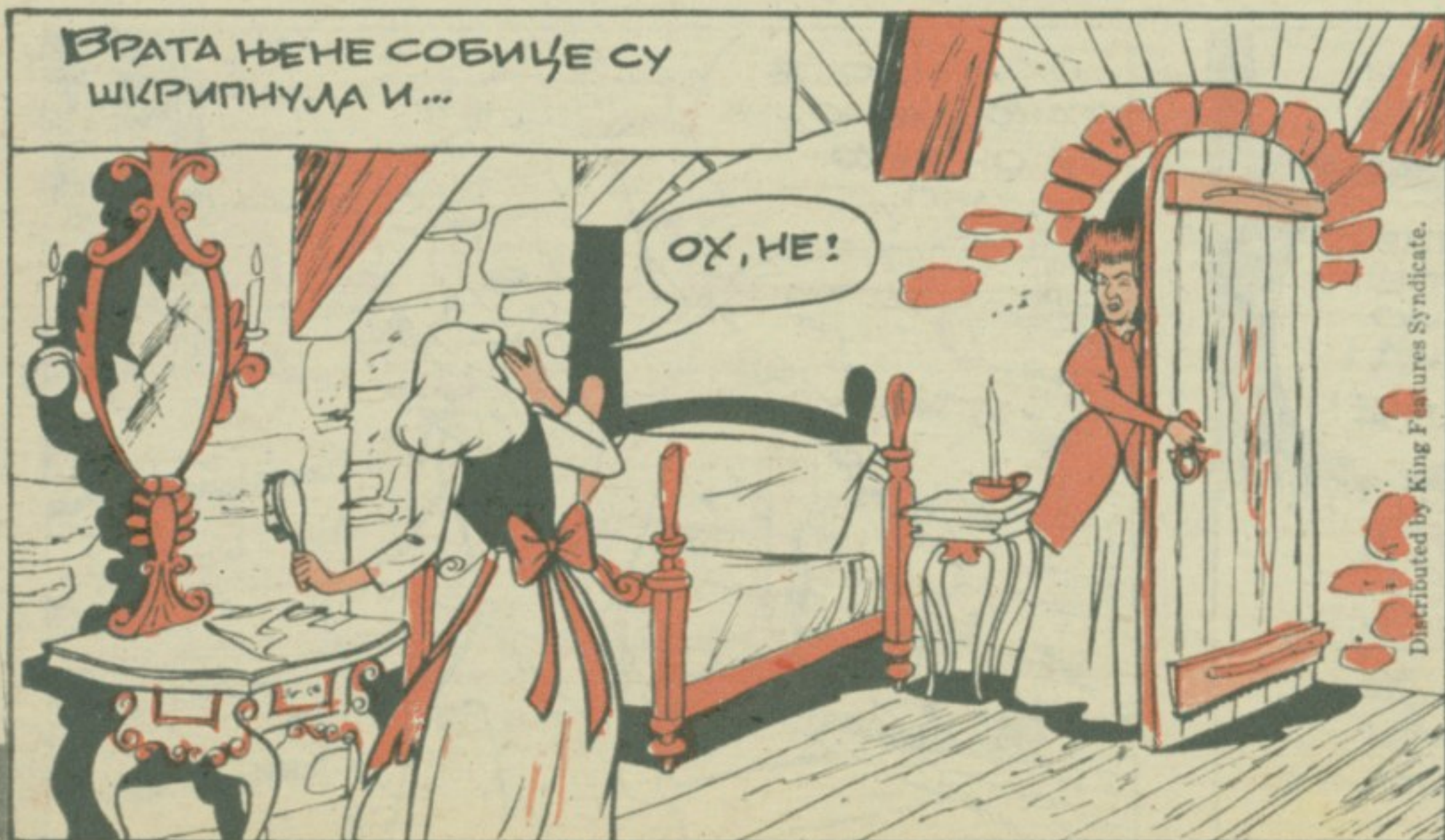
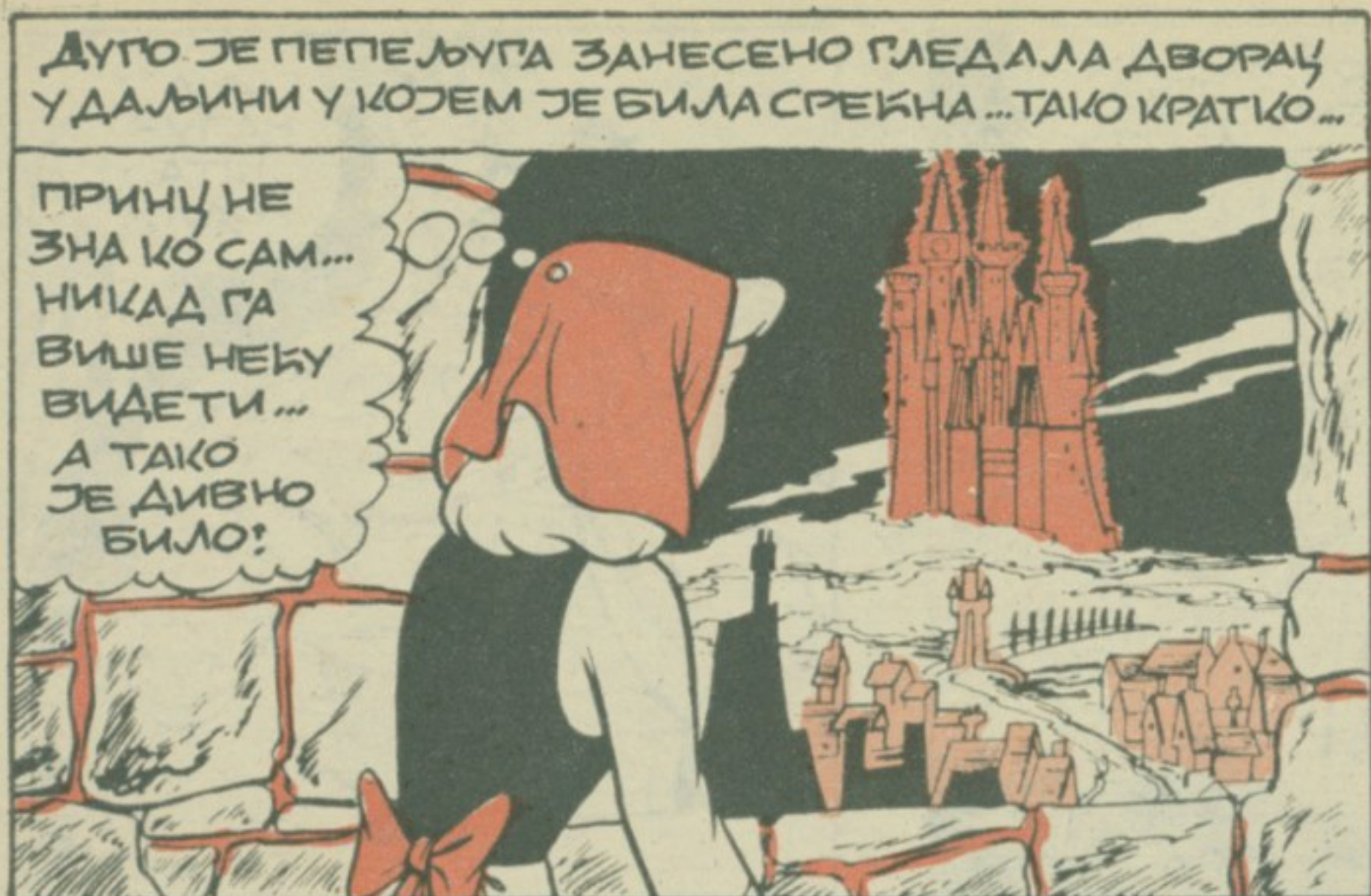

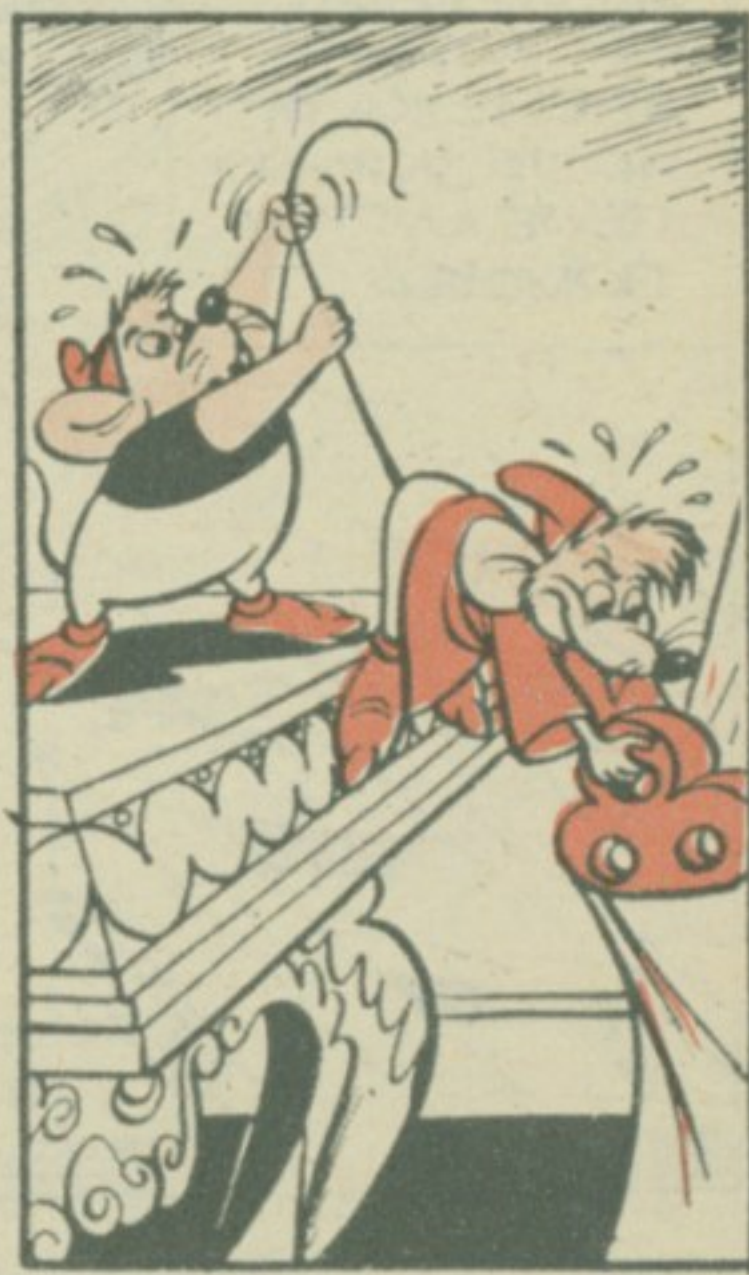
МРША И БУЦА СУ МОТРИЛИ ДОК СЕ МАКЕХА СПУШТАЛА НИЗ СТЕПЕНИЦЕ...

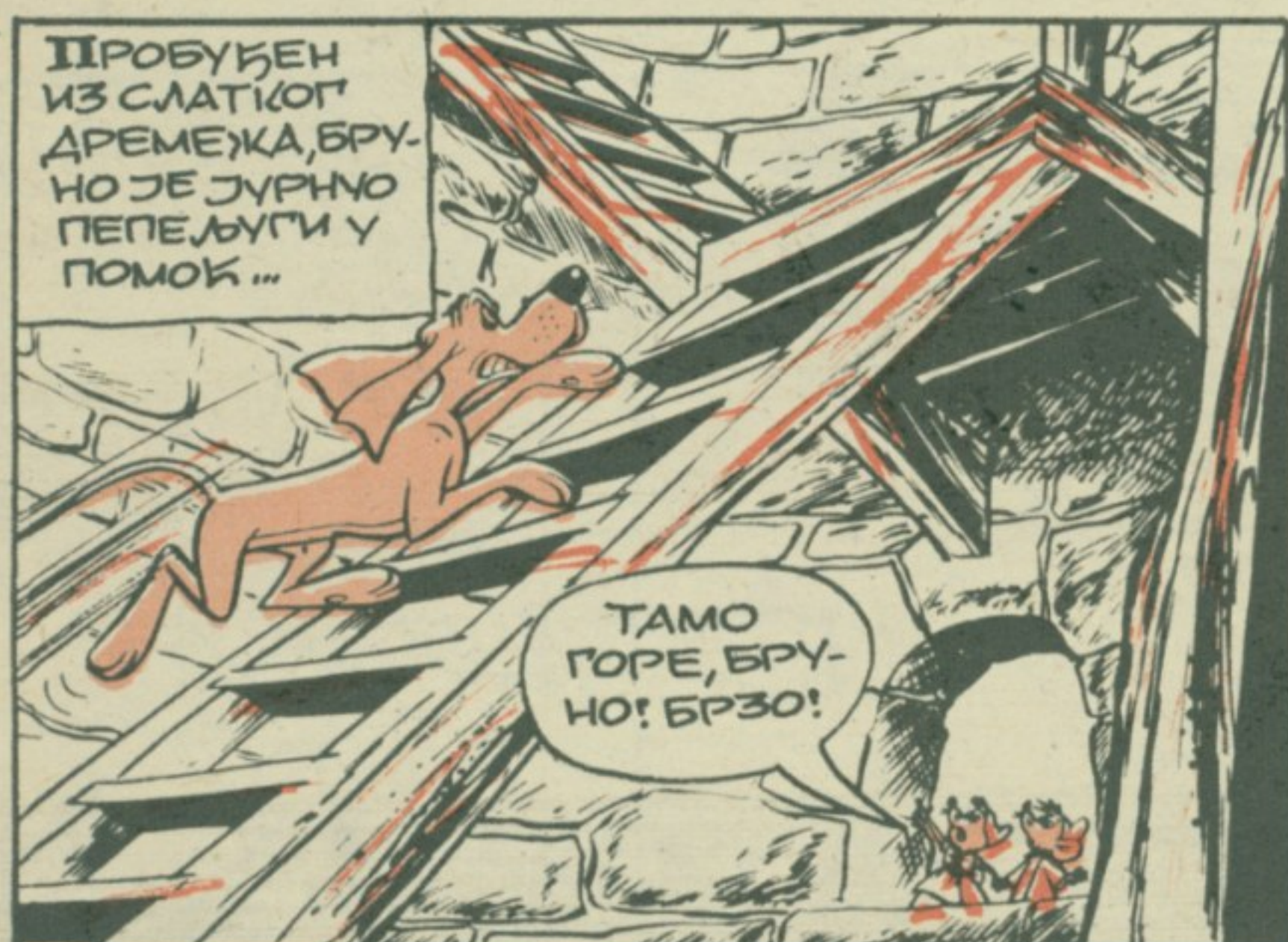

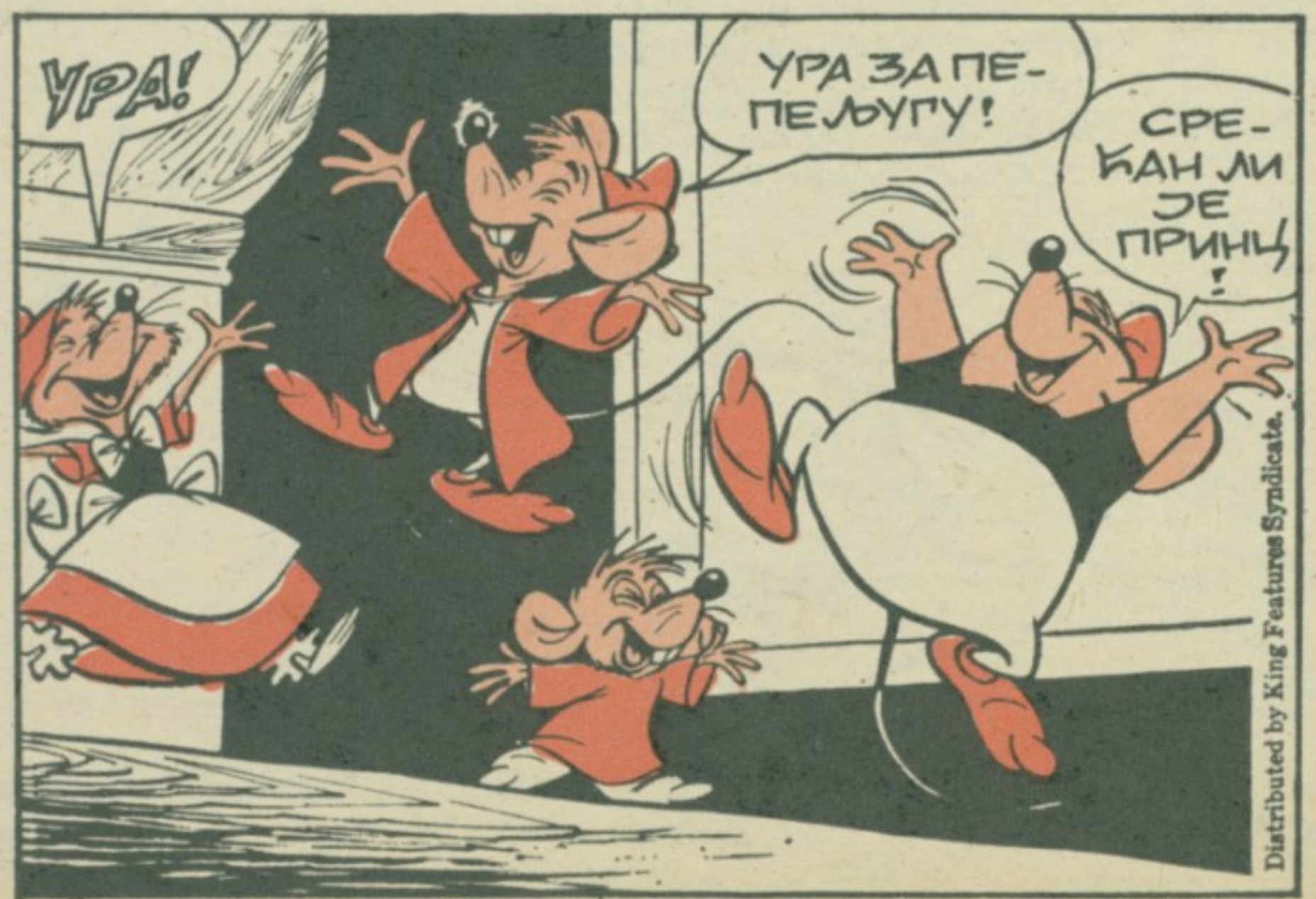
СТРПАЛА ЈЕ КЉУЧ У ЏЕП!

ДОК ЈЕ ПЕПЕЉУГА ЧАМИЛА У СВОЈОЈ СОБИЦИ СТИГАО ЈЕ ВЕЛИКИ ВОЈВОДА НОСЕКИ СТАКЛЕНУ ЦИПЕЛИЦУ...

Лов на Тигра

ДОК СЕ ДОБРИ КАЛИФ ХАРУН ЕЛ ПУСАХ, ПУН БРИГЕ ЗА ДОБРОБИТ СВОЈИХ ПОДАНИКА, ЗАНИМАО ЗА ПОСЛЕДЊЕ ТЕКОВИНЕ ТЕХНИКЕ...

ЕВО КАКО ТО ИЗГЛЕДА, ГОСПОДА-РУ!

КОНАЦ ЗА СЕЧЕЊЕ МАСЛАЦА! КАКАВ ПРО-НАЛАЗАК! ШТА ЈОШ НАУКА НЕКЕ ИЗМИСЛИТИ?

СТРАШНИ И ЗЛИ ВЕЛИКИ ВЕЗИР ИЗНОГУД ИЗЈЕДАО СЕ ОД МУКЕ ШТО НЕ УСПЕВА ДА ОСТВАРИ СВОЈЕ ЖЕЉЕ...

БУУ! БУУ! 'ОКУ ДА ПОСТА-НЕМ КАЛИФ! 'ОКУ! 'ОКУ!

А ТИ, ВЕРНИ СЛУГО МОЈ, ЗАР НЕМАШ НИКАКВУ ИДЕЈУ КАКО ДА УКЛО-НИМ КАЛИФА И ЗА-УЗМЕМ ЊЕГОВ ПРЕ-СТО?

ЈА, ГАЗДА? МАЦА МИ ПО-ЈЕЛА ЈЕ - ЗИК...

МАЦА... МАЧКА! МАЧКА ПРИПАДА РОДУ МАЧАКА! И ТИГАР ПРИПАДА РО-ДУ МАЧАКА! ТИГАР ЈЕ ЉУДОЖДЕР... А КАЛИФ ЈЕ ЧОВЕК! ЗНАЧИ, ТИГАР ЈЕ КАЛИФО-ЖДЕР!

ОДЛИЧНА ТИ ЈЕ ИДЕЈА ДА ОР-ГАНИЗУЈЕМО ЛОВ НА ТИГРА!

ИДЕЈА? ЛОВ НА ТИГРА?

ГЛЕ! ПА ТО ЈЕ МОЈ ДОБРИ ИЗНОГУД! БАШ СЕ РАДУЈЕМ ШТО ТЕ ВИДИМ!

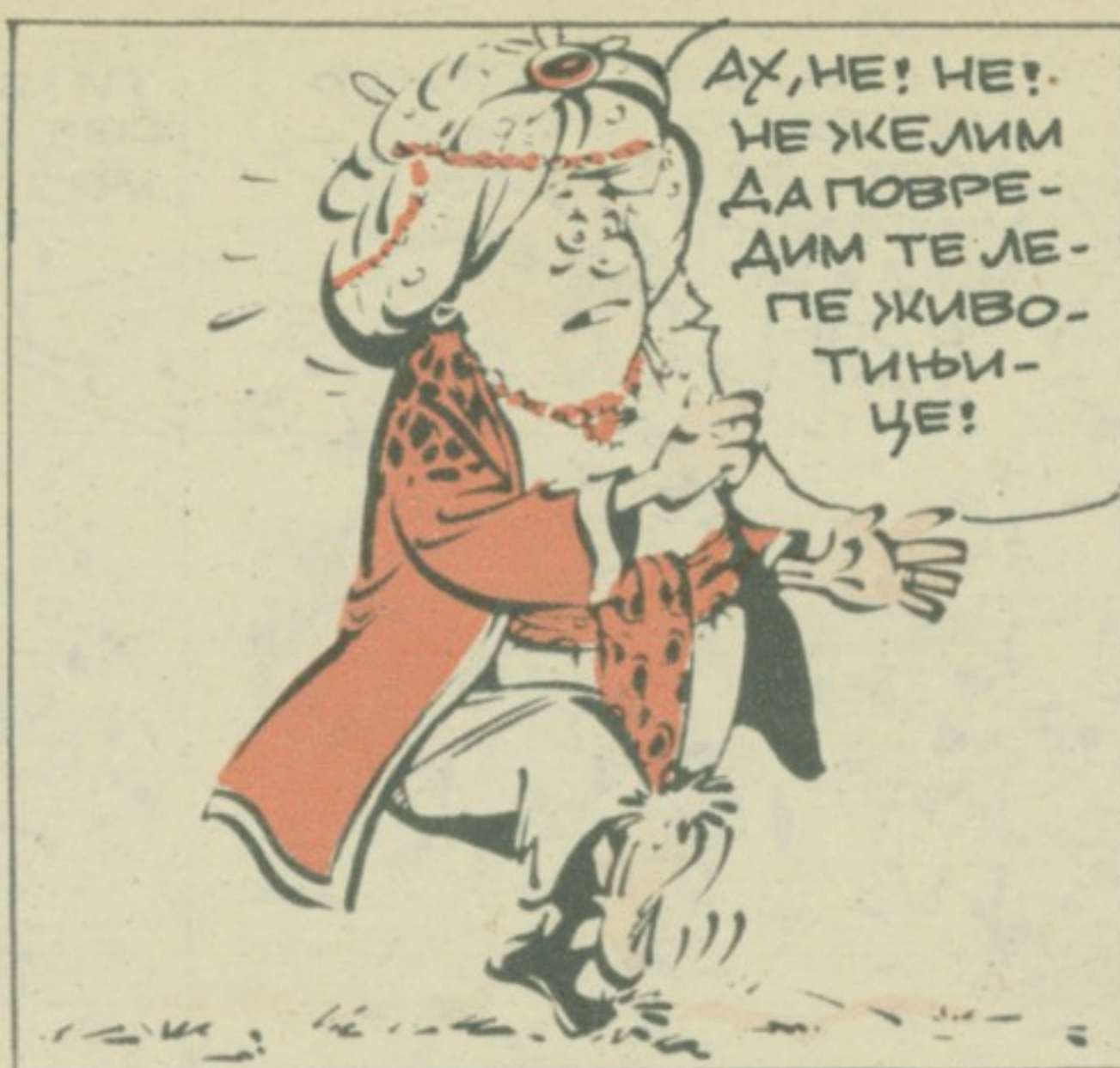
САД САМО ТРЕБА УБЕДИТИ КАЛИФА ДА ТРЕБА ДА ПО-БЕ У ЛОВ НА ТИГ-РА... ТРЕБА ИЗ-МИСЛИТИ УБЕ-ДЉИВ РАЗ-ЛОГ!

ШТО ЈЕ УЖАСНА! ШТО ЈЕ СТРАШНА! О-ЛА-ЛА!

КО ТО? НИКОГ НЕ ВИДИМ!

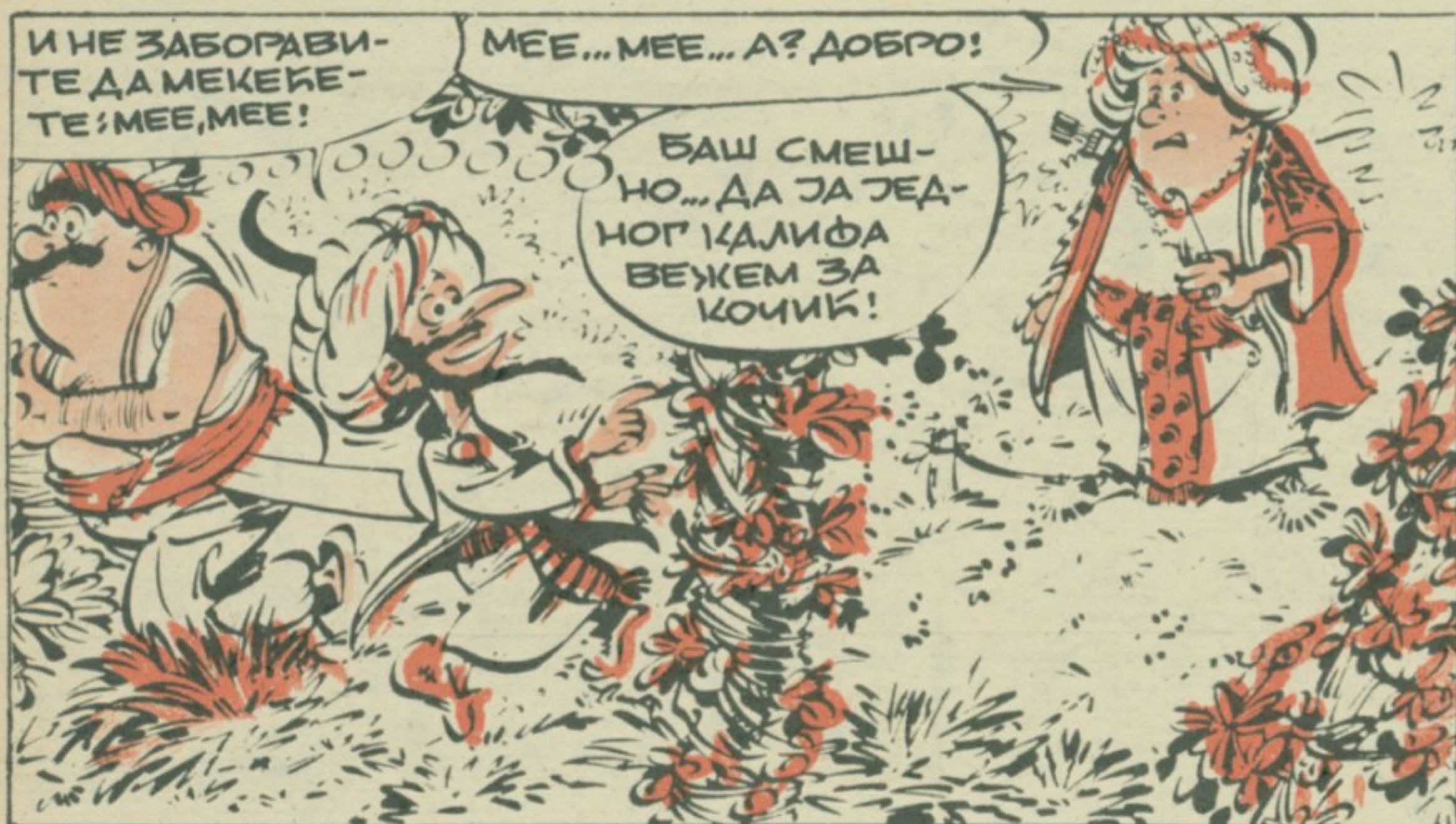
ПРОСТИРКА ИСПРЕД ВА-ШЕГ КРЕВЕТА! ДОЏИТЕ... ЈА ЋУ ВАМ НАБАВИТИ ПРИ-СТОЈНИЦУ, ЛЕПШУ!

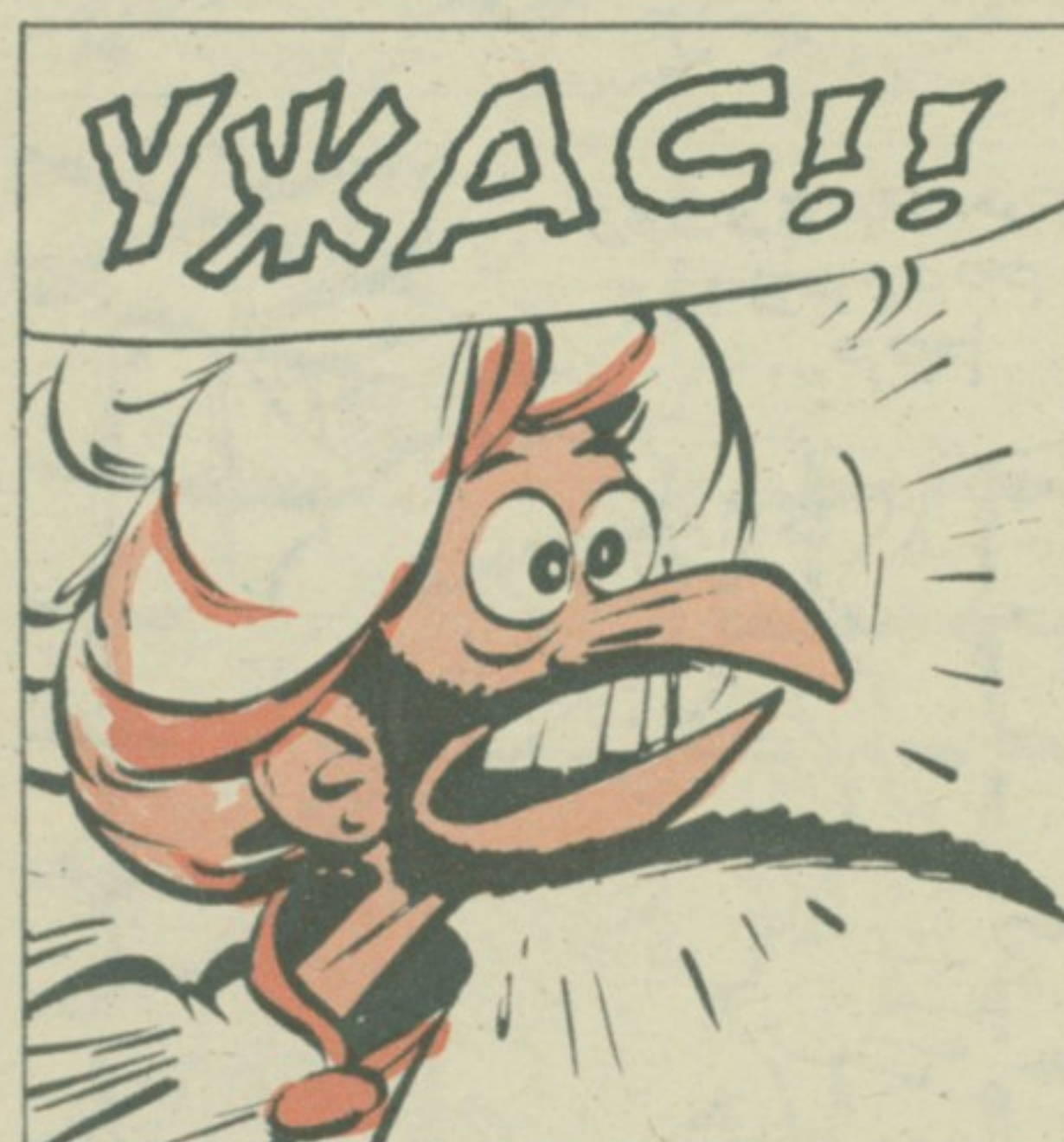
ЗНАШ... ЈА ТАКО РЕТ-КО УСТАЈЕМ ИЗ ПОСТЕЉЕ!

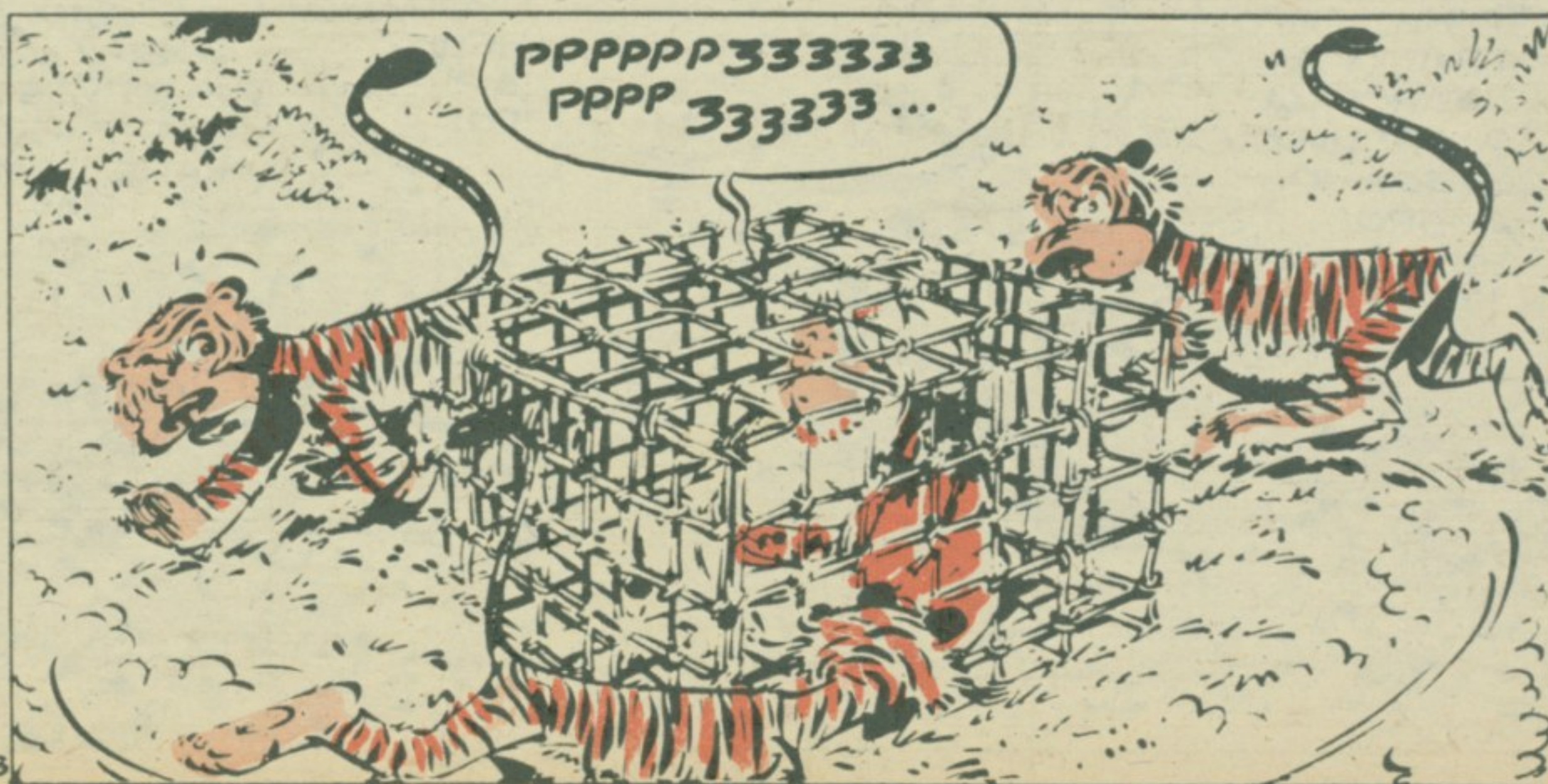
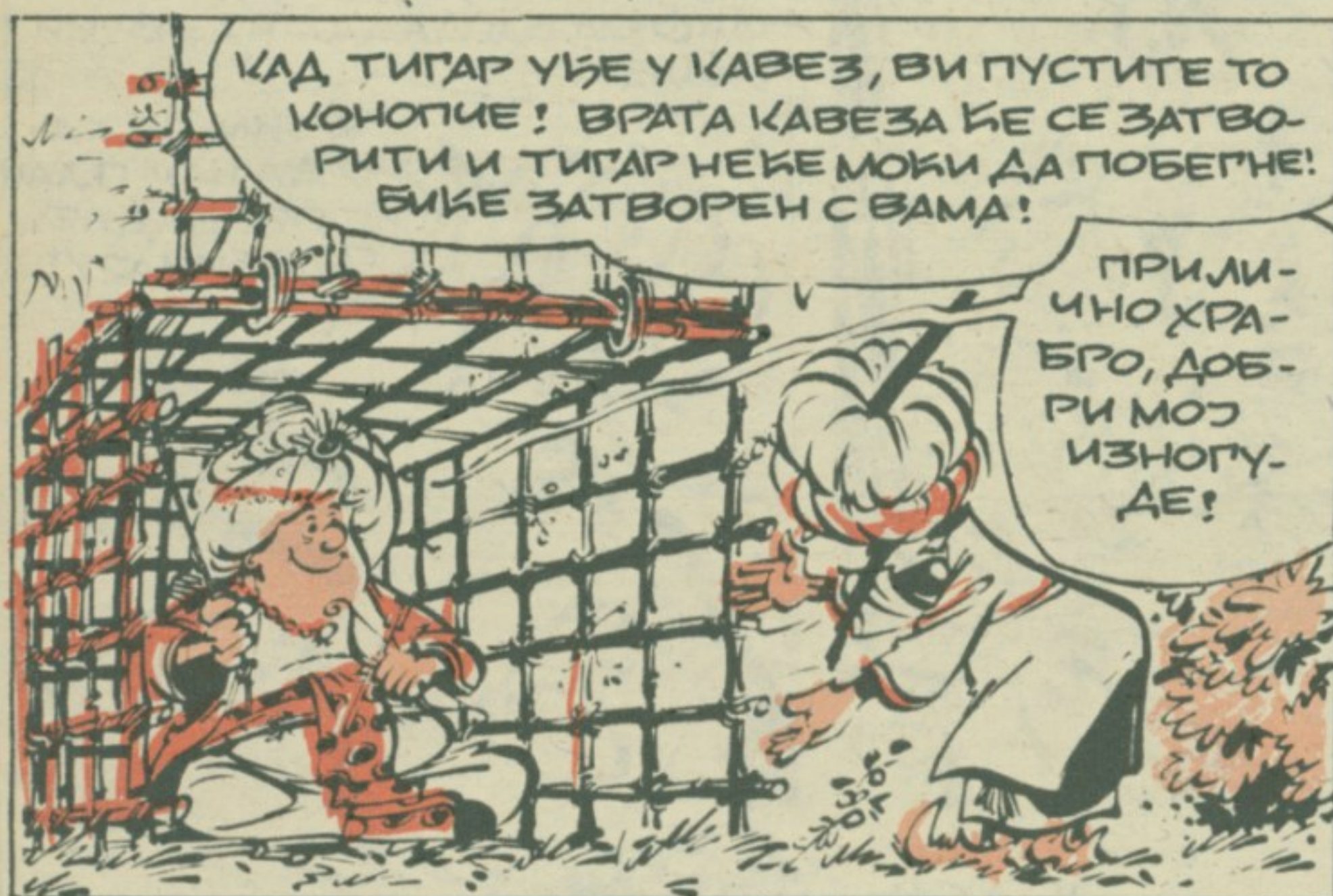
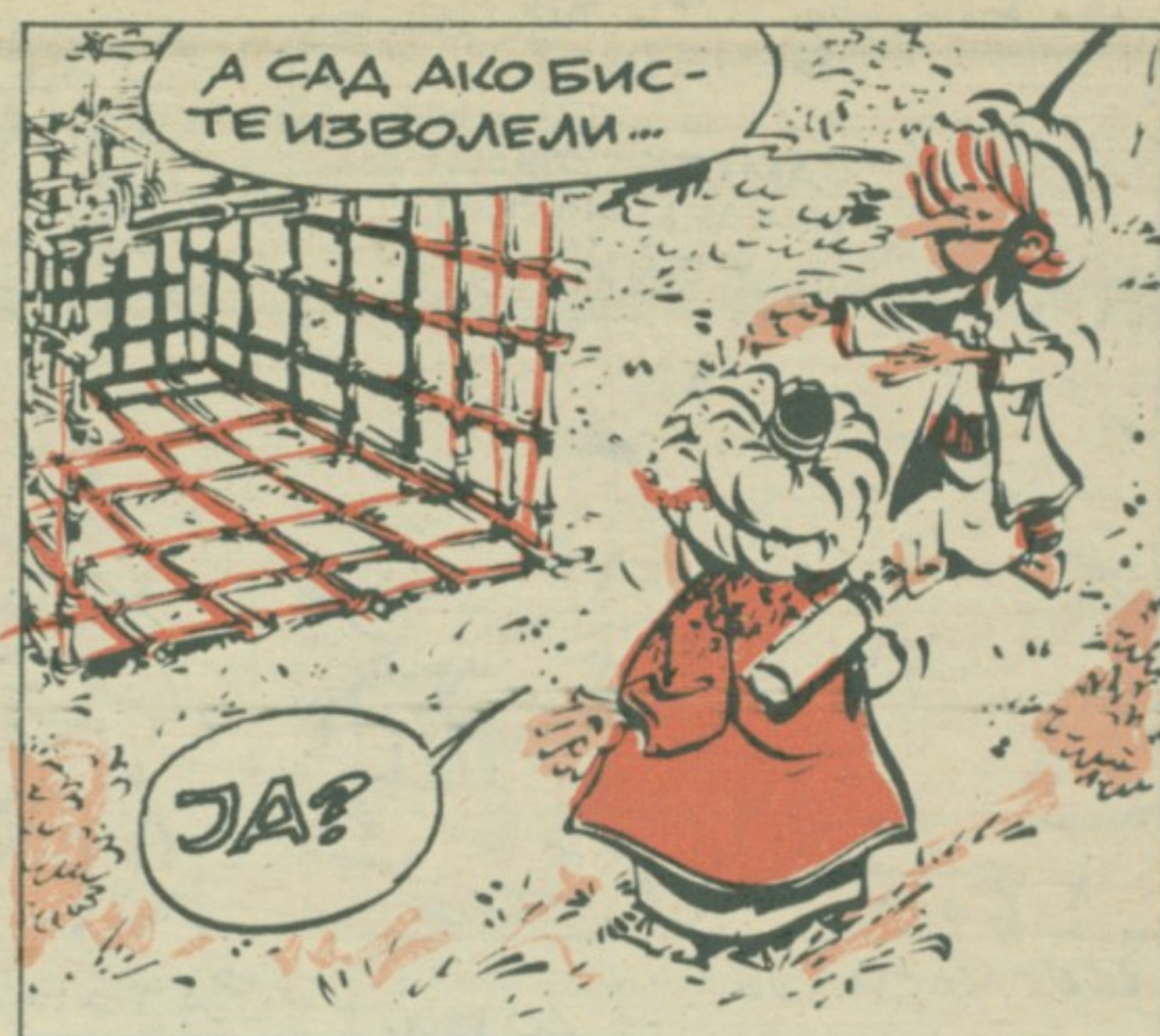
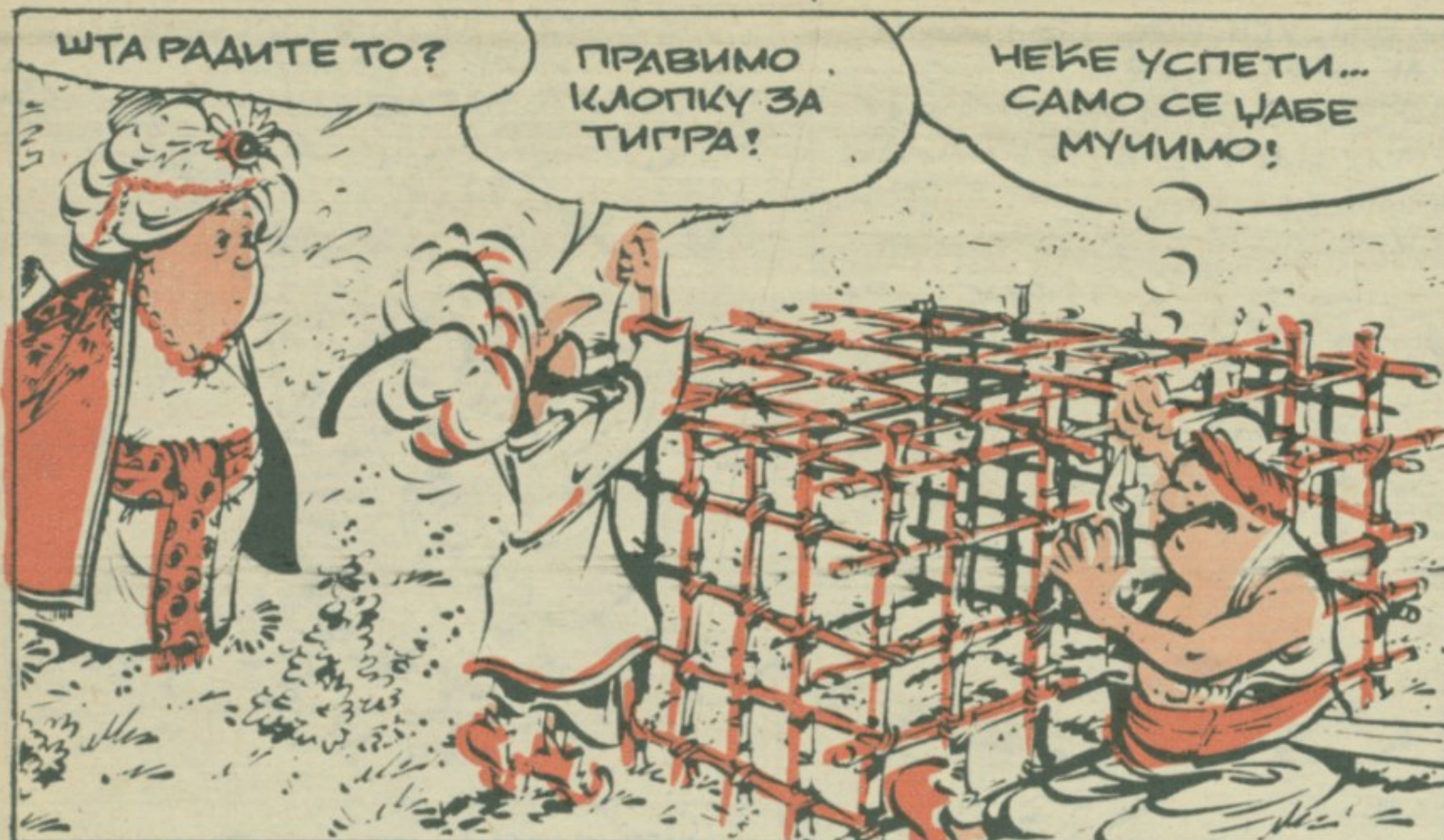

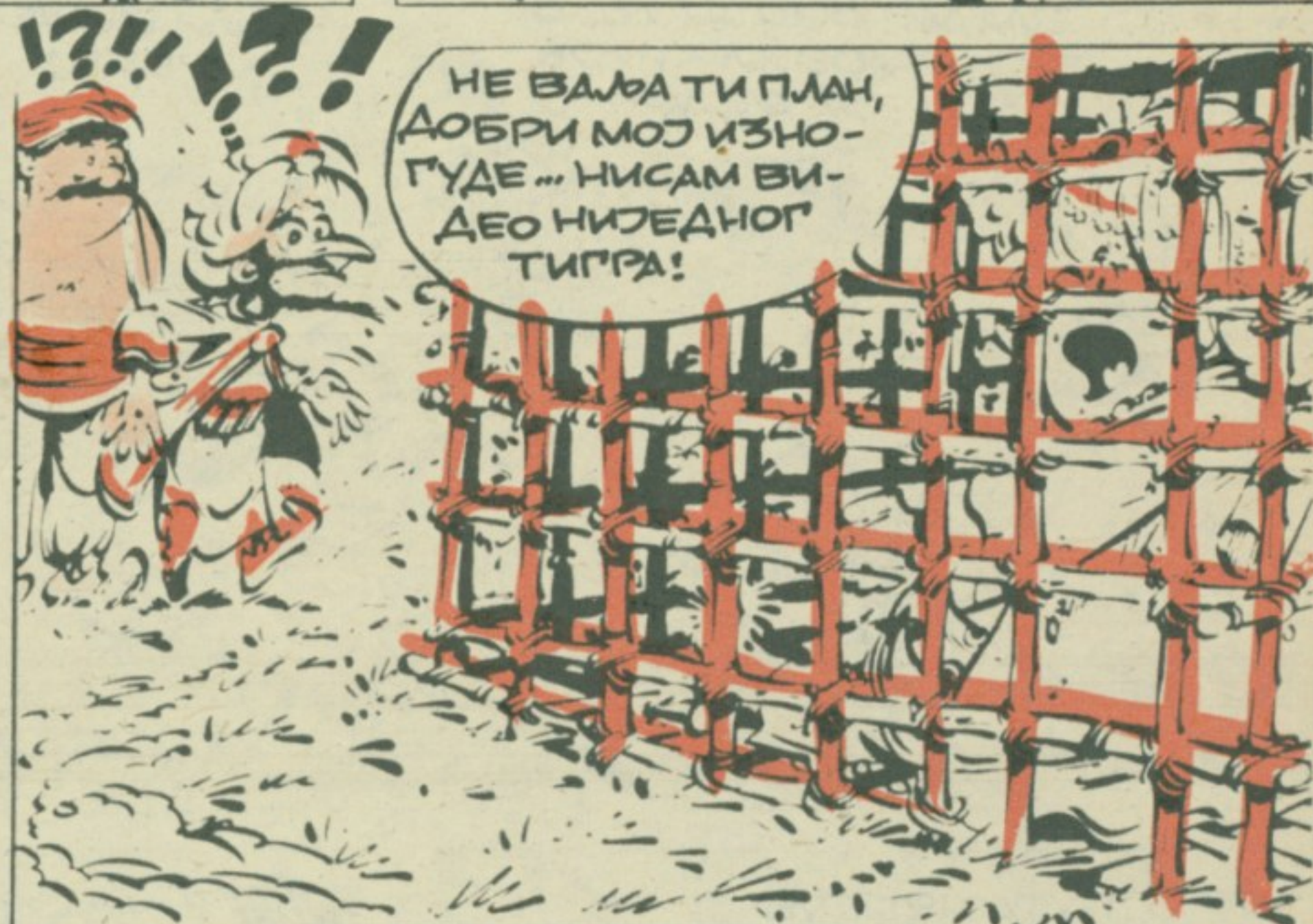
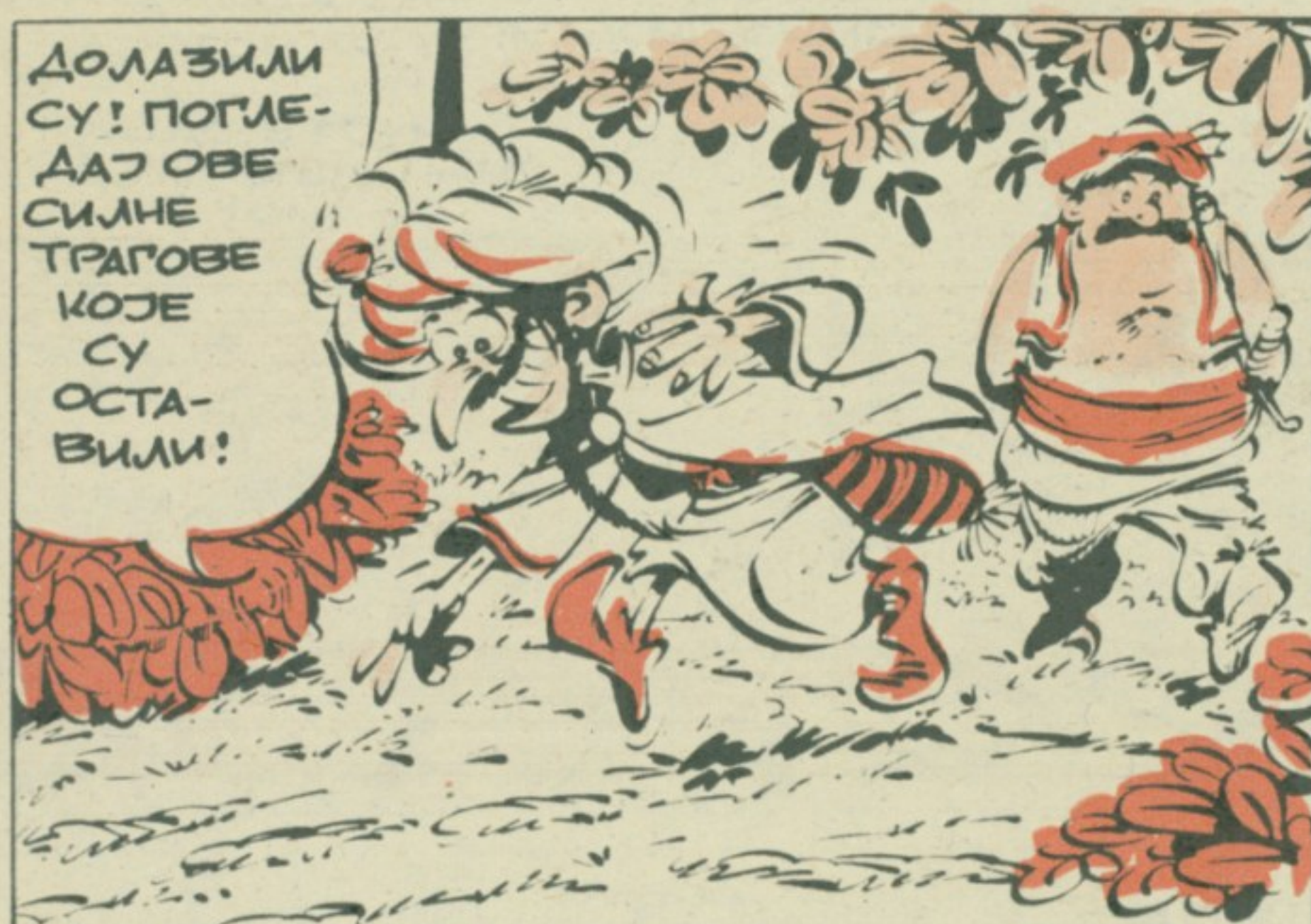
Испред двора...

ПОЧИЊЕ ДА МЕ
МУЧИ ГЛАД!
АКО ТИГАР
НЕ НАИЂЕ
УСКРО МО-
РАЌУ МАЛО
ДА ГЛОЦ-
НЕМ!

АХ! ЕВО ГА!

ОХ, НЕ! ТО НИЈЕ ОН!

КО
СТЕ
ВИ?

ЛОВЦИ МРТВИ ОД
ГЛАДИ! ОВО ШТО СМО
УЛОВИЛИ НИЈЕ
ЗА ЈЕЛО...

ВИ СТЕ, КОЛЕГА,
ИМАЛИ ВИШЕ
СРЕКЕ!

ЈА БИХ ВАМ РАДО ДАО ОД МРСА...
АЛИ МИ ЈЕ ПОТРЕБАН ДА БИХ ДО-
МАМИО ПРОСТИРКУ ЗА ИСПРЕД
КРЕВЕТА...

ЧУЈТЕ, ЈА БИХ
ВАМ НЕШТО ПРЕД-
ЛОЖИО!

ОВОГ ПУТА НЕЌЕМО
ОД ЊЕГА НАЋИ НИ
КОШЦИЦЕ! ВЕК МЕ
МОЖЕШ ЗВАТИ
КАЛИ-
ФОМ!

НЕ! ТО НИЈЕ
МОГУЌЕ!

А ШТА ТО,
КАЛИФЕ?

ПА, ДОБРИ
МОЈ ИЗНОГУ-
ДЕ, СМАТРАМ
ДА СЕ САД МО-
ЖЕМО ВРА-
ТИТИ!

НИ ГОВОРА,
ГОСПОДА-
РУ! НИ
ГОВОРА!

ПОНЕКАД СЕ ПИТАМ, ДО-
БРИ МОЈ ИЗНОГУДЕ, ДА ЛИ
СИ ДОВОЉНО МУДАР! ЗНАМ
ДА ЧИНИШ СВЕ ДА БИ МИ
УЧИНИО
ЗАДО-
ВОЉ-
СТВО
АЛИ...

МАЛО КАСНИЈЕ...

ШТА ТО
РАДИТЕ?

СПРЕМАМО НО-
ВУ КЛОПКУ ЗА
ТИГРА!

ЈА
ВИШЕ
НЕ ВЕ-
РУЈЕМ...

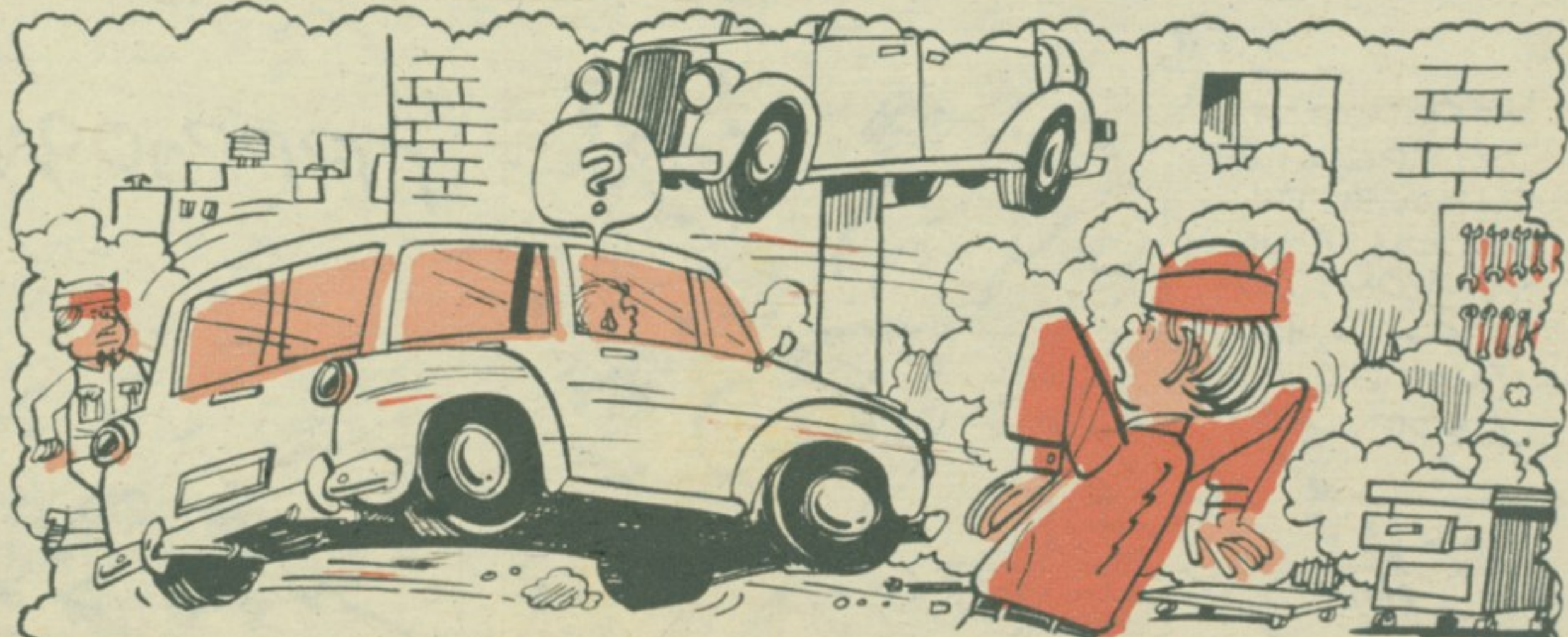
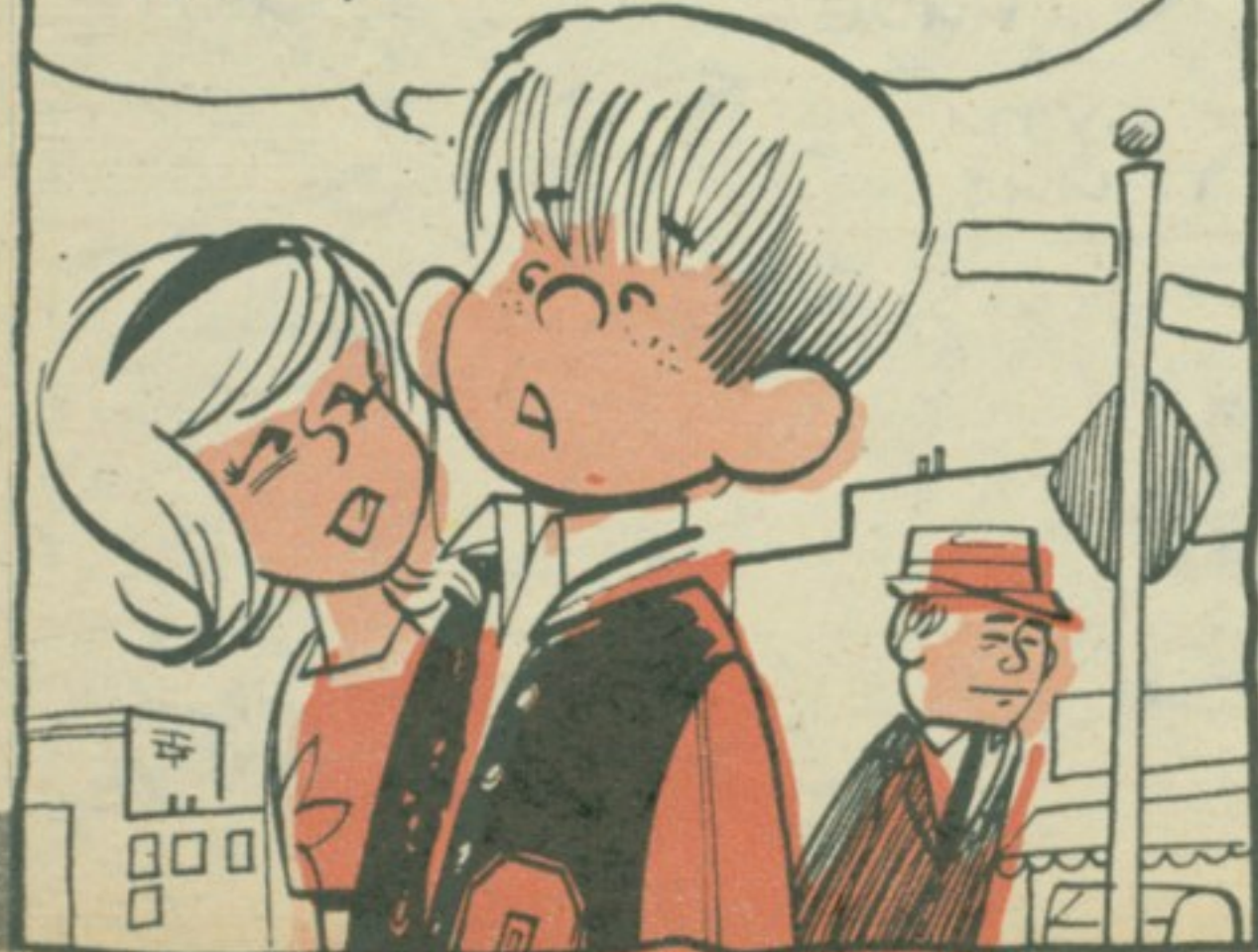
МЕЛВИН

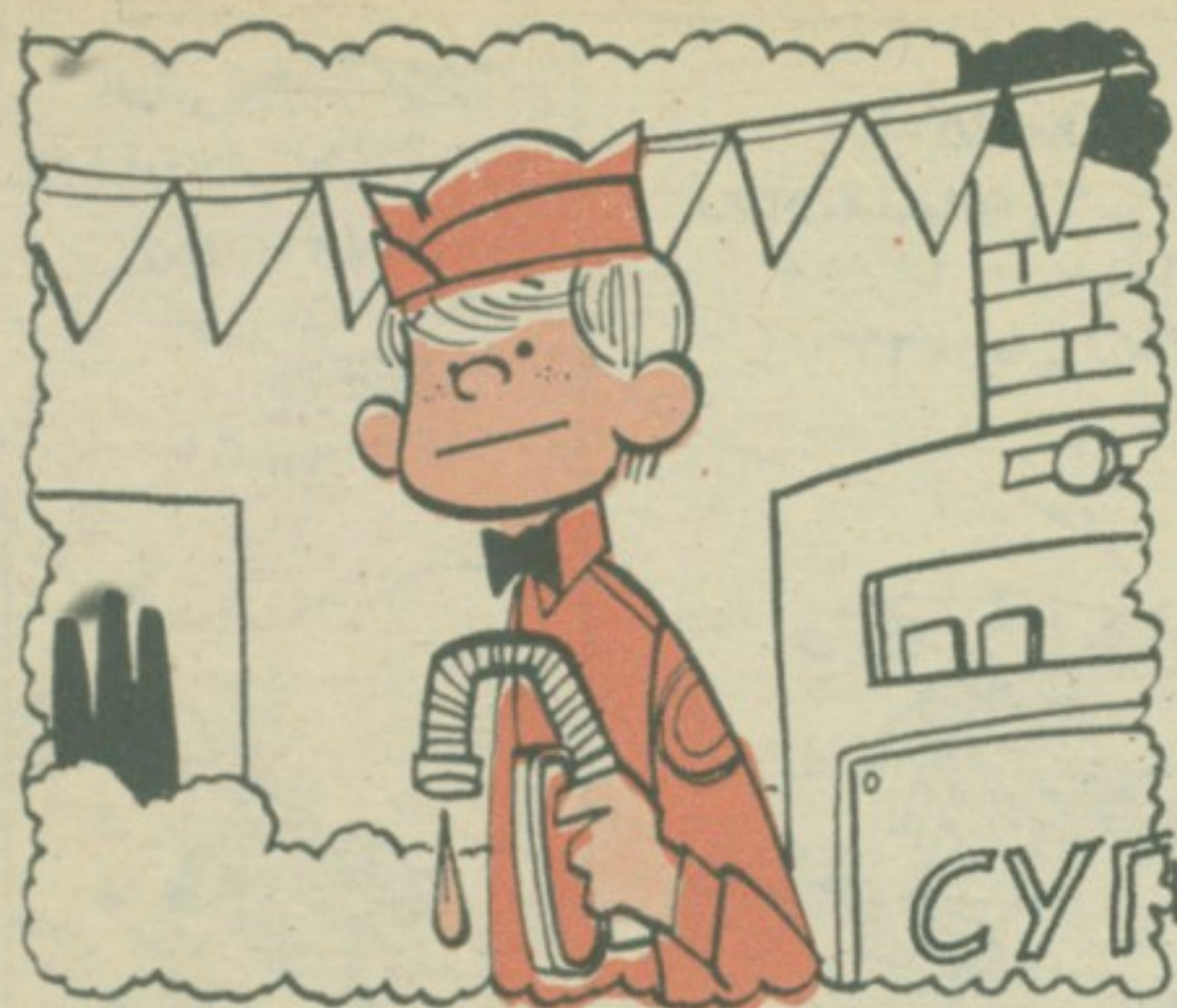
И ОНДА?

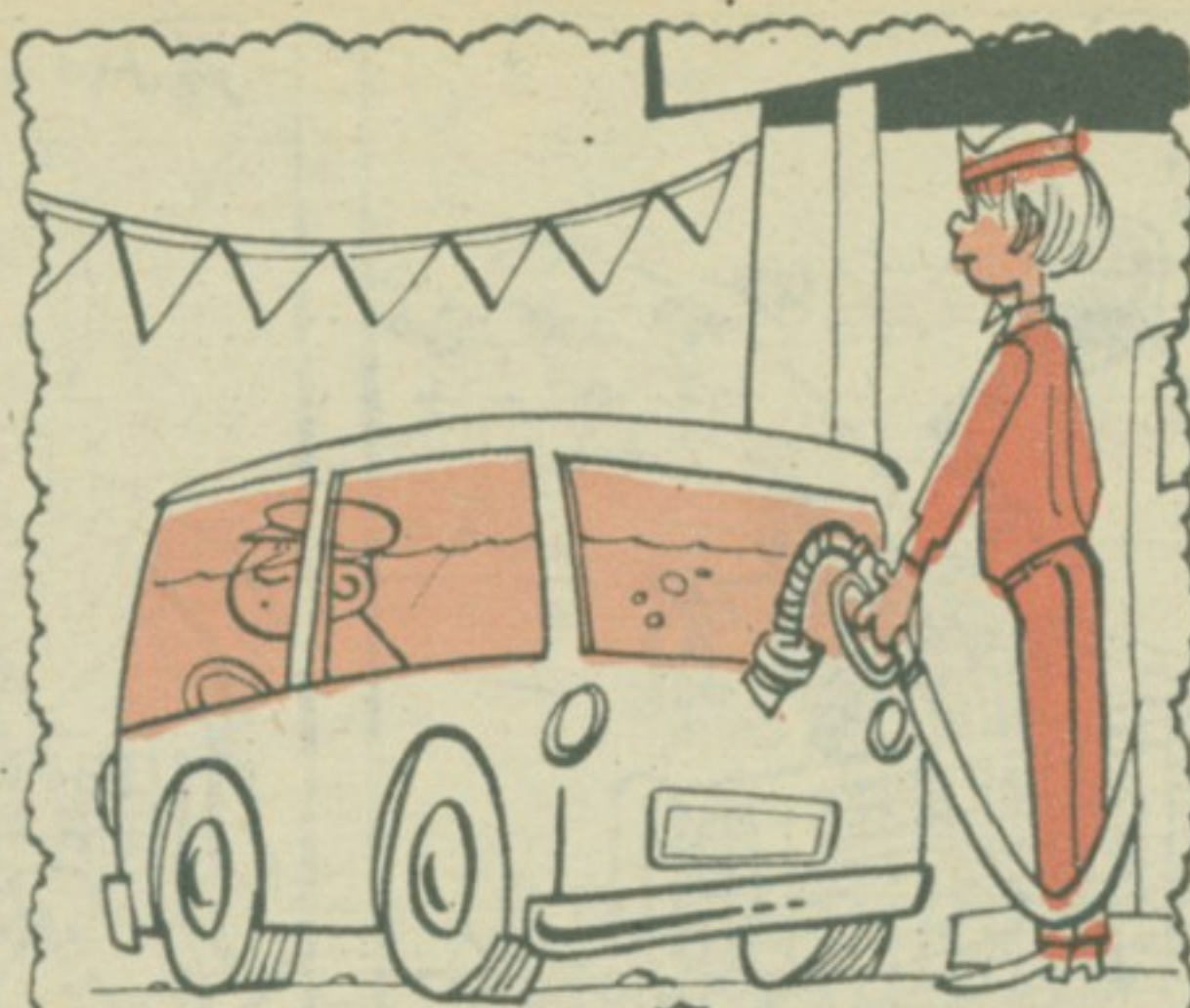
НИ ТАМО НИСАМ ИМАО СРЕЋЕ! ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ОПРАВИМ ПРЕНОСНИК НА ЈЕДНОМ АУТУ...

И КАД САМ ГА ЗАВРШИО ИМАО ЈЕ ТРИ БРЗИНЕ КАД ИДЕ УНАЗАД И САМО ЈЕДНУ ЗА НАПРЕД!

ОНДА САМ СЕ ЗАПОСЛИО
НА ЈЕДНОЈ БЕНЗИНСКОЈ
ПУМПИ...

АЛ' ЈЕДАН ПУТ САМ ПОКУШ'О
ДА УЛИЈЕМ 80 ЛИТАРА БЕНЗИ-
НА У НЕКА МАЛА КОЛА.

ОНДА САМ ОТИШ'О ДА СЕ
ПРИЈАВИМ БИРОУ ЗА
ЗАПОШЉАВАЊЕ...

А ТАМО СУ МИ ДАЛИ ГОМИЛУ
ТЕСТОВА ДА ВИДЕ ЗАШТА
ИМАМ СКЛОНОСТИ И КОЈИ
МИ ПОС'О ОДГОВАРА...

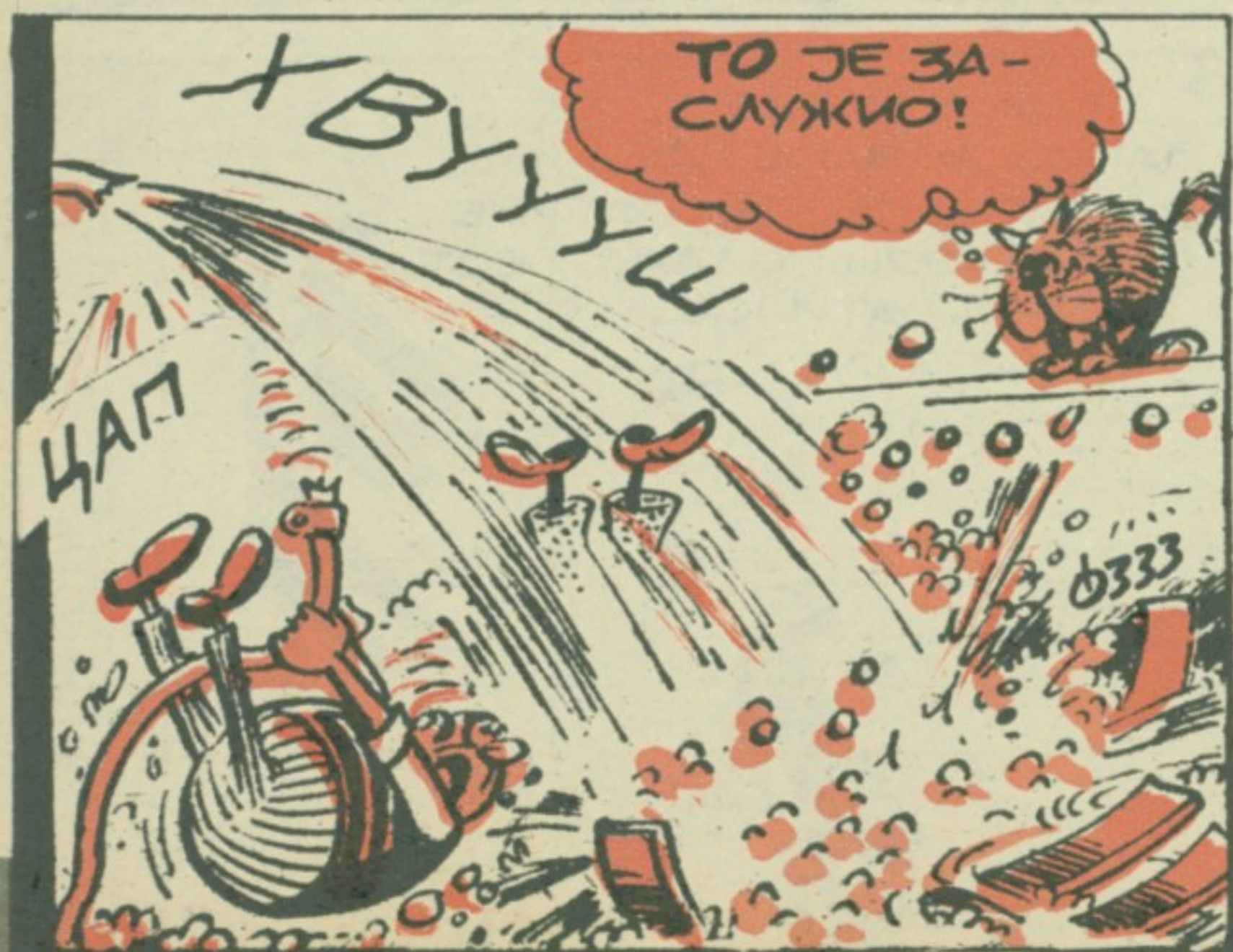
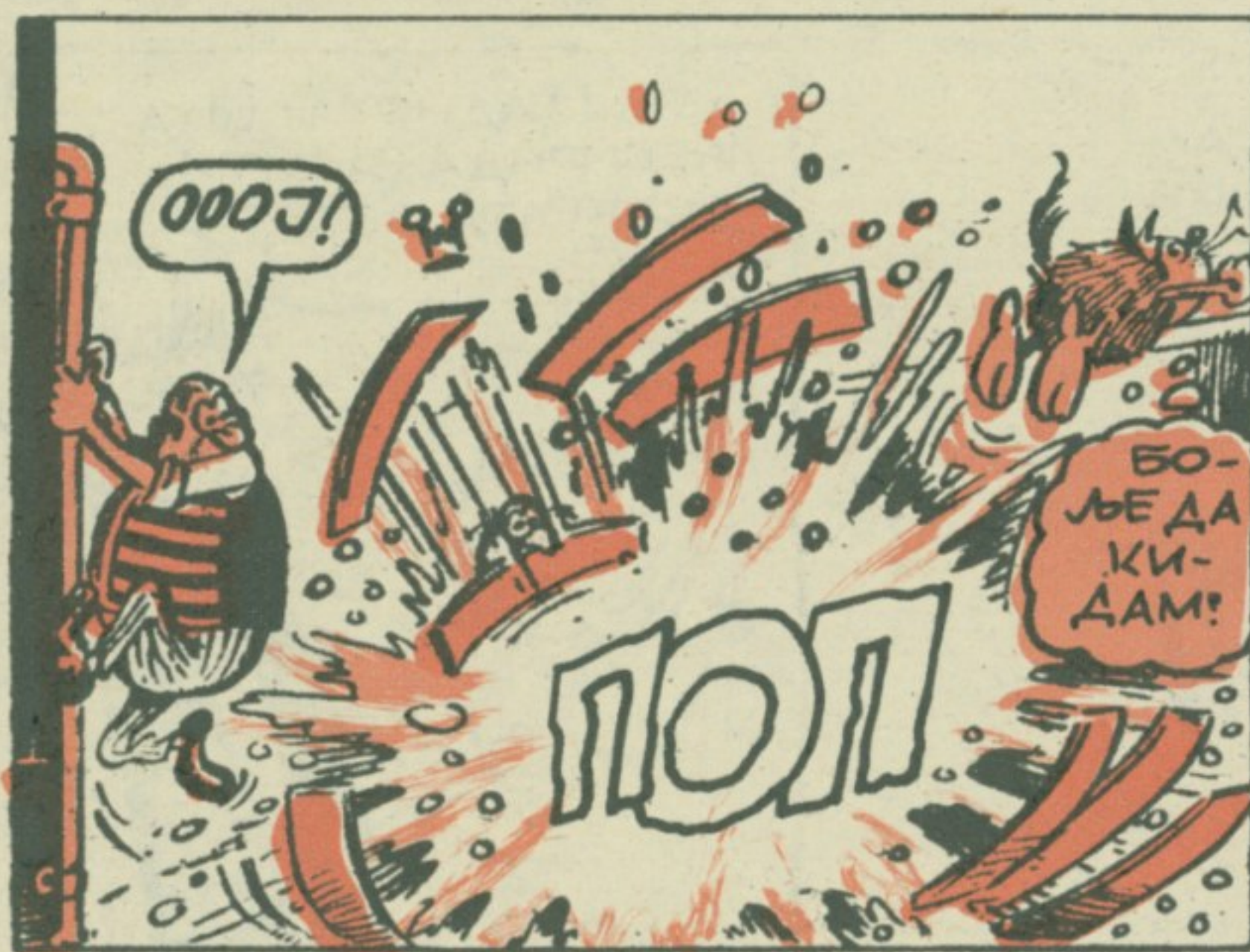
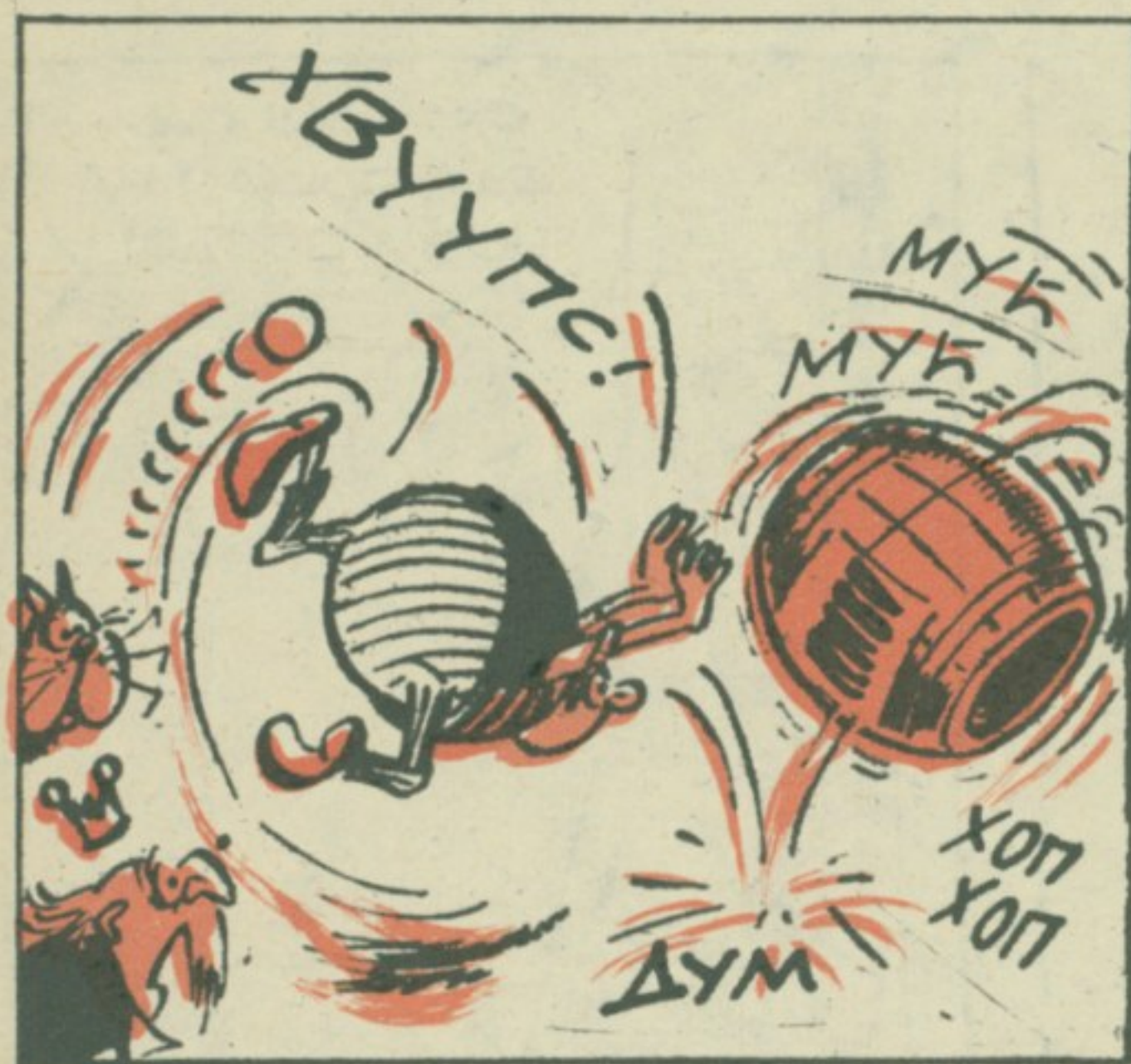

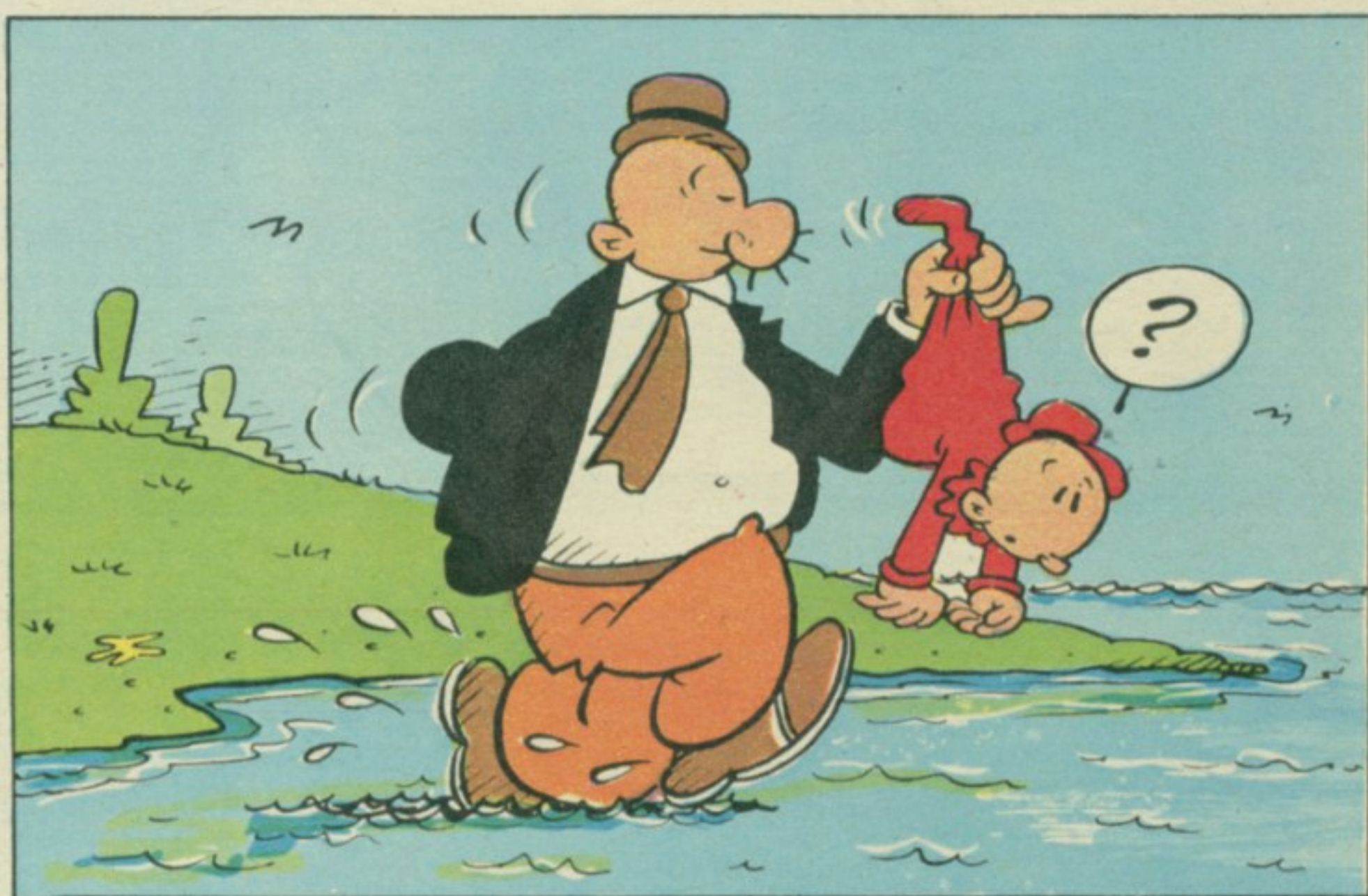
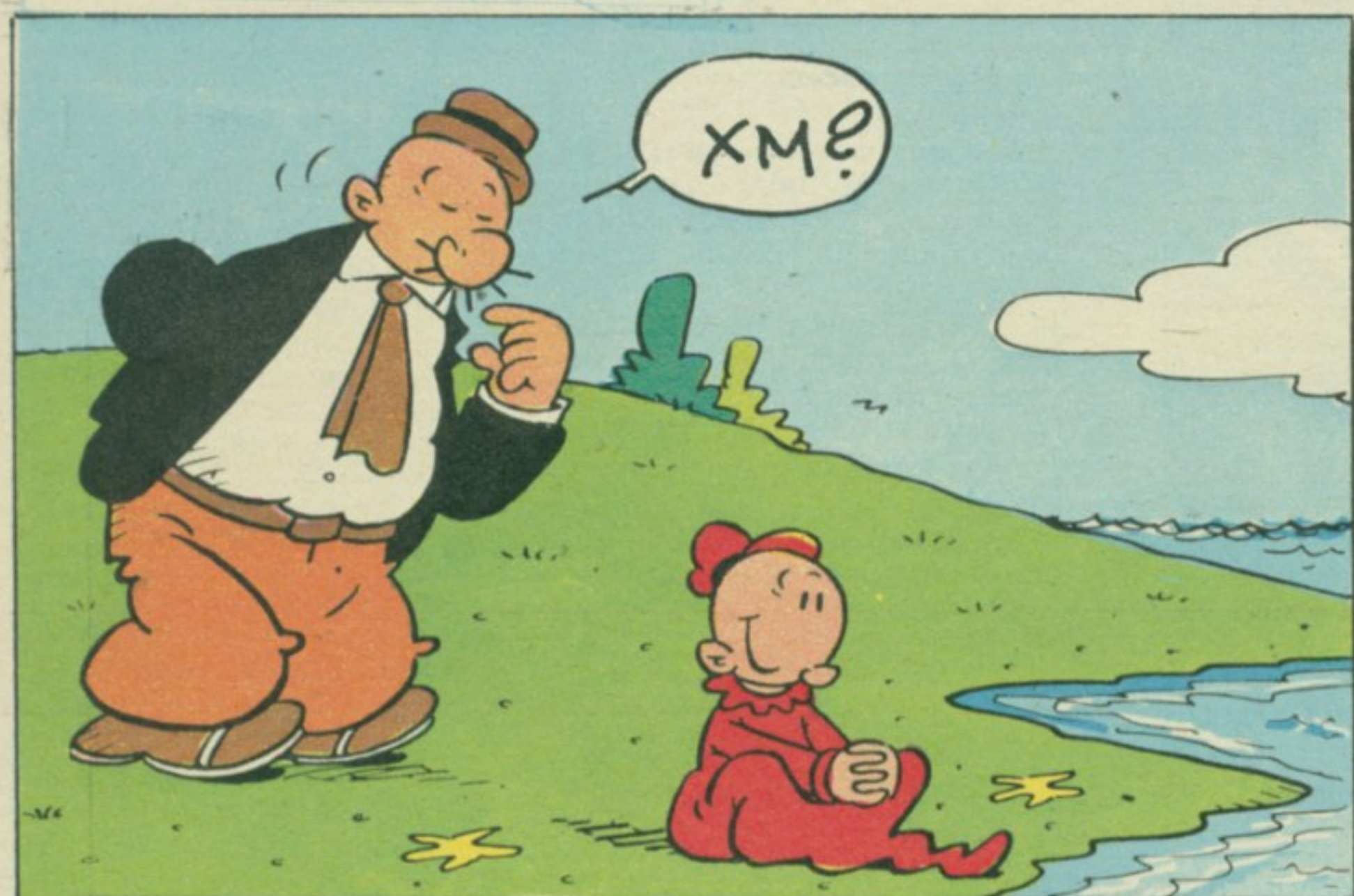
...КОЈИ НИЗАШТО НЕМА
СКЛОНОСТИ И
СПОСОБНОСТИ!

КРАЈ

М
И
Ц
К
О

25. ЈАНУАР 1904.

70 ГОДИНА ПОЛИТИКА

25. ЈАНУАР 1974.

Када се у понедељак 25. јануара 1904. у подне појавио први број „Политике“, по цени од 5 пара, у Београду је излазило 13 дневних листова. У то време у Београду су излазила иначе 72 разна листа. Први број „Политике“ изишао је на четири стране. При дну четврте стране налазила се фирма штампарије и име власника и одговорног уредника Владислава Рибникара, Његошева улица бр. 19. Тек 1. августа 1904. када је повећан формат листа, стављено је име уредника на прву страну.

За покретача „Политике“ један од тешких проблема био је да стекне своју штампарију. У то време штампарски занат сматран је еснафским занатом и нико није могао основати радњу, ако није имао мајсторско право. Због тога је Владислав Рибникар био принуђен да полаже испит за штампара и да добије „еснафско писмо“. Текст „Политике“ слаган је ручно, а слова је лила Државна штампарија.

Глава листа — „Политика“ — израђена је од дрвета такође у Државној штампарији а слова за главу нацртао је Владислав Рибникар.

Прилике су биле тешке па је морала да се купи једна примитивна машина која

је радила на тај начин што су људи окретали точак. Уметање листова вршено је рукама извежбаних и вештих ајнлегерки — улагачица. Најпре је штампана прва и четврта страна, па затим друга и трећа.

Од 1. августа 1904. „Политика“ је добила своју штампарију која је била смештена најпре у Балканској улици број 14, а од новембра 1904. премештена је у дворишну зграду у данашњој Улици Маршала Тита број 12, на Теразијама. Просторије су биле довољне за малу штампарију: слагачницу, машинско одељење и одељење за смештај хартије, а ту је била и једна већа соба у коју је премештена и редакција.

Један савременик пише: „Може се замислити какве су биле прилике за рад у тој јединој соби где је био и телефон, а у коју су сваки час улазили слагачи са коректурама и постављали разна питања. Ту је било неколико столова за којима су радили и уредници и два до три стална сарадника. Бранислав Нушић је ту често писао своје козерије. Ова стара зграда веома запустела и трошна, а налазила се у страшном дворишту где је била смештена и обућарска радионица у којој је радило десетак радника. У овој згради „Политика“ је почела и преживела анексиону кризу и ратове до октобра 1915. године.

Тираж првог броја, од 25. јануара 1904. године, био је 2.400, од 1906. до 1908. — 5.000, а 1908. — 8.000. Пред почетак I светског рата „Политика“ је штампана у пре-

У време оснивања „Политике“ цео колектив је сачињавало седамнаест људи: радника, новинара и чиновника, рачунајући ту и уредништво редакције.

У јануарском броју из 1934. године поводом прославе тридесетогодишњице објављена је слика испод које пише: „Прва редакција „Политике“: Душан Симић, Јевта Угричић, Владислав Рибникар, Бранислав Нушић, Милутин Ускоковић, Диша Стефановић, Дарко Рибникар, Никола Станаревић, Јован Тановић и Бошко Бошковић (на слици).

У првом и другом броју „Политике“ изишла је као

Станковић, Бранислав Нушић, Милутин Ускоковић, Петар Кочић, Јевта Угричић, Сава Петровић (псеудоним Арман Дивал). И чича Илија Станојевић, глумац, објавио је многе приче.

Подела рада у редакцији није постојала. Преводилац са страног језика, радио је често и као репортер, а писао је и извештаје из суда. Бранислав Нушић слао је извештаје из тадашњих покрајина Турске.

Још пре појаве „Политике“ године 1903. Владислав и Слободан Рибникар разговарали су у иностранству и у земљи са својим пријатељима др Радивојем Вукадиновићем, Станојем Станојевићем и другима о покретању великог листа. Дуго су се саветовали о имену листа па је најзад „кум“ постао др Радивоје Вукадиновић, који је предложио име „Политика“ по угледу на чешки лист „Политику“ који је излазио у Прагу.

У току окупације, за време I светског рата, „Политика“ је престала да излази, а по завршетку рата је, већ у августу 1919. године, обновљена. Од тог времена тираж „Политике“ нагло је почео да расте, па је пред крај 1921. износио преко 25.000 примерака.

На дан избијања II светског рата 6. априла 1941. године ротациона машина за лист од 64 стране, набављена 1935. године, изгорела је од немачких бомби.

Поред „Политикиног забавника“ који је почео први да излази, појављује се 11. новембра 1958. године друго посебно издање „Политике“ — „Илустрована политика“. После овога долази „НИН“ који је „Политика“ преузела 1. јуна 1959. Вечерњи лист „Политика Експрес“ појавио се 1. октобра 1963. године. Крајем 1964. покренут је „Базар“, а током 1967. ТВ ревија и „Темпо“.

35 ГОДИНА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

„Политикин забавник“ је прво посебно издање „Политике“. Први број појавио се 28. фебруара 1939. године а, последњи, 220. број, пред рат, у петак, 4. априла 1941. године.

„Политикин забавник“ излазио је пре II светског рата два пута недељно, уторком и петком, на 12 страна. Просечни тираж пред рат износио је 41.000 примерака.

После II светског рата „Политикин забавник“ почиње поново да излази. Први број пуштен је у продају 5. јануара 1952. године.

У почетку је „Политикин забавник“ излазио на осам страна једанпут недељно, а од 30. новембра 1957. на 12 страна. Првог јануара 1965. број страница повећан је на 16. Од јануара 1968. „Политикин забавник“ добија нов, садашњи формат и штампа се у вишебојној техници. Прво је имао 32, а сада 56 страна.

Од 1. маја 1971. године „Политикин забавник“ поред ћириличног уводи и латинично издање, а од 14. септембра 1973. и издање на словеначком језику.

У почетку је „Политикин забавник“ имао тираж око 100.000 примерака који је стално растао. Данашњи број штампан је у тиражу од 370.000 примерака.

ко 15.000 примерака. Тај тираж одржао се и после привременог ослобођења Београда 1915. када се цео посао у редакцији и штампарији свео на неколико људи, јер су сви други били на фронту.

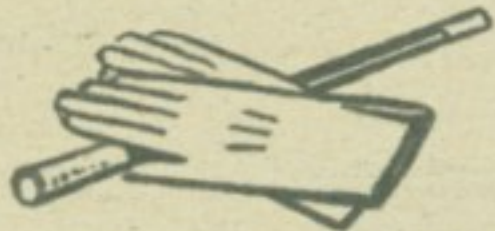
фељтон на првој страни прича Стевана Сремца „Дим у дим“. Од тада појављивали су се састави разних писаца, искуснијих, млађих књижевника, па и почетника. У „Политици“ су сарађивали поред осталих Бора

ДОЖИВЉАЈИ ИБН ТУПА

У. БАКЕНХОВЕН
В. ЛИКАР

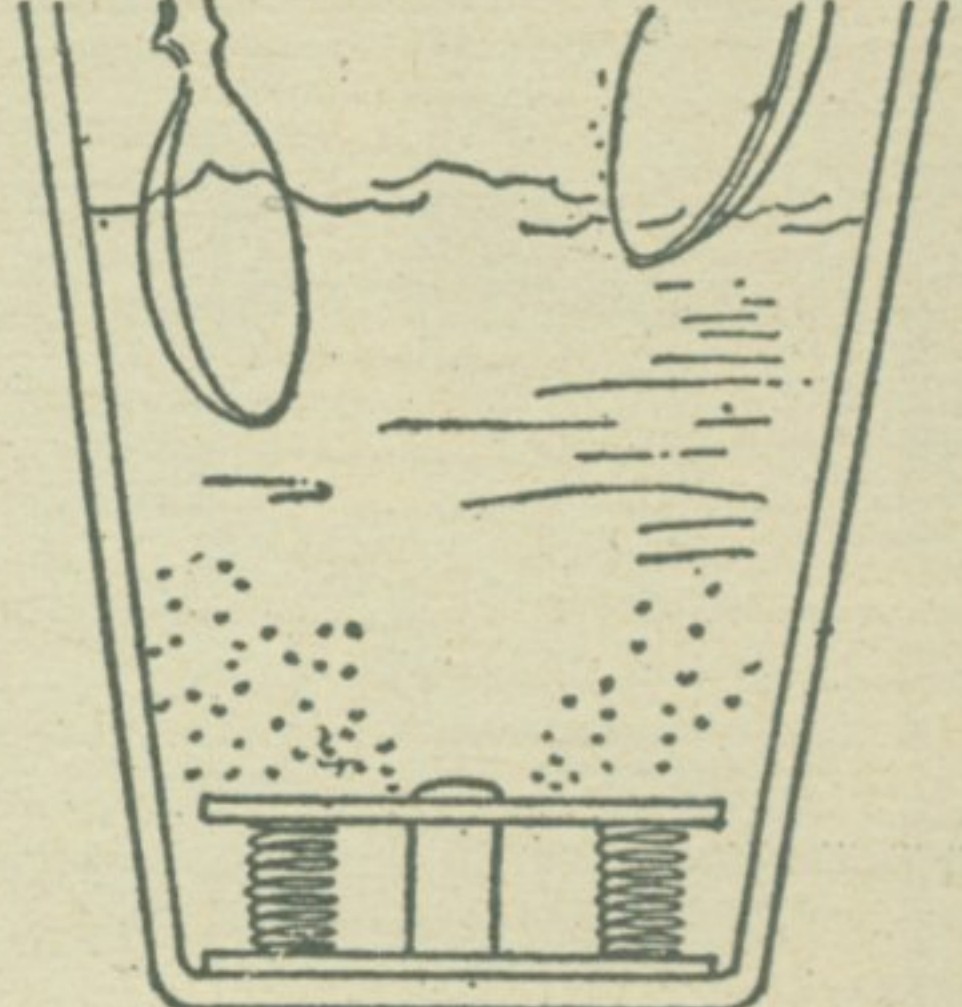
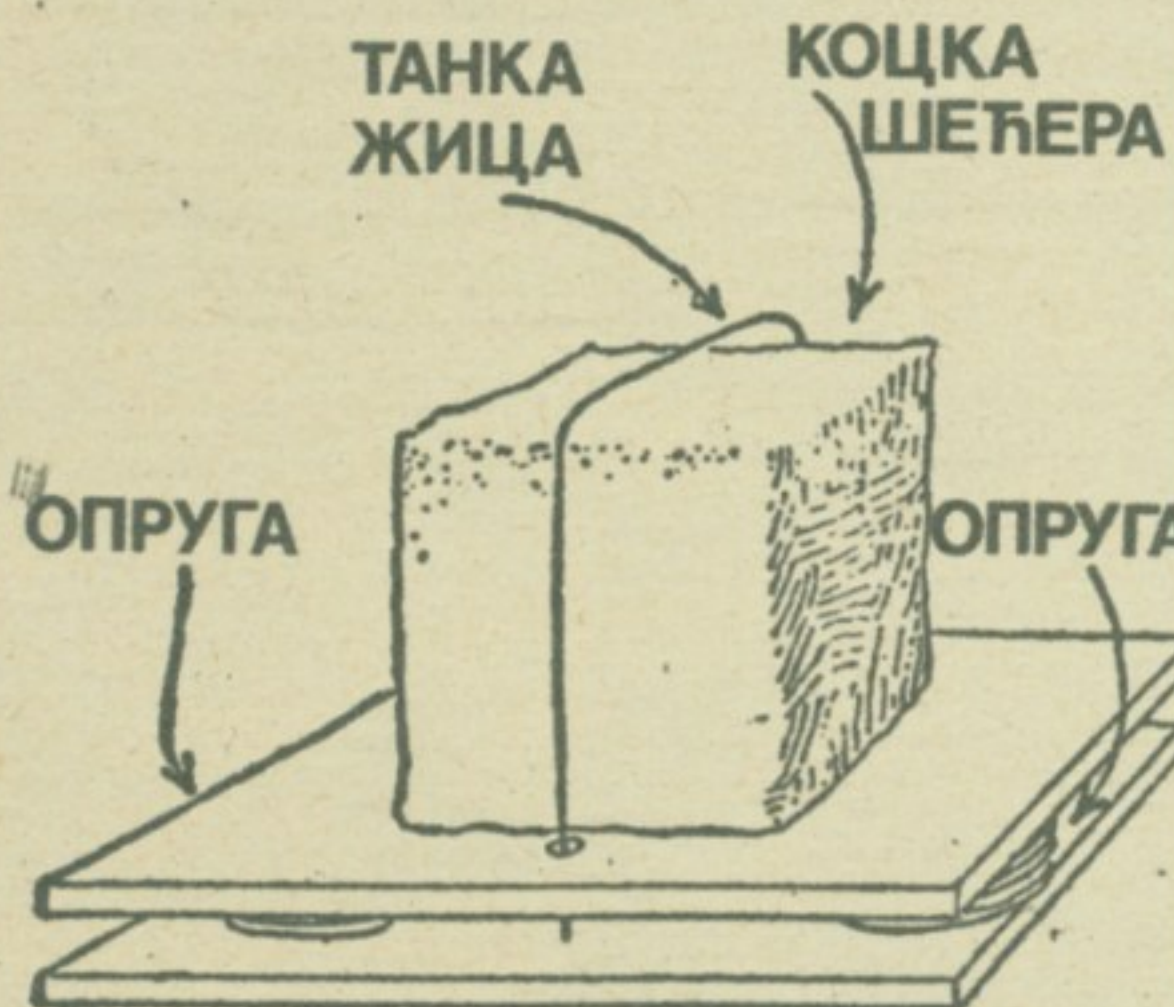

МАЂИОНИЧАР

1 ТРИК С КАРТАМА — Помоћнику мађионичара везане су очи док неко од присутних одабира карту, затим је свима показује и даје мађионичару који је ставља на сто. Нико ништа не говори. Поново улази помоћник скида повез са очију и погађа вредност и боју карте, а да је и не до-

дирне. Трик се изводи тако што помоћник унапред зна шему по којој свако место на столу означава неку вредност карте, а њен положај — боју (Види шему на средњој слици.) Ако је карта у шпилу, онда је то краљ.

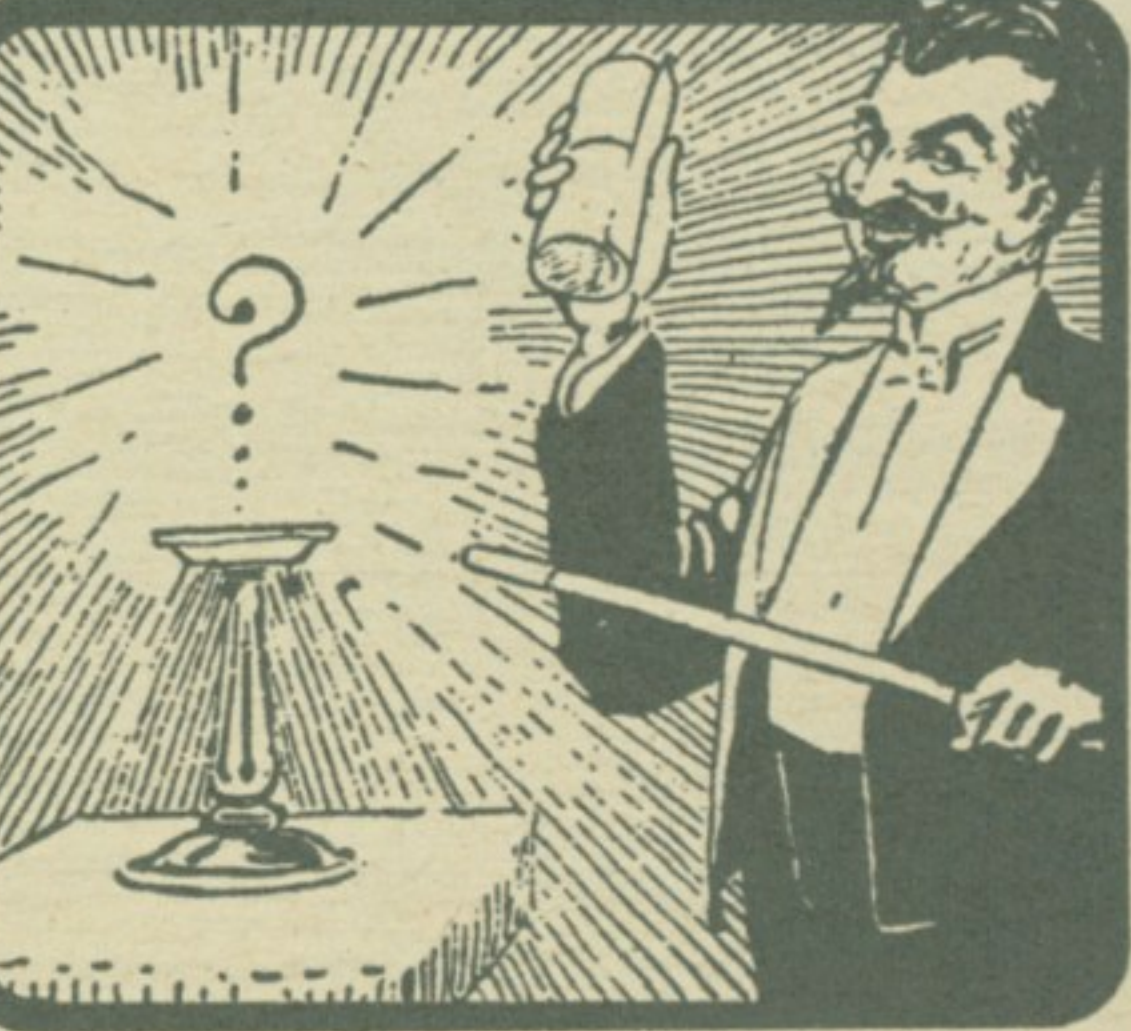
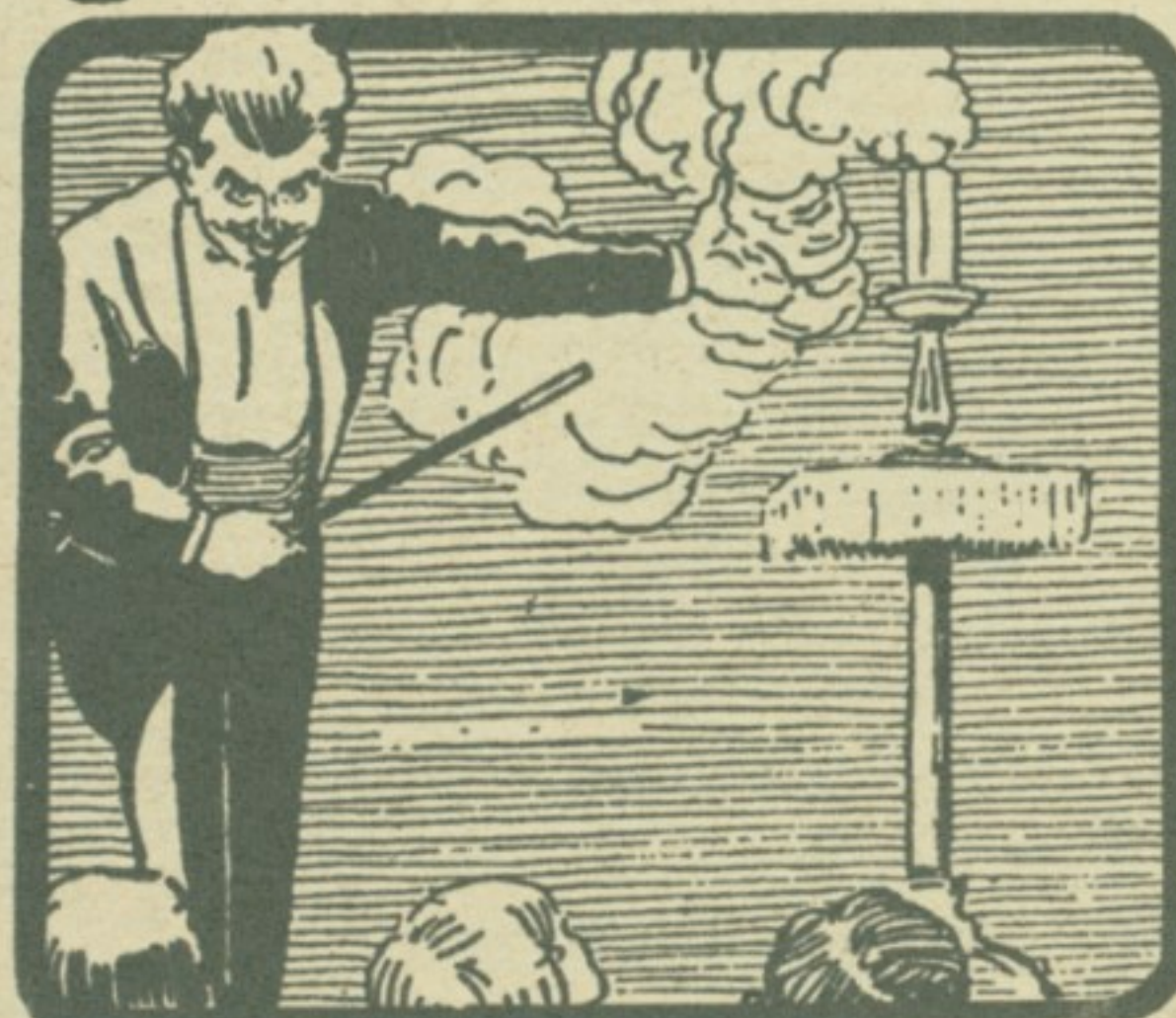
2 ЛЕТЕЋЕ КАШИЧИЦЕ — Мађионичар ставља две кашичице у чашу, пуни је водом и на његову заповест кашичице искачу из чаше. На првој и последњој слици види се како се овај трик изводи: у унапред припрем-

љеној чаши налазе се сабијене опруге које се опуштају и избацују кашичице тек кад се сипа вода која отопи шећер у чашу. Затим се вода са опругама сипа у бокал и празна чаша даје гледаоцима на преглед.

3 МАГИЧНИ ПРСТЕН — Мађионичар је дунуо облак дима на прстен и он је с прста — нестао! Овај полуокружан прстен закачен је гу-

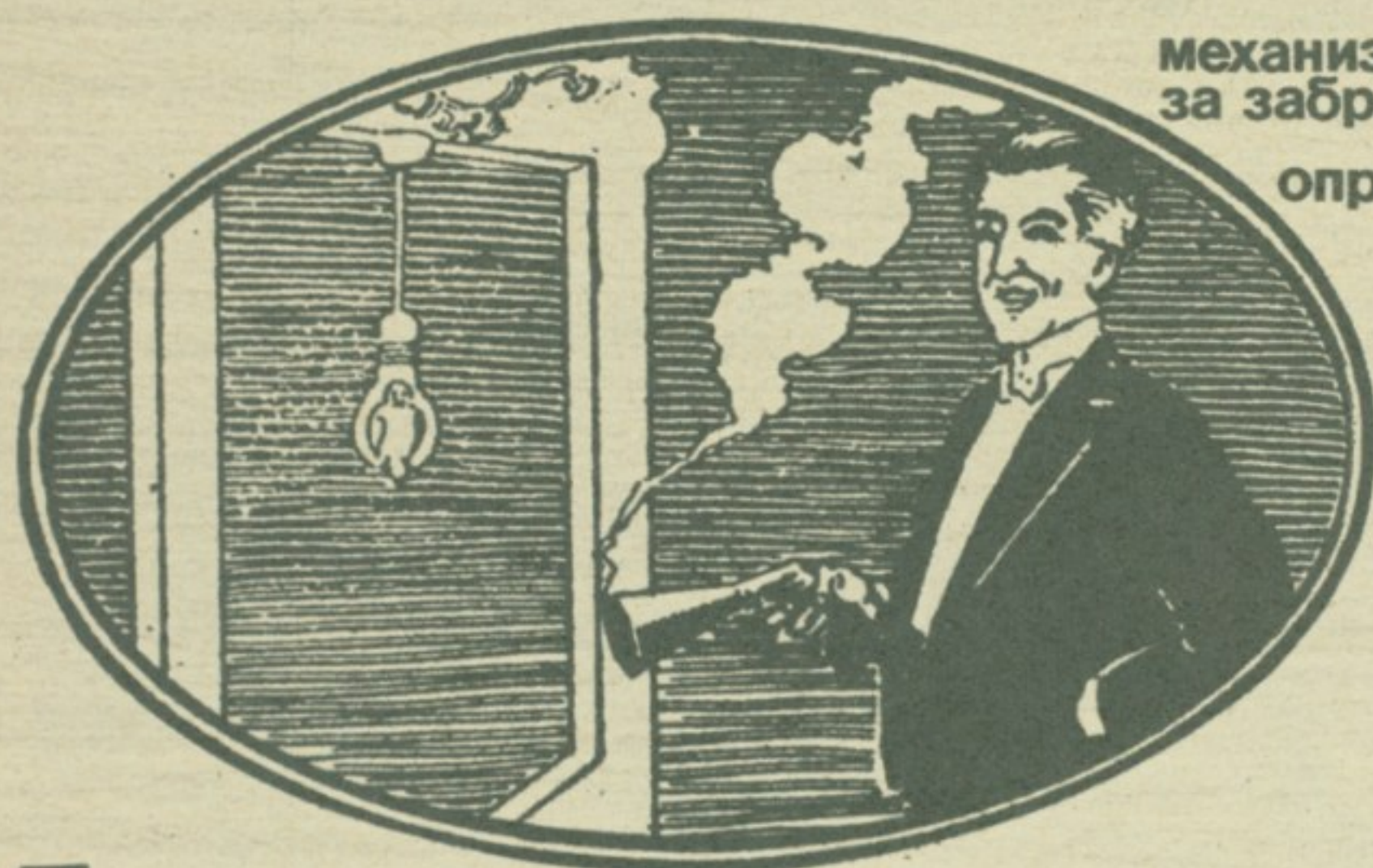
мицом за рукав и нестаје кад га мађионичар палцем откачи с прста.

4 ФИГУРА КОЈА НЕСТАЈЕ — Статуицу тако обојену да се не примећује да је од воска, мађионичар даје публици на преглед. Затим је ставља на сталак и скрива ролном тврде хартије. Неколико тренутака касније

из ролне се извија дим и фигурица нестаје. Тајна се крије у горњем делу сталка који се снажно загрева електричним путем. Истопљени восак нестаје у удубљењу сталка.

СКЕ ВЕШТИНЕ

механизам
за забрављивање
опруга

проводник
и канап

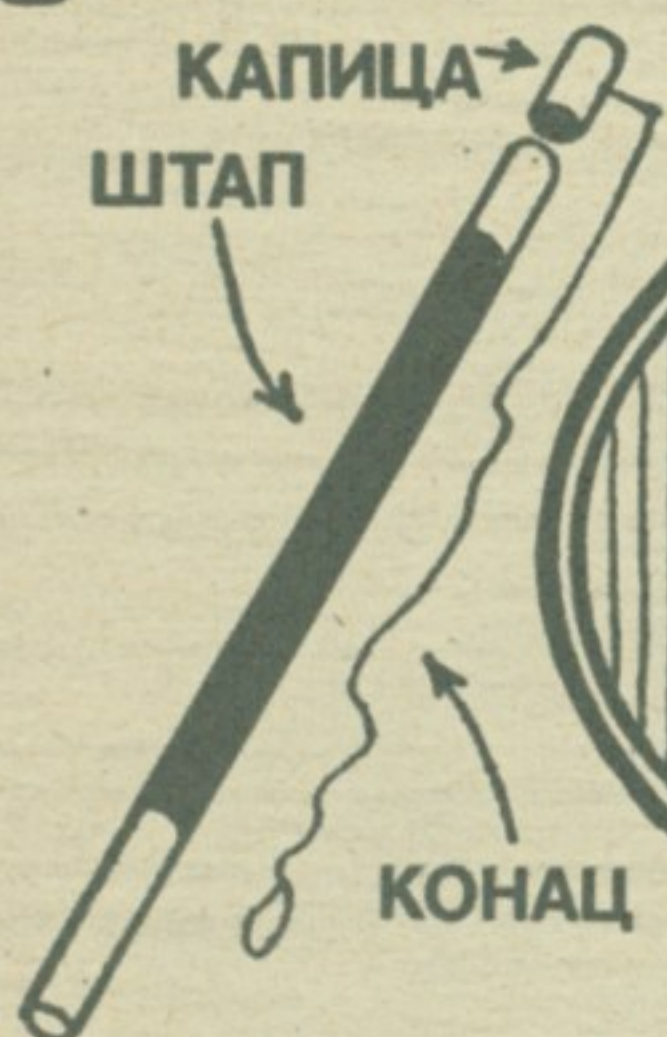
мађионичар
"испаљује"
птицу

кавез за
птицу

птица

5 ПТИЦА У СИЈАЛИЦИ — Мађионичар је ставио птицу у специјални пиштољ, повукао обарац и — птица се следећег тренутка нашла у сијалици! Затим је разбио сијалицу и птица је весело одлетела с позорнице.

Трик се састоји у томе што мађионичарев помоћник, у тренутку кад овај пуца и кад је позорница пуна дима, повлачи канап и упаљену сијалицу замењује другом, унапред припремљеном, у којој је птица.

КАНАП
ВЕЗАН ЗА
ПРСТ

КАПИЦА

БИЛИЈАРСКА
КУГЛА

ШТАП

КУГЛУ НА ШТА-
ПУ ПРИДРЖАВА
КОНАЦ

6 ЧАРОБНИ ШТАП — Билијарска кугла креће се горе-доле по мађионичаревом штапу. Трик се изводи на тај начин што мађионичар непри-

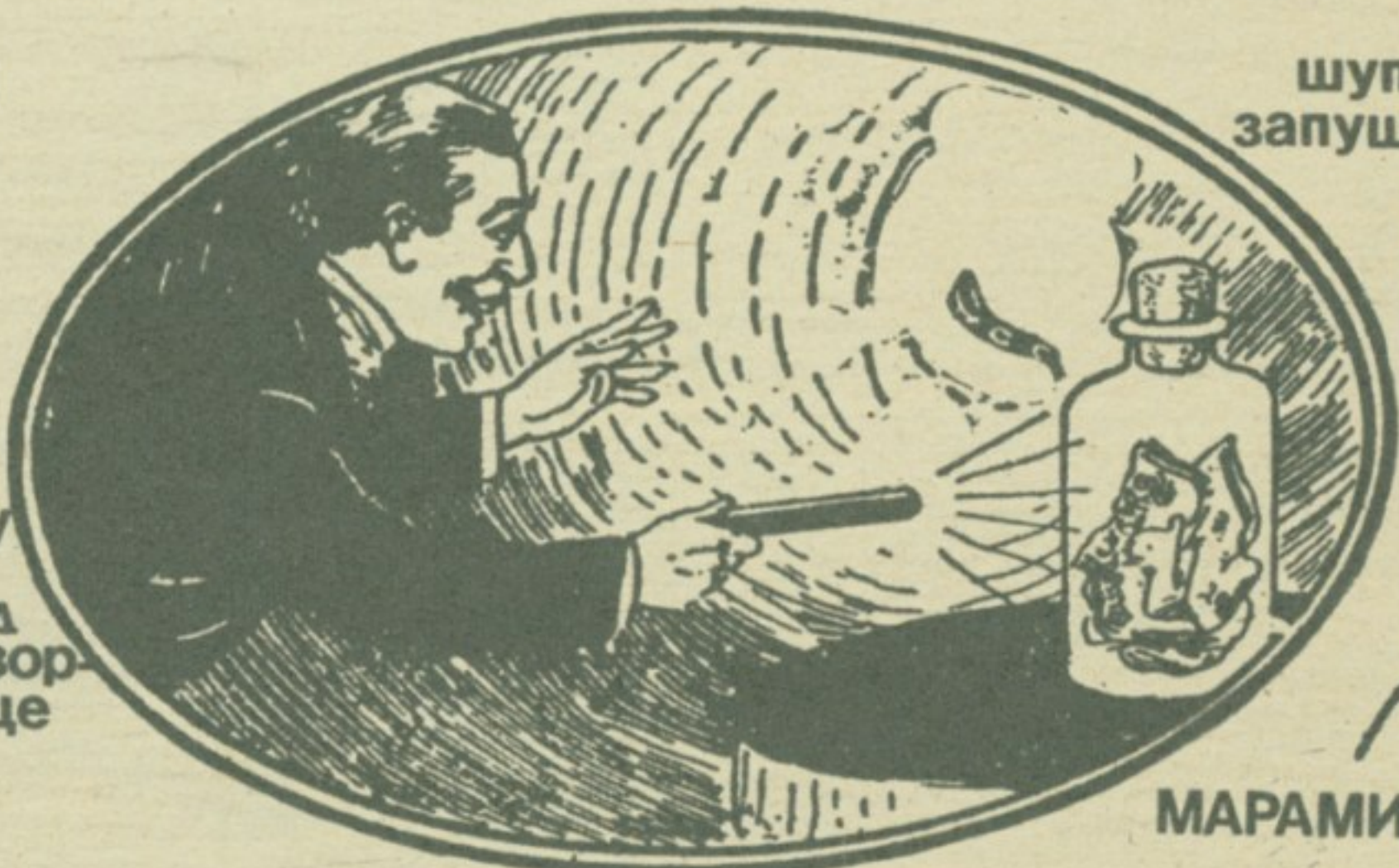
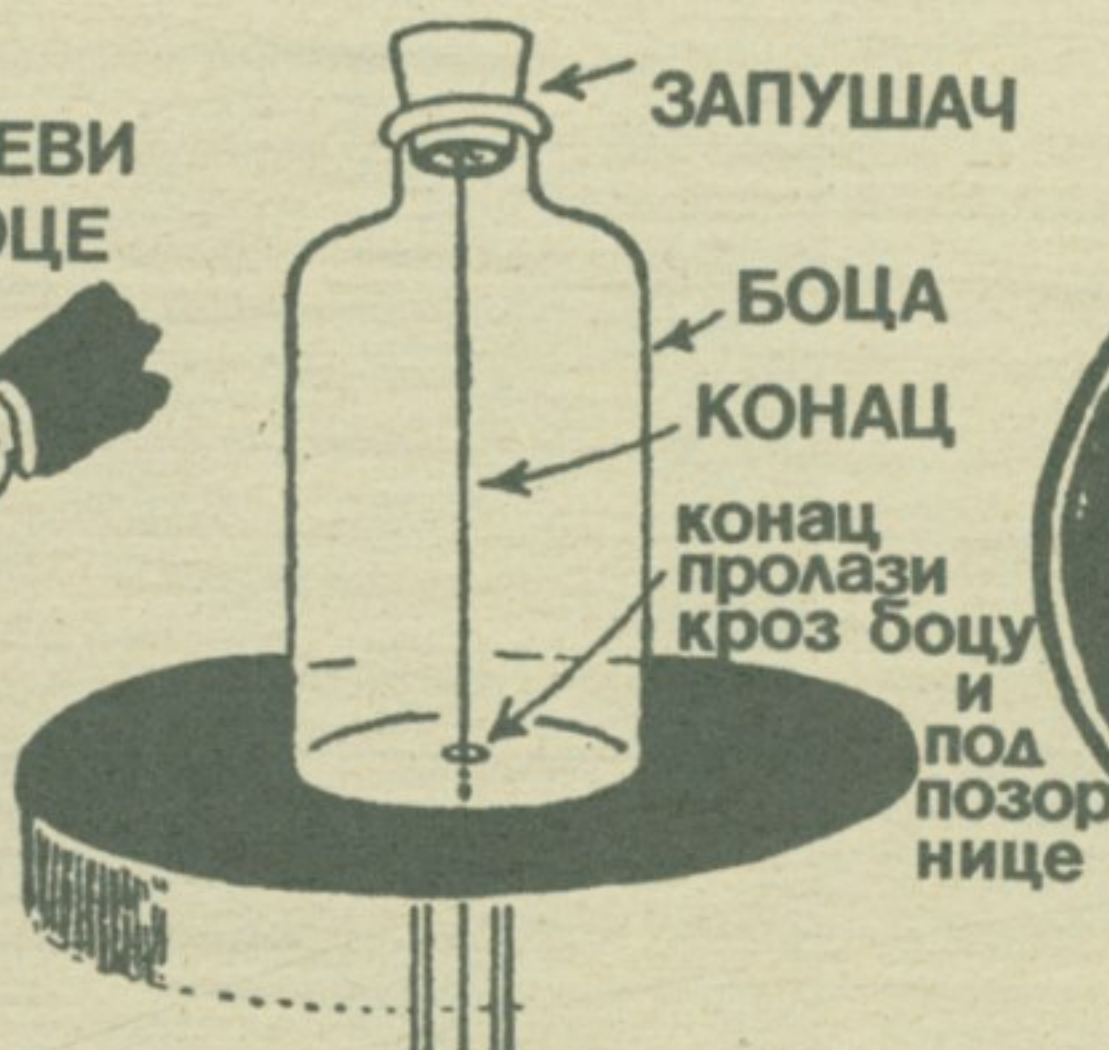
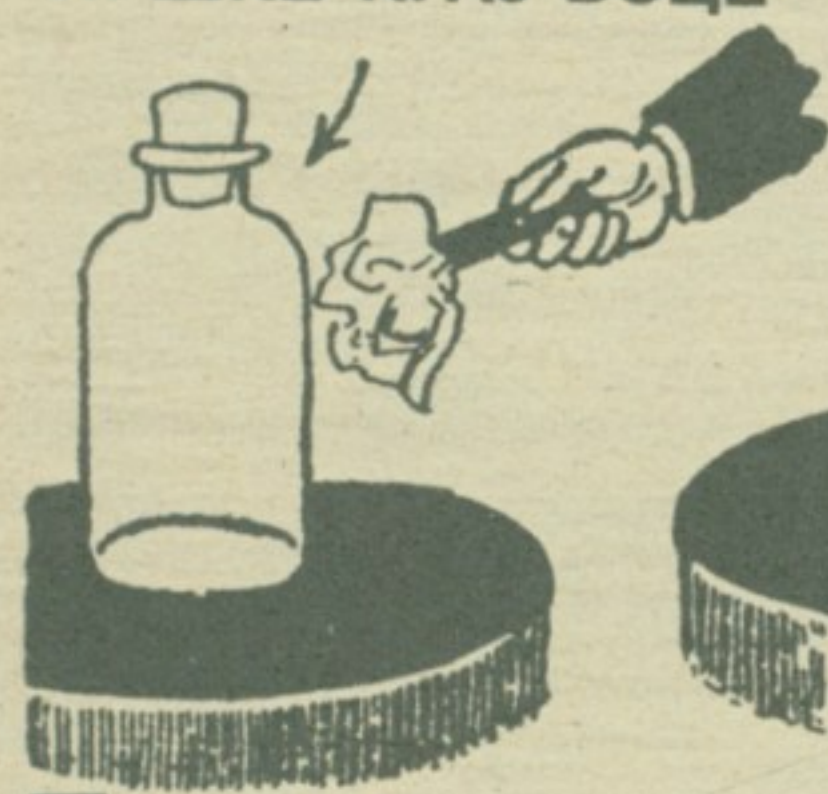
метно ставља на врх штапа капицу везану веома танким концем чији други крај држи у руци. Лопта се креће ослоњена на штап и конач.

МАРАМИЦА У ЦЕВИ
ПУШКЕ КРАЈ БОЦЕ

ЗАПУШАЧ

БОЦА
КОНАЦ

конец
пролази
кроз боцу
и под
позор-
нице

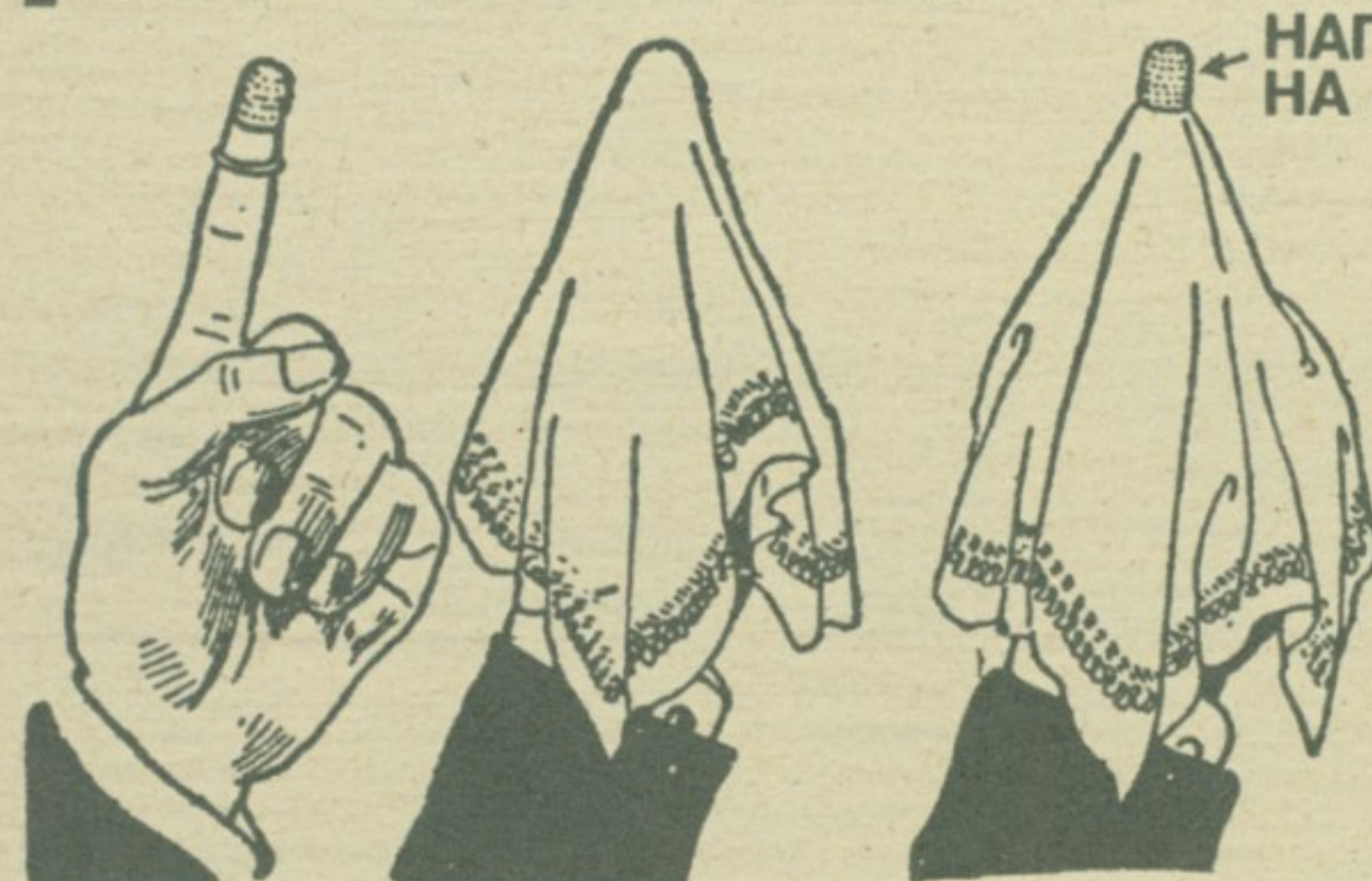
шупаљ
запушач

КОНАЦ

МАРАМИЦА

7 МАРАМИЦА У БОЦИ — Мађионичар ставља марамуцу у цев пушке и испаљује је према зачепљеној боци. У следећем тренутку, кад се дим развије, марамуца се налази у боци. Друга, иста таква марамуца скриве-

на је у издубљеном чепу и везана врло танким концем који пролази кроз дно боце. У тренутку опаљења, помоћник повлачи конач и марамуца пада у боцу.

НАПРСТАК
НА МАРАМИЦИ

ДРУГИ НА-
ПРСТАК

ПРВИ
НАПРСТАК

8 ДВОСТРУКИ НАПРСТАК — Мађионичар ставља напрстак на прст, покрива га марамуцом тако да сви виде и дозвољава гледаоцима да кроз

марамуцу опипају напрстак. Затим, правећи кружне покрете другом руком, ставља на прст преко марамуце други, дотад скривени напрстак.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ДВА ИЗГРУБЉЕНА БРОДА!

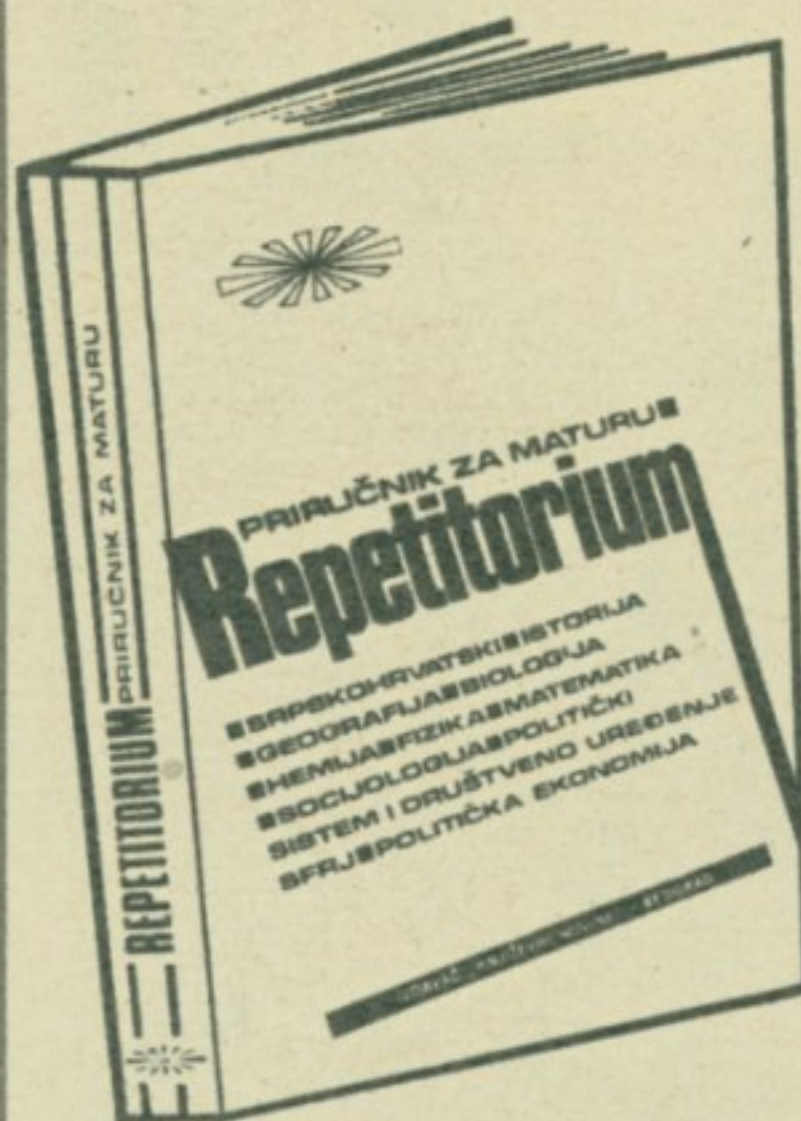
$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

ВЕЛИКИ НАГРАДНИ КВИЗ ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ВАЗДУХОПЛОВСТВО?

ДРУГИ НАГРАДНИ ЗАДАТАК

Сви који тачно одговоре на девет питања учествују у подели награда: пет бесплатних путовања у Москву и посета Звезданом граду у коме живе космонаути! И још тридесет и три лепе награде!

Ово је други задатак. Први купон сте сачували и зато сачувајте и купон број 2. Биће још један. Ако тачно одговорите на сва питања из три задатка, можете добити скупу награду.

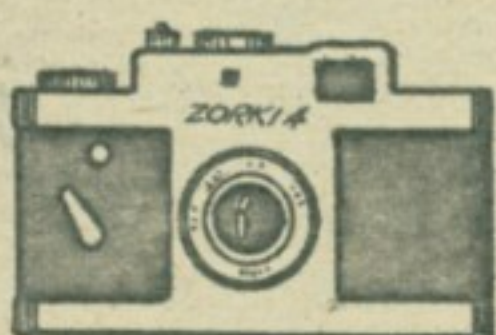
ПРАВИЛА КОНКУРСА. — Сви читаоци Политикиног забавника имају право да учествују у овој игри. Међу свима који тачно одговоре на сва питања извући ће се добитници скупочених награда. Није важно да читалац буде пунолетан: Забавник је спреман да на пут који ће бити обављен ЈАТ-овим млазним авионом у мају 1974. године поведе и читаоце млађе од 18 година. Њима ће бити обезбеђена пуна брига на путу.

КАКО СЕ ШАЉУ ОДГОВОРИ. — Прво пажљиво прочитајте питања, затим исеците купон број 2 и на њему упишите тачан одговор. Испуњен купон залепите на дописницу на коју сте већ залепили купон број 1. **ПАЗИТЕ!** Дописницу ћете послати тек када одговорите на сва питања из три задатка (Забавник 1151, 1152 и 1153). Не заборавите да на другој страни дописнице читко напишете своје име, презиме и пуну адресу с поштанским бројем. Све ово пошаљите Политикином забавнику, 11001 Београд, пошт. факс 124, најкасније до 15. фебруара 1974. године.

Уколико читалац који добије на поклон бесплатно путовање у Звездани град из било ког разлога не може да крене на пут, има право да своју карту уступи коме год жели.

НАГРАДЕ: 5 ПУТОВАЊА У МОСКВУ

3
ФОТО
АПАРАТА

10
ГЛОБУСА

10
РУЧ-
НИХ
ЧАСОВ-
НИКА

10
ПУТНИХ
ТОРБИ
ЈАТ-а

4

Чартер лет значи:

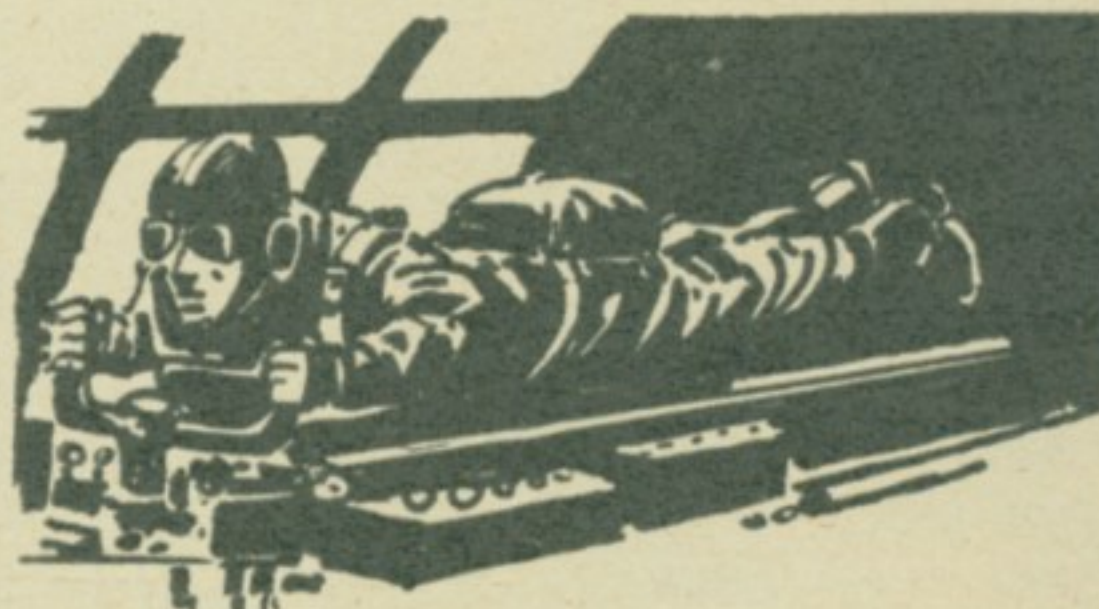
- а) непрекидан лет
- б) лет са спуштањем
- ц) лет по потреби, кад има путника

5

Авион којим је пилот управљао у лежећем ставу направљен је 1939. године. Да ли га је конструисао Југословен Драгољуб Бешлин?

- а) да
- б) не

6

Да ли авионима ЈАТ-а могу да путују животиње?

- а) не
- б) да
- ц) само са специјалном дозволом

КУПОН БРОЈ 2

ОДГОВОРИ:

- 4. _____
- 5. _____
- 6. _____

ЈУГОСЛОВЕНСКИ

Авиони ЈАТ-а лете у све веће градове света: Лондон, Манчестер, Париз, Лион, Амстердам, Брисел, Копенхаген, Стокхолм, Берлин, Франкфурт, Минхен, Цирих, Беч, Грац, Праг, Варшаву, Москву, Будимпешту, Софију, Милано, Рим, Тунис, Триполи, Тирану, Атину, Истанбул, Бејрут и Каиро.

Кад је 1. априла 1947. основан Југословенски аеротранспорт, краће и популарније ЈАТ, први авиони који су полетели с његовим ознакама били су три дагласа DC-3 и два транспортна авиона јункерс ЈУ-52! ЈАТ-ова прва линија била је Београд—Загреб. Први млазни авион ЈАТ уводи у саобраћај 1962. године кад је набављена каравела SE-210 а већ три године касније овим авионима обавља се деведесет одсто међународног саобраћаја. Нагло се проширује унутрашњи и међународни саобраћај. Број путника порастао је на пола милиона. Већ 1969. ЈАТ набавља флоту од седам авиона типа каравела и први даглас DC-9 као и авионе типа конвер док се стари DC-3 произведени пре рата повлаче из саобраћаја.

Данас ЈАТ располаже са 13 такозваних фен џет авиона даглас DC-9 који чине основу флоте (могу да приме стотину путника, лете брзином од преко 900 км на час а троше преко 12,5 тона горива на час!), затим 7 млазних авиона типа каравела SE-210, четири авиона конвер метрополитен као и четири боинга 707 за интерконтиненталне летове. ЈАТ-ови авиони лете у све веће градове света а у домаћем саобраћају повезују ове градове: Београд, Загреб, Љубљану, Пулу, Ријеку, Задар, Сплит, Дубровник, Тиват, Сарајево, Мостар, Иванград, Титоград, Приштину, Скопље и Охрид. Број превезених путника приближава се цифри од два милиона. Укупна дужина ЈАТ-ових линија износи 54.435 километара!

ДЦ-3

Мотори — два прат и витни
R-1830 од по 1200 КС
Распон крила — 29 м
Дужина — 19,65 м
Висина — 5,16 м
Макс. брзина — 370 км/час

ИЛ-14 П

Мотори — два, типа ИЛ-14
Распон крила — 31,7 м
Дужина — 21,3 м
Висина — 7,9 м
Макс. брзина — 370 км/час

ДЦ-6 Б

Мотори — четири прат и витни
R 2800 од по 2500 КС
Распон крила — 35,81 м
Дужина — 32,47 м
Висина — 8,14 м
Макс. брзина — 540 км/час

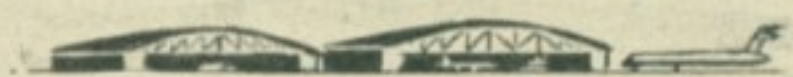

АЕРОТРАНСПОРТ

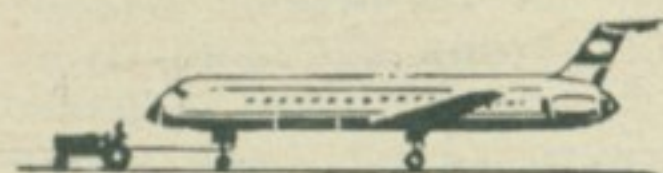
КОНВЕР ЦВ-44У

Мотори — два прат и витни
R-2803 од по 2500 КС
Распон крила — 32,1 м
Дужина — 24,85 м
Висина — 8,59 м
Макс. брзина — 530 км/час

КАРАВЕЛА СЕ-210

Мотори — два ролс-ројс 531 В
од по 5670 КС
Распон крила — 34,30 м
Дужина — 32 м
Висина — 8,72 м
Макс. брзина — 0,77 маха
(1 мах = 1240 км/час)

ДЦ-9—32

Мотори — два прат и витни
ЈТ 8Д-9
Распон крила — 28,46 м
Дужина — 36,86 м
Висина — 8,38 м
Макс. брзина — 910 км/час

Мотори — прат и витни,
четири мотора ЈТ 3Д-3В
Распон крила — 44,43 м
Дужина — 46,61 м
Висина — 12,94 м
Макс. брзина — 800 км/час

Б-707—340 Ц

Петком у Забавнику а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

РАСПЕВАНИ »ДИЈАМАНТИ«

Разговарали смо и слушали ВИС „Дијаманти“ у коме свирају и певају Мирко, Драшко, Стефа, Бане, Миша, Рајко, Рака и Пера.

Када је пре четири године Мирко Лазић, професор математике из Костолца, дошао на идеју да састави групу, много су му помогли његови ученици, иначе ђаци музичких школа. Тако су настали „Дијаманти“. Први велики успех постигли су прошле године на гитаријади у Пожаревцу када су у конкуренцији од 30 група из Србије поделили прво место са квинтетом „Смак“ из Крагујевца. Крајем 1972. у студију Радио-Београда снимили су композицију Златка Голубовића и Милована Витезовића „Први пољубац“. Песма је лепо примљена код слушалаца и крајем прошле године нашла се на плочи коју је издала диск-кућа „Дискос“. Овај, по многим најпопуларнији, састав источне Србије већ дуже времена наступа у београдском Клубу међународног пријатељства а очекује се да ће се ускоро појавити у емисији београдске телевизије „Ми бисмо хтели, ако може“.

БРОД ЗВЕЗДА

Велики млазни авион „боинг 707“ који се дуго налазио у ваздушној флоти једне мање компаније, постао је пре извесног времена власништво познатог менаџера Била Греема. Некадашњи власник најчувенијих америчких концертних дворана: „Филмор Ист“ у Њујорку и „Филмор Вест“ у Лос Анђелесу сада га користи за превоз познатих музичара на њиховим турнејама по Северној Америци. Млазњак је назван „Брод звезда“ и после Елтона Џона, група „АЛМАН БРАДЕРС БЕНД“

(ALLMAN BROTHERS BAND) и „Лед Цепелин“ (LED ZEPPELIN) авион сада користи чувени певач Боб Дилан (BOB DYLAN).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЧЕКАМ ТЕ У БЕЧУ

Музика и текст: Удо Јиргенс
Изводи: Аутор

Чекам те у Бечу
са свим голубовима
и свим фонтанама.
Замишљам већ твоје име...
Чекам те у Бечу,
све ми је то већ досадно...
Иза трга Јене
клизи суза кише.
Знам већ да ће љубав имати
твоје име.
Тамо ће Дунав певати
својим бројним виолинама.
Чекам те у Бечу...
Дођи, моја драга,
дођи у живот... у живот.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ЧЕКАМ
ТЕ У БЕЧУ можете чути у
емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО
која се налази на I програму
Радио-Београда 28. јануара
1974. године од 20.00 до 22.00.

ДИСКО КВИЗ

- У току првих девет месеци 1973. године чланови једне групе освојили су 13 златних плоча. Знате ли која је то група?
а) Слејд (Slade)
б) Џексон Фајв (Jackson Five)
ц) Осмондс (Osmonds)
д) Ти Рекс (T Rex)
- „Корни група“ је победила 1970. године на фестивалу у Загребу композицијом:
а) „Пастир и цвет“
б) „Соната“
ц) „Једна жена“
д) „Косовка девојка“
- Род Стјуарт (Rod Stewart) је дуго био у групи једног познатог гитаристе. Знате ли кога?
а) Ерика Клептона (Eric Clapton)
б) Питера Грина (Peter Green)
ц) Џефа Бека (Jeff Beck)
- На првој плочи састава „Про арте“ налазила се композиција:
а) „Такав је живот“
б) „Лола“
ц) „Нико, нико“
- Позната група „Зу“ (Zoo) је из:
а) Холандије
б) Француске
ц) Белгије

ОДГОВОРИ:

1. ТИ РЕКС
2. „ЈЕДНА ЖЕНА“
3. ЏЕФ БЕКА
4. „ТАКАВ ЈЕ ЖИВОТ“
5. БЕЛГИЈЕ

ХИТ страна

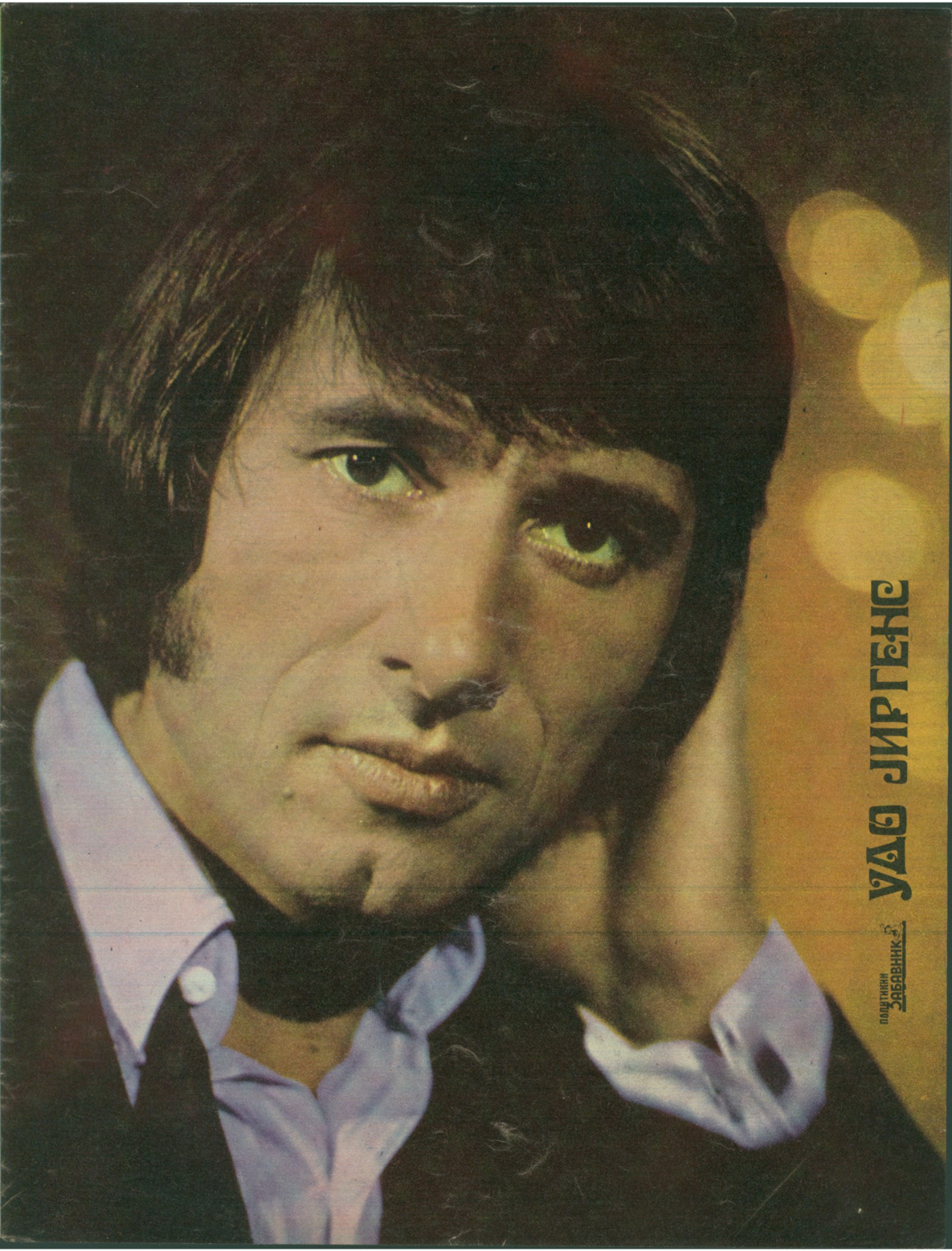
УДО ЈИРГЕНС

Поред детерџента „Персил“ и аутомобила марке Фолксваген Удо Јиргенс је један од најбољих извозних „производа“ са немачко-аустријског подручја. Он по популарности надмашује чак и фудбалере славног немачког националног тима.

Право име му је Удо Бокелман (Bockelmann). Рођен је пре 36 година у Аустрији у близини Целовца (Клагенфурта). Много више је био заинтересован за клавир него за књиге и родитељи га у седмој години уписују у музичку школу. Његова приврженост музици и несвакидашњи таленат убрзо су задивили професоре тако да су му сви предвиђали сјајну каријеру концертног пијанисте. Имао је петнаест година када је послао једну своју композицију на такмичење младих аустријских аутора озбиљне музике. Ту своју композицију је извео тако надахнуто да му жири једнодушно додељује прву награду. Тиме су му била отворена врата свих радио станица.

Неколико година касније напушта озбиљну музику и почиње да се бави забавном. Одвојио се од родитеља и неко време путовао по Аустрији и Немачкој свирајући по разним ансамблима. Први успех у свету забавне музике постиже крајем педесетих година песмом „Волим те“. Певајући ту композицију освојио је прво место на неком фестивалу и убрзо се име Уда Бокелмана-Јиргенса нашло на топ-листама. Године 1961. добија понуду да се пресели у Немачку што и чини. Одмах почиње сарадњу са песником Волтером Брандином са којим ће касније постићи своје највеће успехе. Слушаоце ван Немачке одушевио је 1965. године на фестивалу у Сан Рему, а годину дана касније у Луксембургу на фестивалу за песму Евровизије тријумфује својом песмом „Мерси, шери“. Занимљиво је напоменути да је на том такмичењу Удо певао за Аустрију и то му његова друга домовина, Немачка, дуго није опростила. Његове песме дуго су биле бојкотоване а сам Јиргенс се није пуне две године појавио у програму немачке телевизије.

Победом на фестивалу Евровизије Удо се испео на сам врх европских звезда забавне музике где се, налази, ево, већ пуних осам година. Гостовао је по целом свету и без премца је најпопуларнији немачки певач у свету. Као композитор увек је добро знао све недостатке певача Јиргенса и вешто баратајући нотама знао да их добро прикрије. За своје најбоље композиције сматра: „Зашто, само зашто“ и „Реци јој, остављам јој свој поздрав“. Досад је снимео 12 ЛП плоча.

УАДЖ ЛІРГЕНС

ПОЛІТИЧНИЙ
ЗАБІВНИК

Док седим сам у соби и куцам на машини, око главе ми без престанка зује комарци и муве. Уза зид се пење мрав, а по поду се шета бубашваба. Ја их мирно посматрам, а са уста ми не силази горак осмех. У каквој смо заблуди били све троје: Сузана, Вилијам Тинсли и ја! Кад се само сетим колико је новца Тинсли потрошио за разне спрејове против инсеката.

Био сам Тинслијев секретар и први сам приметио његово ненормално узрујавање кад год би се зачуло зујање у соби. Сваког тренутка је био спреман да скочи и с бочицом спреја крене у потеру за инсектом.

Једног дана, пошто се уверио да смо у соби само нас двојица почео је да ми диктира писмо неком господину Колинсу, власнику фабрике за израду спрејова. Слао му је 1.000 долара, изражавајући наду да ће се коначно пронаћи неко средство које ће ослободити људе те напасти.

— Зар толике паре да му дате? — повикао сам. — Тинсли, ви сте полудели!

Да »они« не чују

Али, он ме није слушао; избезумљеним погледом пратио је једну муву.

— Стиве, је ли ова све време била у соби? — питао ме је. — Брзо, морамо је одмах ухватити, јер ће све рећи њима, а онда сам пропао. Ништа ми није било јасно.

— Њима? Ко су то?
Мува је већ лежала на поду.
— Није важно. Заборави да сам ишта рекао — одговорио је Тинсли.

— Вилијаме, ја мислим да би требало да се обратите психијатру. Сигурно би вам помогао.

Тинсли се горко осмехнуо.
— И онда би психијатар рекао својој жени, жена пријатељици, и тако би прича дошла и до њих. Не, Стиве, мени психијатар није потребан.

То вече сам се нашао са својом пријатељицом Сузаном Милер. Испричао сам јој о Тинслију и она ме је, као сваки психијатар, пажљиво саслушала. Онда је уздахнула и рекла:

— Стиве, заиста бих желела да му помогнем, али ја сам немоћна ако он није спреман на сарадњу.

Одмах смо се одвезли Тинслијевој кући. Ишли смо сви заједно на вечеру у један пријатан ресторан где је било и музике. Сузана и Тинсли су се одмах спријатељили. Он није могао ни да претпостави да је та лепа девојка психијатар.

У повратку, Тинсли је био лепо расположен; певушио је док је возио. Изненада, у кола је улетела ноћна лептирица. Он је вриснуо, изгубио контролу над воланом и заклонио лице рукама. Сузана је зграбила волан и исправила кола. Тинсли је брзо дисао, посматрајући згњечену лептирицу у својој руци.

— Деведесет девет одсто живота на свету чине инсекти — прошапутао је.

Сузана ме је значајно погледала и климнула главом.

Тужна прича

Сутрадан ми се Сузана јавила телефоном:

— Договорила сам се са Тинсли-

У КОЛА ЈЕ УЛЕТЕЛА НОЋНА ЛЕПТИРИЦА. ТИНСЛИ ЈЕ ВРИС- НУО, ИЗГУБИО КОНТРОЛУ НАД ВОЛАНОМ И ПОКРИО ЛИЦЕ РУКАМА.

јем да ручамо заједно. Можда ћу сазнати нешто више.

Тога дана свет ми је изгледао много живљи, јер сам први пут обратио пажњу на инсекте. Било их је заиста много, али ипак нисам схватио зашто их се Тинсли плаши и немилосрдно их убија.

Случајно сам се нашао у близини куће адвоката Ремингтона, старог пријатеља Тинслијевих. Познавао сам га, па сам решио да свратим и поразговарам с њим.

— Да, сећам се добро — рекао је замишљено Ремингтон. — Јадни Тинсли, било му је тек 17 година кад се то догодило.

Испричао ми је тужну причу која је објашњавала Тинслијев страх од инсеката.

Тинслијев отац је повео седамнаестогодишњег сина у лов. Био је леп јесењи дан и око језера је било пуно ловаца. За један тренутак је отац наслонио пушку на жбун и сагнуо се да завеже ципелу. Изненада, једна препелица је залепршала крилима и закахчила пушку, која је опалила. Метак је погодио Тинслијевог оца у главу. Дечак није могао да верује да је он мртав. Потрчао је по лекара. Морао је да превали неколико километара по сунцу и вратио се на место несреће тек после три часа водећи доктора. Али, чекао га је стравичан приказ: тело његовог оца било је прикривено инсектима.

— То је био шок за Вилијама — завршио је причу Ремингтон. —

— Зар не примећујете да нас инсекти стално посматрају? Они знају наше жеље, наде, љубави и мржње — узбуђено је говорио Тинсли.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ШПИЈУНИ

РЕЈ БРЕДБЕРИ

Није ни чудо што је несрећа оставила тако дубок траг.

— Шта је био његов отац? — упитао сам.

— Зар ниси знао? Био је познати природњак.

Кад сам се поново нашао на улици, чудно сам се осећао. Чинило ми се да почињем да разумем Тинслија. Са гађењем сам отресао мрав који ми се пео уз руку.

Пожурио сам да све испричам Сузани.

— То је заиста могло да изазове овакво Тинслијево стање — рекла је. — Шта је прво могло да падне дечак на памет? Отац је испитивао живот инсеката и животиња, за бадао нос тамо где није био пожељан. Зато су му се осветили. Та мисао је живела у младом Тинслију и, ево, после десет година створио се ненормалан страх.

— Ја га потпуно разумем. Зар не би и ти...

— Слушај, Стиве, видиш ваљда колико је све то плод фантазије. Хоћеш ли доказ? Тинсли се плаши да говори о »њима« ако се у соби налази неки инсект. Боји се да им покаже да зна за »њих« да не би прошао као отац. Али, о »њима« говоримо ти и ја, па су од нас могли све да дознају. Зашто га онда нису већ убили?

— Можда се поигравају с њим — размишљао сам наглас. — Још нешто је ту чудно, Сузана. Његов отац је био пред важним открићем кад је убијен. Све се то некако уклапа.

Следеће недеље, све троје смо кренули на излет. Сузана је покушавала да наведе Тинслија да говори о свом страху, али без успеха. Он је само ћутећи показивао на муве, комарце, колоне мравца и бесно вртео главом.

Сузанин ћредлој

На повратку нас је позвао у свој стан. Послужио нас је пићем, а онда добро прегледао има ли у соби непријатеља. Кад се уверио да смо сами, почео је да прича:

— Зар нисте и ви приметили да нас стално посматрају? Зар нису непрестано око нас муве, мрави и остали инсекти? Они знају наше жеље, наде, љубави и мржње, и све то саопштавају шефу своје организације.

— Немој, Вилијаме, молим те...
— Пусти га да заврши — рекла је Сузана.

— Њих има много више од људи и лако им је да нас посматрају. Они уходе читаво човечанство, разумете ли?

— Чекајте, Тинсли — умешала се сад и Сузана. — Ако је тако, зашто сте ви још живи? Инсекти су већ могли да схвате да знате све о њима. О томе говоре и ови силни спрејови.

— Да, али ја добро пазим да ни-

БИБЛИОТЕКА ШВРҒА 16

КЊИЖИЦА - СЛИКОВНИЦА 16 ВЕСЕЛНИХ ДОЖИВЉАЊА

**СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТ
ЧИТАОЦИМА »ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА«**

16 књижица у боји — за свега 40 дин.
(Књижарска цена је 48 динара)

Свака књижица је прича са илустрацијама у боји о једном Дизнијевом јунаку!

Библиотека „ШВРҒА“ садржи 16 књижица-сликовница: 1. Микијев циркус; 2. Паја Патак и Јарац; 3. Мики и Вумба-Ву; 4. Бамби; 5. ШврҒа; 6. Патуљак Љутко; 7. Мали Вучко; 8. Мрша и Дебељко; 9. Раја, Гаја и Влаја; 10. Три прасета и зли вук; 11. Тик и Так; 12. Плутон; 13. Чика Баја; 14. Шиља детектив; 15. Мали Хијавата и 16. Дамбо.

ОВЕ СЛИКОВНИЦЕ СА 2 ПЛАСТИЧНА ОМОТА СУ ЛЕП
И ЈЕФТИН ПОКЛОН ЗА НАЈМЛАЂЕ

»ВУК КАРАЦИЋ«

Краљевића Марка 9, 11000 Београд

ПОРУЏБЕНИЦА

Овом неопозиво поручујем библиотеку „ШВРҒА“ по сниженој цени од 40 дин. који ћу износ платити поштару кад ми је донесе (поузећем).

(Читко: Име и презиме)

(Број поште, место, улица и број)

Попуни, изрежи, залепи на писаницу и пошаљи на адресу: „ВУК КАРАЦИЋ“, Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

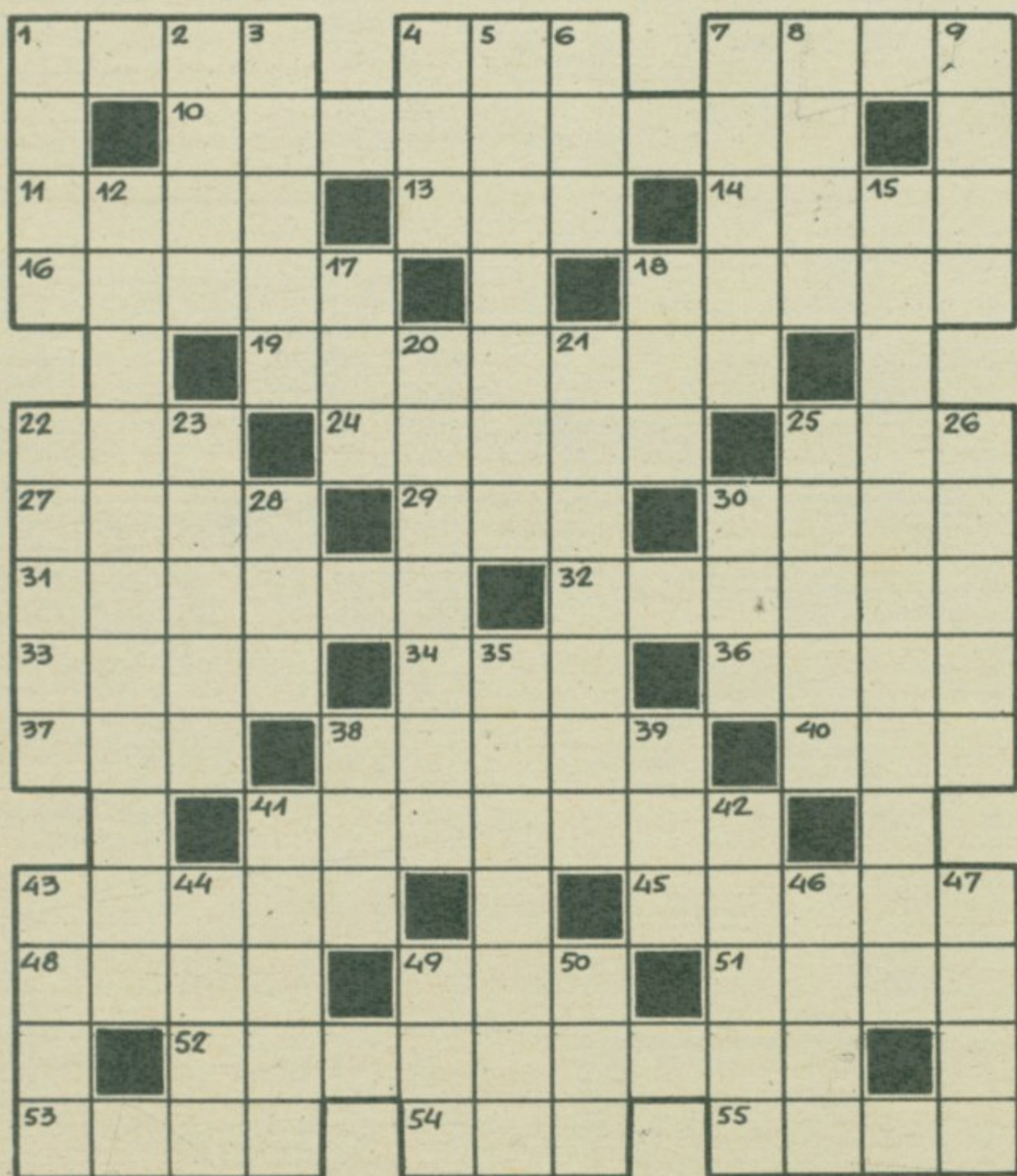
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) отисак стопала, 4) француски писац („Вандеја се буну“), 7) помоћ, спасавање, 10) срећени канцеларијски подаци, 11) корално острво, 13) бања у Пиринејима, 14) бродска пристаништа, 16) разлог, мотив, 18) представничко тело код старих Римљана, 19) кретање, стартовање, 22) узвик, 24) део запрежних кола, 25) Ивица од миља, 27) мушко име, 29) ферца, 30) град у Арабији, 31) велика и опасна морска риба, 32) група острва у Карипском мору, 33) страно мушко име, 34) шанац, 36) прибор за рад, 37) име савременог америчког сатиричара (Бачволд), 38) један занатлија, 40) папагај, 41) врста тканине, 43) врста топлог ветра, 45) историјско место у Малој Азији, 48) део коњске опреме, 49) цар животиња, 51) позив, 52) планински венац у Словенији, 53) старогрчки баснописац, 54) спрат, 55) оријентална посластица.

УСПРАВНО:

1) подземна остава за чување плодова, 2) стара мера за течност, 3) коњски ход, 4) наша прва филмска глумица (Рина), 5) женско име, 6) општетехничко образовање (скр.), 7) део гимнастичке вежбе, 8) птица дуга и шарена репа, 9) велика спортска гимнастичка приредба, 12) име и презиме познатог норвешког истраживача (експедиција „Ра“), 15) уреди, бирои, 17) део луке, 18) часовник, 20) стари назив за војне болнице, 21) висораван, 22) планина код Београда, 23) град у Енглеској (чувене коњске трке), 25) пастирска песма, 26) име певачице Мезетове, 28) међународна скраћеница за Уједињене нације, 30) отац (слов.), 35) јапанско острво, 38) страно женско име (од Патриција), 39) личност из филма „Проухало са вихором“, 41) голман „Олимпије“, 42) врста велике мачке (мнж.), 44) део мушког одела, 46) марка аутомобила, 47) карика, 49) раствор смоле у етерским уљима, 50) јединица за мерење електричне енергије.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) „Зона Замфирова“, а а, 10) Аврам, к, п, 11) ерп, 13) Рашка, 14) оба, 16) Тара, 18) ЈАТ, 19) смер, 20) анали, в, 22) свила, в, 23) ваза, 25) штит, т, 26) ата, 28) лутка, 29) они, л, 31) рат, 32) оно, и, 33) мед, 35) гордо, 36) сто, а, 38) Омар, 40) аван, к, 42) рогац, с, 45) идила, 47) Арон, 48) ино, 50) Амор, 51) тов, 52) одора, 54) аки, о, о, 55) повој, т, и, 56) нормализација.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Влодинир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тримесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тримесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 46 — \$ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35, тел. 22-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ПРСТЕНОВАНИ САТУРН

Драги Забавнице,
желео бих да напишем нешто о прстеновима Сатурна.

Радослав Богдановић,
село Костеница
Цигљ

Сатурнов прстен је у васиони, бар колико је сада научницима познато, јединствен пример роја огромног броја сићушних сателита или метеорита, који око Сатурна, приближно у равни његовог екватора, описују своје путање, и то по истим законима као и остала тела

Сунчевог система своје око Сунца. Сатурнов прстен први је угледао својим дурбином чувени италијански физичар Галилеј. Изглед му је, међутим, тек 45 година касније објаснио физичар и астроном Хајгенс. Састав ове необичне појаве, који је први наслутио Жан Касини 1675. године, открио је 1857. године енглески физичар Максвел.

О постанку прстена постоје две хипотезе: по једној, то је остатак једног већег, из неких непознатих разлога неформираних сателита; по другој, прстен представља остатке великог распалог Сатурновог сателита.

МАРКС И ЕНГЕЛС — ЗАЈЕДНО

Драги Забавнице,
малим те да у малој пошти напишем неколико основних података о Манифесту Комунистичке партије.

Зијад Козић,
Бањалука

Манифест Комунистичке партије је програмски документ научног комунизма. На његовом стварању подједнако су радили Карл Маркс и Фридрих Енгелс и он представља званичан програм прве комунистичке партије радничке класе. Написан је крајем 1847. а штампан већ у фебруару 1848. године, уочи револуције у Француској. Најпре је објављен на енглеском и немачком а ускоро и на француском језику. У ствари, прво је Енгелс написао своје „Принципе комунизма“ у којима је разрадио сва она питања која су касније ушла у Манифест. Међутим, форма у којој је написао ово своје дело Енгелс није задовољила и он у писму предлаже Марксу да његов рукопис прегледа и унесе и своје идеје и замисли. Маркс је предлог прихватио, прерадио Енгелсово дело, извршио коначну редакцију и новонастало остварење намењено пролетерима назвао Манифест Комунистичке партије.

Манифест се састоји од четири дела а завршава се борбеном паролом „Пролетери свих земаља, уједините се!“. Убрзо је постао најпознатија и најчитанија књига међу пролетерима целог света. Преведен је на језике свих земаља где се развија и бори пролетеријат. Код нас га је први превео Светозар Марковић и тај превод објављен је 1871. године.

АДРЕСА ЉУБОДРАГА СИМОНОВИЋА

Драги Забавнице,
молим те да објавиш адресу на коју бих могао писати нашем комаркашком репрезентативцу и члану „Црвене звезде“ Љубодрагу Симоновићу.

Миодраг Перић,
Ријека

Симоновићу можете писати на адресу: К. К. „Црвена звезда“, Мали Калемегдан 2, 11000 Београд.

ЗА МЛАДЕ ГЕОГРАФЕ

Драги Забавнице,
редовни смо твоји читаоци и зато

те молимо да објавиш у малој пошти ово наше писмо:

Молимо све чланове географских секција у СФРЈ, који би желели с нама сарађивати, да се јаве на адресу: Географска секција основне школе „Ратко Павловић Ђићко“, 25253 Ратково, Бачка.

ПАНТЕР СА НЕРЕТВЕ

Драга Редакцијо,
молим вас да у малој пошти објавите адресу голмана мостарског „Веле-

жа“ и наше фудбалске репрезентације Енвера Марића. Иван Симоновић, Крушевац

Енверу Марићу можете писати на адресу: Ф. К. „Вележ“, 79000 Мостар. Иста адреса је и осталих фудбалера „Вележа“ и чланова репрезентације.

